

T.C.
POLİS AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE TÜRK EMNİYET
TEŞKİLATINDAKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN
GELİŞİMİ VE BU SÜRECE UYUMU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ZİYA GÜRLEK

Danışman
Prof. Dr. Veysel K. BİLGİÇ

Ankara – 2010

T.C.
POLİS AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlardan her seferinde yollama yaparak yararlandığımı belirtir; bunu şerefimle beyan ederim.

Enstitü veya başka herhangi bir mercii tarafından belli bir zamana bağlı kalmaksızın, tezimle ilgili bu beyana aykırı bir durumun tespit edilmesi durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

21. 04. 2010
Ziya GÜRLEK

T.C.
POLİS AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE TÜRK EMNİYET
TEŞKİLATINDAKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN
GELİŞİMİ VE BU SÜRECE UYUMU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Ziya GÜRLEK

Bu tez 21../ 04../ 2010.. tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği/Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Veysel K. BİLGİÇ

.....
.....

Üye: Doç. Dr. Arif KÖKTAŞ

.....
.....

Üye: Doç. Dr. Mehmet ÖZCAN

.....
.....

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın tamamlanması ve ortaya çıkarılmasında büyük katkıları olan ve çalışmamın aşamalarında bilgilerini paylaşan beni yönlendiren tez danışmanım Prof. Dr. Veysel K. Bilgiç hocama teşekkürü bir borç bilirim. Bana vermiş oldukları destek ve yardımlardan dolayı Doç. Dr. Mehmet Özcan ve Doç. Dr. Arif Köktaş hocalarıma şükranlarımı sunarım. Ayrıca çalışmamın hipotezinin oluşturulmasında ve sonraki aşamalarda önemli ölçüde destek veren ve karşılaştığım sorunların çözümünde kendilerini sürekli yanımda hissettiğim, desteğini gördüğüm eşim Neslihan'a ve kendisine yeterince zaman ayıramadığım kızım Elif'e teşekkürlerin en içtenini ile teşekkür ederim.

ÖZET

Gürlek, Ziya, (2010), Avrupa Birliği Sürecinde Türk Emniyet Teşkilatındaki Eğitim ve Öğretimin Gelişimi ve Bu Sürece Uyumu, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Prof. Dr. Veysel K. Bilgiç, 123 sayfa.

Türkiye, Avrupa İnsan Sözleşmesinin ilgili maddelerinin ihlali nedeni ile şahıslara önemli miktarlarda tazminatlar ödemiştir. Bu gerçeği göz önünde bulundurarak, kolluk uygulamaları standardının Avrupa'daki uygulamalar düzeyine çıkarılması Türkiye'nin ana hedeflerinden birisi olmuştur. Bu amacın gerçekleştirilmesinde en etkili araçların başında polisin eğitimi gelmektedir. Çünkü bilgi, beceri ve davranışlarında değişim ve gelişimin sağlanmasında en etkili yol kaliteli bir eğitimidir.

Avrupa Birliğine giriş sürecinde hesap verebilirlik, sorumluluk, şeffaflık, uzlaşma ve meşruiyet gibi konular polis uygulamaları ve eğitiminde tartışılmaya başlandı. Bu süreçteki değişim arayışları, Türk Polis Örgütünde iyi yetişmiş orta yönetici düzeyinde personel ihtiyacını ortaya çıkardı.

Giriş süreci ayrıca Türk Polis Örgütü mensuplarının entelektüel kapasitelerinin artmasını sağladı. Öyle ki, birçok alanda bu kapasitenin Avrupa Birliği standartlarının üzerinde olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Polis eğitim kurumlarında ve görevdeki polislerin hizmetiçi eğitimlerde uygulanan programlar bu gerçeğin bir göstergesidir. Lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğretilen insan hakları ve etik kursları bu programlarda dikkat çeken hususlardandır.

Sonuç olarak, Avrupa Birliği standartlarına sahip olmayı hedefleyen Türk Polis Örgütü için geleneksel polis kültürü ve imajını değiştirerek günümüz şartlarına uygun bir polislik anlayışı ve modern bir polis kültürüne sahip olma kaçınılmaz bir önceliktir. Bu hedefe ancak Türk Polis Örgütüne personel yetiştiren polis eğitim kurumlarının Avrupa Birliği standartlarına uyumuyla ulaşılabilir. Eğitim, insan hayatının sadece belirli bir dönemini kapsayan bir süreç değildir. Eğitim, insanlara bilgi ve sorumluluk kazandıran sonu olmayan bir süreçtir. Eğitimin günümüzdeki en büyük amacı, insanlara sadece istikbal değil istikamet de verebilmektir. Türk polis eğitim sistemi de bu istikamete doğru gitmektedir.

Anahtar Sözcükler: Avrupa Birliği, İnsan Hakları, Eğitim, Polis, Demokrasi

ABSTRACT

Gürlek, Ziya, (2009), The Progress of Training and Education in Turkish National Police in the Process of Accession to The European Union and Their Accordance to This Process, MA Dissertation, Supervisor: Prof. Dr. Veysel K. Bilgiç, 123 pages.

Turkey has paid a huge amount of compensations to individuals because of violation of the relevant articles of the European Convention on Human Rights. Considering this fact, it has been a main target of Turkey to raise the law enforcement standards to the level of those of law enforcement agencies in Europe. Education of the police officers is one of the most important tools to be able to meet this aim, given that the best way to ensure progress and change in the knowledge, skill and behavior of the security forces is a quality education.

In the process of accession to the EU, some of the issues such as accountability, responsibility, transparency, reconciliation and legitimacy have begun to be discussed in the police training and education. The demand of change in this process has marked the need of well trained middle level managers in the Turkish National Police (TNP).

Accession process has also raised the intellectual capacity of the TNP members. Such that it will not be wrong to say that this capacity is even over the EU standards right now. The programs applied in the police schools and in-service trainings of the police officers are a kind of indicator of this fact. Human rights and ethic courses taught at license and graduate level are some important parts of these programs.

As a conclusion, it is an inevitable priority for today's Turkish National Police targeting to have the EU standards to have an up-to-date policing understanding and a modern organizational culture by changing the traditional police culture and police image. This target could only be reached by ensuring the conformity of police schools that train the potential members of TNP with the standards of the EU. Education is not a process that covers only a small period of a human being's life. Education is an everlasting process that brings individuals in knowledge and responsibility. Today, education's main purpose is not only to ensure a good future for individuals but also to give them a direction. Turkish Police education system moves towards to this.

Key Words: The European Union, Human Rights, Education, Police, Democracy.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR	IX
TABLOLAR	XI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ’NİN İNSAN HAKLARI ÇERÇEVESİNDEKİ ORTAK DEĞERLERİ, EĞİTİM POLİTİKASI VE BU SÜRECİN EMNİYET TEŞKİLATINA GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER

1.1. AB’NİN EMNİYET TEŞKİLATI AÇISINDAN ORTAK DEĞER VE GÖRÜŞLERİ	4
1.2. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM POLİTİKALARI	6
1.2.1. Avrupa Birliği Ülkelerinde Ortak Eğitimin Hedefleri	7
1.3. AB SÜRECİNİN TÜRK EMNİYET TEŞKİLATINA GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER	8
1.3.1. Demokrasi, İfade ve Düşünme Özgürlüğü, İnsan Haklarının Korunması	8
1.3.2. Sivil Toplum Örgütlenmesi	8
1.3.3. İşkenceyle Mücadele	9
1.3.4. Gözaltı	9
1.3.5. Devlet Memurları ve Kamu Görevlilerinin İnsan Hakları Konusundaki Eğitimi	10
1.3.6. Gösteri Yürüyüşleri ve Toplantılarla İlgili Değişiklikler.....	10
1.3.7. Olağanüstü Hal.....	11
1.4. AVRUPA BİRLİĞİ UYUM SÜRECİNDE TÜRK EMNİYET TEŞKİLATI VE AB’YE UYUMU.....	12

1.4.1. Avrupa Konseyi ile Türk Emniyet Teşkilatı Arasındaki İnsan Hakları

Konusundaki Çalışmalar..... 12

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE EĞİTİM, BOLONYA SÜRECİ, POLİS EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE VERİLEN POLİS EĞİTİMİ VE AVRUPA BİRLİĞİNİN EĞİTİM POLİTİKASI

2.1. KAVRAM OLARAK EĞİTİM	15
2.2. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE EĞİTİMİN AMAÇ VE ÖNEMİ	15
2.2.1. Avrupa Birliğinde Eğitimin Önemi.....	16
2.3. AB EĞİTİM POLİTİKALARININ TARİHİ SÜRECİ	18
2.4. AVRUPA YÜKSEK EĞİTİM REFORMU BOLONYA SÜRECİ.....	19
2.5. AB EĞİTİM POLİTİKASI.....	22
2.5.1. Eğitimde Avrupa Boyutunun İçeriği	22
2.5.2. Eğitimde Avrupa Boyutunun Yöntemleri	22
2.6. AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE POLİS EĞİTİMİNİN ÖNEMİ	23
2.6.1. Polisliğin İnsan Hakları Eğitimindeki Durumu	24
2.6.2. İnsan Hakları ve Demokrasi Konusunda Emniyet Teşkilatının	

Aldığı Önlemler ve Uygulamaları 25

2.7. AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE VERİLEN POLİS EĞİTİMİ	28
2.7.1. Almanya'da Polis Eğitimi	28
2.7.2. Belçika'da Polis Eğitimi	30
2.7.3. Fransa'da Polis Eğitimi.....	31
2.7.3.1 Fransız Polis Teşkilatı'nda Personel Alımı	31
2.7.3.2. Fransız Polis Teşkilatı'nda Eğitim	31
2.7.3.2.1. Eğitim Daire Başkanlığı.....	32
2.7.3.2.2. Polis Eğitim Konseyi	32
2.7.3.2.3. Polis Eğitim Bölge Komisyonları.....	32
2.7.3.2.4. Polis Yerleştirme Enstitüsü	32

2.7.3.2.5. Polis Eğitim Merkezi	32
2.7.3.2.6. Sınavlara Hazırlama Birimi.....	33
2.7.3.2.7. Resmi Polis Görevlileri Eğitim Birimi	33
2.7.3.3. Fransa'da Polis Eğitimi Veren Okullar.....	33
2.7.3.3.1. Fransız Yüksek Polis Okulu.....	33
2.7.3.3.2. Müfettişler Yüksek Okulu.....	33
2.7.3.3.3. Güvenlik Görevlileri Yüksek Okulu.....	34
2.7.3.4. Fransa'da Polis Temel Eğitimi	34
2.7.4. Hollanda'da Polis Teşkilatı ve Eğitimi	34
2.7.5. İngiltere'de Polis Teşkilatı ve Eğitimi	36
2.7.5.1. Polisliğe Giriş Süreci	37
2.7.5.2. Polis Adaylarının Eğitimi.....	37
2.7.6. İtalya'da Polis Eğitimi	39
2.7.6.1. Polis Okullarında Eğitim	39
2.7.6.2. Temel Polis Eğitimi.....	39
2.7.6.3. Özel Branş Eğitimi.....	39
2.8. TÜRKİYE'DE VE AVRUPA'DA POLİS EĞİTİMİNİN	
KARŞILAŞTIRILMASI	40
2.9. AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE EMNİYET TEŞKİLATININ ÜZERİNE	
DÜŞEN GÖREVLER	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK EMNİYET TEŞKİLATINDA EĞİTİM ÖĞRETİM VE SORUNLAR

3.1. POLİS.....	43
3.2. EĞİTİM KAVRAMININ TANIMI.....	44
3.2.1 Eğitimin Genel Olarak Amacı ve Görevleri	46
3.3. TÜRKİYE'DE POLİS EĞİTİMİNİN ÖNEMİ	46
3.3.1. Polis Eğitiminin Amacı ve Gelişimi	49
3.3.2. Polis Eğitimine İlişkin Yaklaşımlar.....	51
3.4. TÜRK EMNİYET TEŞKİLATINDA EĞİTİM	52
3.5. TÜRKİYE'DE POLİS OKULLARINA GİRİŞ KOŞULLARI.....	53
3.6. TÜRKİYE'DE POLİS EĞİTİMİNİN TÜRLERİ	54

3.6.1. Hizmet Öncesi Eğitim	54
3.6.1.1. Polis Koleji	54
3.6.1.2. Polis Meslek Yüksek Okulları (PMYO).....	57
3.6.1.3. Güvenlik Bilimleri Fakültesi (GBF)	64
3.6.1.4. Güvenlik Bilimleri Enstitüsü	74
3.6.1.4.1. Suç Araştırmaları Anabilim Dalı	75
3.6.1.4.2. Uluslararası Güvenlik Anabilim Dalı	76
3.6.1.4.3. Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Anabilim Dalı.....	77
3.6.1.4.4. Ceza Adaleti Yönetimi Anabilim Dalı.....	78
3.6.1.5. Polis Meslek Eğitim Merkezleri.....	80
3.6.2. Hizmetiçi Eğitim	84
3.6.2.1. Hizmetiçi Eğitim Tanımı, Amacı ve Özellikleri	84
3.6.2.2. Hizmetiçi Eğitiminin Gerekliliği	86
3.6.2.3. Hizmetiçi Eğitiminin Sağladığı Yararlar.....	87
3.6.2.4. Hizmetiçi Eğitiminin Sınırlılıkları	88
3.6.2.5. Polisin Hizmetiçi Eğitimi	88
3.6.2.6. Emniyet Teşkilatının Hizmetiçi Eğitim Politikası.....	88
3.6.2.7. Emniyet Teşkilatında Uygulanan Başlıca Hizmetiçi Eğitim Türleri...	91
3.6.2.7.1. Kayıt ve Raporların İncelenmesi	92
3.6.2.7.2. Örgütsel Gelişme ve Değişme	92
3.6.2.7.3. Anket ve Görüşme	92
3.6.2.7.4. Gözlem.....	92
3.7. FAKÜLTE VE YÜKSEKOKULLAR	95
3.8. YÖNETİCİLİK EĞİTİMİ EMNİYET HİZMETLERİ	95
3.9. UYGULAMALI EĞİTİM VE STAJ EĞİTİM İ	96
3.10. YÖNETİCİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE YÖNTEMLERİ....	96
3.10.1. Yöneticilerin Eğitilmesi Ve Yetiştirilmesinin Önemi.....	97
3.10.2. Yöneticilerin Eğitilmesi Ve Yetiştirilmesindeki Esaslar	99
3.10.3. Yöneticilerin Yetiştirilmesine İlişkin Eğitim Merkezleri Ve Etkinlikleri	100
3.10.4. Yöneticilerin Eğitilmesi Ve Yetiştirilmesinde Kullanılan Metotlar .	101
3.11. POLİS EĞİTİMİNDE SORUNLAR	103

3.11.1. Polis Eğitiminde Sorunun Kaynakları	104
3.11.1.1. Eğitime Bakış Sistemsizlik Sorunu	104
3.11.1.2. Davranış Değişikliği Sorunları	105
3.11.1.3. Yönetim ve Yönetici Personel Sorunu.....	106
3.11.1.4. Eğitici Personel Sorunu	106
3.11.1.5. Program ve Müfredat Sorunu	107
3.11.1.6. Eğitim Araç ve Gereçleri Sorunu	108
3.11.1.7. Sosyalleşme Sorunu	108
3.11.1.8. Kalite Sorunu	109
3.11.1.9. Denetim Sorunu.....	110
3.11.1.10. Sınıf Komiserliği Sorunu	110
3.11.1.11. Şehit Polis Çocukları Sorunu.....	111
3.11.1.12. Yabancı Öğrenci Sorunu.....	111
SONUÇ VE ÖNERİLER	113
KAYNAKÇA	119

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AET	: Avrupa Ekonomik Topluluğu
AKÇT	: Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu
AT	: Avrupa Topluluğu
AİHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHK	: Avrupa İnsan Hakları Komisyonu
BM	: Birleşmiş Milletler
BA	: Almanya'nın Federal Polis örgütü (Bundeskriminalamt)
CMUK	: Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu
DTC	: Dil Tarih Coğrafya Fakóltesi.
ECU	: Avrupa Para Birimi
ECTS	: Avrupa Kredi Transfer Sistemi
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğu
EHEA	: Avrupa Yüksek Öğretim Alanı
GBF	: Güvenlik Bilimleri Fakóltesi
TADOC	: Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
GKRY	: Güney Kıbrıs Rum Yönetimi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
LSOP	: Ulusal Polis Seçme ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MGK	: Milli Güvenlik Kurulu
MMPI	: Minnesota Multiphasis Personality Inventory (Çok Amaçlı Kişilik Envanteri)
OKS	: Orta Öğretim Kurumlar Sınavı
ÖSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

PMYO : Polis Meslek Yüksek Okulları
PVSK : Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu

TABLOLAR

	Sayfa
Tablo 1: Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Kolejinde Okutulan Dersler	56
Tablo 2: E.G.M. Polis Meslek Yüksek Okullarında Okutulan Dersler	61
Tablo 3: Güvenlik Bilimleri Fakültesi'nde Okutulan Dersler	68
Tablo 4: Güvenlik Bilimleri Fakültesi'nde Okutulan Seçimlik Dersler	72
Tablo 5: Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Suç Araştırmaları Anabilim Dalında Okutulan Dersler	76
Tablo 6: Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Uluslararası Güvenlik Anabilim Dalında Okutulan Dersler	77
Tablo 7: Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Anabilim Dalında Okutulan Dersler	78
Tablo 8: Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Ceza Adalet Yönetimi Anabilim Dalında Okutulan Dersler	78
Tablo 9: Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Doktora Programında Okutulan Dersler	79
Tablo 10: Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde Okutulan Dersler	82

GİRİŞ

Eğitimin ekonomik ve toplumsal kalkınma konusundaki önemine rağmen Türk eğitim sistemi bugün gerek yapılanmasından, gerekse yönetim ve işleyişinden kaynaklanan birtakım sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar aşılmadıkça da Türk Eğitim sisteminin gelişmesi ve Avrupa Birliği ülkeleri eğitim sistemlerine uyum sağlaması söz konusu olamaz.

Bireyler için sınırlı yaşam sınırsız ihtiyaçlarla çevrelenmiştir. Bu sınırsız ihtiyaçların en önemlisi ise fiziksel ihtiyaçlardır. Ancak insanoğlunun toplu yaşama geçişi ile birlikte fiziksel ihtiyaçların yanında huzurun sağlanmasında önemli bir faktör olan güvenlik ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Güvenlik ihtiyacı ülkemizde Türk Silahlı Kuvvetleri ve Türk Polis Teşkilatı tarafından sağlanmaktadır.

Polis Teşkilatı profesyonel anlamda kurulduğu günden bugüne kadar, halkın ırz, can, mal güvenliğini ve genel asayişini sağlamaya çalışmış, bununla uğraşırken devamlı artan suç ve suçlularla mücadele etmede, mesleğini en iyi icra eden personele ihtiyaç duymuştur. Polisin mesleğinde başarılı olabilmesi için iyi bir mesleki bilgi ve donanımının olması, etkili bir hukuk sisteminin bulunması, teknolojinin de emniyet hizmetlerinde günün şartlarına cevap verebilecek durumda olmasının önemi tartışılmaz.

Her teşkilat gibi Polis Teşkilatı da tarihi gelişim süreci içinde kendi kültürünü oluşturmuştur. Bu kültür, tarihten gelen ve içinde bulunduğu dönemin yönetim anlayışına göre şekillenmiştir. Bu noktada toplum ve devlet, polis kültürünü etkilemekte, polis kültürü de toplum ve devlet kurumlarının, teşkilata bakış şekline ve algılamalarına etki etmektedir. Bunun en açık göstergesi devletlerin yönetim şekilleri ile polis organizasyon özelliklerinin uyum göstermesidir. Demokrasinin yerleşmediği bir ülkede, polisin insan haklarına saygılı olmasını beklemek mümkün değildir. Fakat demokrasinin tüm kurumlarıyla işlediği toplumlarda, polis kendini topluma karşı değil, topluma hizmet için adamıştır. Genellikle polisin faaliyet gösterdiği toplumsal koşullar ve görevini yerine getirmek için kullandığı yöntemler, demokratik ve demokratik olmayan toplumlar arasında büyük farklılıklar göstermektedir.

Avrupa Birliği perspektifli polislik, insan haklarına saygıyı, hukukun üstünlüğünü ve ifade özgürlüğünü benimsemiş bir anlayıştır. Suçlularla uğraştığı için halkı potansiyel suçlu olarak görmeyip, tersine vatandaşları görevinin en büyük yardımcıları olarak kabul eder.

Bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler bireysel ve toplumsal yaşamı doğrudan etkilemekte, bilhassa kamu hizmeti sunan kurumları, kendilerini yenilemeye ve yeni önlemler almaya zorlamaktadır. Bu çerçevede toplumu oluşturan bireylerin mutlu, özgür ve güvenli bir şekilde yaşamlarını devam ettirmeleri, büyük ölçüde güvenlik teşkilatlarının vereceği hizmetin niteliğine bağlıdır. Nitelikli hizmet ise hiç şüphesiz iyi yetişmiş, aklını kullanabilen, bilimsel düşünce yapısına sahip insan gücüyle gerçekleşmektedir. İşte bu noktada, polis teşkilatına insan yetiştiren eğitim kurumlarına önemli görevler düşmektedir.

Polis toplumla iç içedir ve ciddi görev ve sorumlulukları vardır. Görevini yerine getirmede polisin performansı, bilgi ve davranış düzeyinin kalitesi toplum tarafından belirlenmektedir. Kaliteli bir hizmet polisin saygınlığını arttırmanın yanında polis teşkilatının toplum içindeki yerini de güçlendirmektedir. Bu günün anlayışı ve yaklaşımları ile yarının toplum ihtiyaçları ve sorunlarına çözüm bulabilmek oldukça güçtür. Bu nedenle Polisin hem hizmet öncesinde etkili bir biçimde yetiştirilmesine, hem de hizmet içinde sürekli olarak kendini yetiştirip yenilemesine olanak tanınması gerekmektedir. Artık bilgi çağının bir özelliği ve gereği olarak klasik polislik dönemi sona ermiş ve bilimsel polislik dönemi başlamıştır. Ülkemizde polis eğitiminin bir takım sorunlarla karşı karşıya olduğu bilinen bir gerçektir. Bu sorunların ortaya konulup, çözümlenmesiyle Avrupa standartlarını yakalamış olan Türk Polisi 21.yüzyılın ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir şekle getirilebilir.

Küreselleşmenin yaşandığı, hızla gelişen ve değişen dünyamızda proaktif ve reaktif polislik anlayışında çağın gerisinde kalmamak ve artan toplum ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla halkı ile iç içe olan polisimizin de göreviyle ilgili olarak yürürlüğe giren yeni kanun ve yönetmelikler çerçevesinde sürekli olarak kendini gözden geçirmesi yeniliklere ayak uydurması gerekmektedir. Halkıyla bir ve beraber olan polislerimizin toplumun tüm fertleriyle iyi ilişkiler kurması en başta gelen vazifesidir

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın birinci bölümünde Avrupa Birliğinin insan hakları çerçevesindeki ortak değerleri, eğitim politikası ve bu sürecin Emniyet Teşkilatına getirdiği yükümlülükler irdelenecektir. Bu bölümde özellikle Avrupa Birliği sürecine Emniyet Teşkilatının uyumu, insan hakları konusundaki çalışmalar incelenerek ele alınacaktır.

İkinci bölümde, Avrupa Birliği Sürecinde Eğitimin kavramı, amaç ve önemi irdelenerek, Eğitim politikalarından, Avrupa Yüksek Eğitim Reformu olan Bolonya süreci incelenecektir. Polis Eğitiminin önemi ve Avrupa Birliği ülkelerinde verilen Polis eğitimi irdelenerek, Türk Polis Teşkilatıyla karşılaştırılması yapılacaktır.

Araştırmanın son bölümünde ise “Polis kimdir ?” sorusuna cevap aranacak, polis eğitimi ve Türk Emniyet Teşkilatının eğitim ve öğretime verdiği önem incelenecektir. Polis teşkilatına girecek adayların eğitilmesi ve öğretim kurumları, eğiticilerin eğitimi ve emniyet teşkilatındaki sorunlar ve eksikliklere değinilerek tüm bunlar ayrıntılı olarak irdelenecektir.

Bu çalışmada amacımız Türk Emniyet Teşkilatında verilen Eğitimin Avrupa Birliği Sürecinde gelişip gelişmediğini test etmek ve bu sürece uyumunu değerlendirmek olacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN İNSAN HAKLARI ÇERÇEVESİNDEKİ ORTAK DEĞERLERİ, EĞİTİM POLİTİKASI VE BU SÜRECİN EMNİYET TEŞKİLATI'NA GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER

1.1. AB'NİN EMNİYET TEŞKİLATI AÇISINDAN ORTAK DEĞER VE GÖRÜŞLERİ

Avrupa Birliğinin temelini oluşturan antlaşmalara dışardan bakıldığında uluslararası antlaşmalara benzetilmektedir. Ancak içerik olarak baktığımızda uluslararası antlaşmalardan farklılıklarının olduğu görülmektedir. Uluslararası antlaşmaların çoğunda antlaşmanın taraf devlet iç hukukunda uygulanabilmesi için bir uygun bulma yasasına ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat birliği oluşturan antlaşmalar, böyle bir uygun bulma yasasına gerek duymadan doğrudan ve üye devlet mahkemeleri tarafından iç hukuk kuralı olarak uygulanabilmektedir (Köktaş vd, 2001:114).

Avrupa Birliğinin temelini oluşturan Kurucu Antlaşmaların (AKÇT; AAET; AET), hiçbirinde insan haklarının yer aldığı bir kısım bulunmamaktadır. Ancak bu üç antlaşmada bazı değişikliklerin yapıldığı, Avrupa Tek Senedi Antlaşması da Birlik Hukuku içerisinde insan haklarıyla ilgili bazı önemli hükümler getirmiştir.

Avrupa bütünleşmesinin son aşaması olarak görülen Avrupa Birliği Antlaşması ile Birlik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birliğin genel hukuk ilkeleri olarak üye devletlerin anayasal geleneklerinden kaynaklanan temel haklara bağlı olduğu belirtilmiştir. Antlaşmanın başlangıç kısmında üye devletlerin özgürlük, demokrasi, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı ve hukuk devleti ilkesine bağlılıkları bulunmaktadır (Tekinalp ve Tekinalp,1997:599).

Hukukun üstünlüğü için, Avrupa değerlerinin korunması ve geliştirilmesi adına, Emniyet Teşkilatlarına önemli görevler düşmektedir. Kamu düzeninin yasal bir çerçeve içerisinde sağlanmasında kişilerin hak ve özgürlüklerine müdahale edilmemelidir. Bu ortak değerler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesin' de belirtilmiş ve yapılan sözleşmelerle ortaya çıkan kurumlarca güçlendirilmiştir. Hukukun üstünlüğü ilkesi insan haklarına saygı gösterildiği oranda güçlenir ve insan haklarının gözetilmesi demokratik rejimin olmazsa olmaz kuralıdır.

Genel olarak tüm polis teşkilatları hiyerarşik bir disiplin içinde yapılanmıştır. Bu sebeple farklı topluluklardaki polis teşkilatları birbirleriyle birçok benzerlik taşıyabilir. Bu bağlamda bilinçli polislik, hukuka uygunluğuyla değerlendirilir.

Emniyet teşkilatları hukuk kurallarına göre işleyen, insan haklarını koruyan bir yapı olmak durumundadır. Polis teşkilatının, insan hakları ihlali ile ilgili açılan davalarda, yasal kural ve yöntemlere uyması zorunluluğu gerekli organlar tarafından belirtilmiştir. Polis kanunlarca verilen yetkilerini kullanırken, hukuka uygunluk ilkesine uymak zorundadır. Bu şekildeki tutum sayesinde, Avrupa Birliğinde ortak olan değerler polis tarafından güçlendirilmiş ve korunmuş olacaktır.

Polislerin ortak görevleri arasında suçun önlenmesi, suçun soruşturulması, sosyal düzenin korunması gibi maddeler yer alır. Bununla birlikte polisin uluslararası arenada görev yapması ortak kültürün gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu yapı farklı ülkelerden gelen polislerin BM barış gücü işbirliğiyle ilişkilidir. Farklı ülke polislerinin aralarında bu sayede uzmanlık ve değerler de paylaşılmış olmaktadır. Bu noktada Türk Polis Teşkilatının uluslararası alanda kaçakçılık, organize suçlarla mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde kurulan TADOC'un uluslararası uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele adına yapmış olduğu çalışmalar gösterilebilir.

Polis teşkilatı, gerek ülke sınırları içinde, gerekse uluslararası yürüttüğü görevlerde AİHS ve sözleşme organlarının en önemli kriteri olan insan hakları, demokratik rejim ve hukukun üstünlüğü kriterlerine uygunluğu, Emniyet Teşkilatımızın AB standartlarını yakalamasındaki önemli adımlardan birisidir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, suçun araştırılması ve soruşturulması sürecinde, polislerin yasalara uygunluğunu, tarafsızlık standardını ayrıntılı kurallarla zorunlu hale getirmiştir.

Ortak Avrupa değerleri olan insan hakları, demokratik rejim, hukukun üstünlüğü ilkesi ve Avrupa devletlerinin ortak polis değerlerinin gelişmesi, tarihi, siyasal ve ekonomik nedenlerle kendini daha da fazla göstermiştir.

Polisin görevlerini yerine getirirken, insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkesinin korunmasına ters düşebilen bir takım olaylar da olmaktadır. İnsan hakları, demokratik rejim, hukukun üstünlüğü ilkelerinin desteklenmesinin yanı sıra, polisin sosyal ve ekonomik şartlarının da iyileştirilmesi; görevinde ve çalışmalarında daha verimli olmasını sağlayacaktır. Bütün polis amirleri de sorumlu oldukları polis memurlarının görevlerini yerine getirirken, hukuka uygun ve insancıl olmasını güvence altına almak zorundadırlar.

Günümüzde Avrupa Devletleri'nde insanların, güvenlik alanındaki en büyük taleplerinden birisi; her türlü suça karşı etkin bir biçimde korunmayı ve bu korunma sağlanırken, polisin her zamankinden fazla hukuka uygun, insancıl faaliyetler göstermesini istemeleridir. Yani polisler görevini yerine getirirken etkin koruma talebini ve bu talebi yüksek standartlarda karşılamak durumundadır. Dolayısıyla ileri düzeyde polislik yöntemlerinin kullanılması talebi artmıştır. Bu talebe karşılık olarak; polisin göreve gelmesiyle birlikte, eğitilmesi, görevi yerine getirirken performansının değerlendirilmesi, bu performansın yükseltilmesi ve ödüllendirilmesi, denetlenmesi, discipline edilmesi, hizmet ettikleri topluluğa ve hukuka karşı da sorumlu olmalarının sağlanması gerekmektedir. Bu sebepler doğrultusunda, Türkiye'nin katılmak istediği Avrupa Birliği'nin önem verdiği temel değerler olan demokrasi, demokratikleşme, insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin Türk Emniyet Teşkilatı tarafından benimsenip, uygulanması gerekir.

1.2. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM POLİTİKALARI

Eğitim, çok kültürlü bir Avrupa yapılandırılmasında Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında temel bir önceliktir. Vatandaşların birbirlerini daha yakından tanımalarıyla değişik kültür, dil ve anlayışlar arasında iletişim oluşturma, deneyim ve uygulamaları karşılıklı paylaşma ve Avrupa'nın gelecekteki yöneticilerinin Avrupalı bir eğitim ve bilinçle yetiştirilmesi esas alınmaktadır. Avrupa Birliği eğitim ilkelerinin esas amacı, üye ülkeler arasında dayanışmayı arttırmak, üye olan ülke insanları arasındaki karşılıklı anlayışı sağlamak ve Avrupalılık şuurunu aşılama, bu süreçte öğrenci ve öğretmenlerin araştırma-geliştirme alanlarına katılımlarını sağlamak, uluslararası rekabet gücü yüksek bir Avrupa oluşturmak için vatandaşların tamamına nitelikli eğitim vermek ve bunu hayatları boyunca devam ettirmek şeklinde özetlenebilir.

Avrupa Birliği politikalarının hedef noktası Avrupa insanıdır. Birlik yurttaşlarının kişisel gelişimleri alanında en üst düzeyde ve nitelikli eğitim görmeleri ve bu eğitimi sürdürmeleri öncelikli koşuldur. Bu anlamda yüksek öğretim, mesleki eğitim ve yaşam boyu öğrenme teşvik edilmekte, vatandaşların bugün ve gelecekteki eğitim gereksinimleri üzerinde durulmaktadır.

Çok kültürlü bir Avrupa oluşturulmasında, eğitim konusu Avrupa ülkelerinin tamamında bir öncelik olmakla birlikte, ülkelerin eğitim sistemlerinin yapıları kendi içlerinde farklılık göstermektedir. Sürekli değişim içerisinde olan eğitim alanında, Avrupa Birliği ortak bir eğitim politikasına sahip değildir. Üye ülkeler kendi eğitim

sistemlerinin mevzuatından ve içeriğinden sorumludur. Avrupa Birliği, eğitimde her ülkenin kendi ulusal modellerini uygulamasını beklemekle, ortak bir eğitim modeli kullanmamakla ve teşvik etmemekle birlikte, olmazsa olmaz birkaç şartı eğitim politikalarında dile getirmektedir. Bunlar; ortak bir mesleki eğitim politikası ve mesleki eğitimin yaygınlaştırılması, dikey eğitim modellerinden yatay eğitim modellerine geçilmesi; zorunlu eğitim sürelerinin arttırılması ve zorunlu eğitim tamamlanmadan en az iki yabancı dil öğretilmesi gibi politikalar üzerinde durulmaktadır. Ayrıca Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan eğitim sistemlerinin en önemli özelliklerinden birisi de, eğitimin ilk aşamalarında kullanılan kara tahtanın, artık klavyeye bir geçiş süreci olarak düşünülmesi ve yaşam boyu eğitim kavramı gerçeğe dönüştükçe, farklı yeteneklere ve bilgiye ulaşmak “bireysel” bir zorunluluk haline gelmiştir (Atabay, 2007: 190).

1.2.1. Avrupa Birliği Ülkelerinin Ortak Eğitim Hedefleri

- Eğitim-öğretim niteliğinin ve etkinliğinin arttırılması,
- Eğitim-öğretim sistemlerine herkesin erişiminin ve yararlanmasının sağlanması,
- Eğitim-öğretim sistemlerinin dünyaya açılması,
- Öğretmen ve eğitmenlerin yetiştirilmelerini çağın koşullarına uygun hale getirilmesi,
- Bilgi toplumu için temel becerilerin geliştirilmesi,
- Bilişim teknolojilerine herkesin ulaşabilirliğinin sağlanması,
- Matematik, fen bilimleri ve teknolojileri alanlarının geliştirilmesi ve bu alanlara ilginin arttırılması,
- Finans ve insan kaynaklarının en iyi şekilde kullanımının sağlanması,
- Eğitim-öğretim sistemi ile çalışma yaşamı, bilimsel araştırmalar ve toplum arasındaki ilişkilerin genişletilmesi ve güçlendirilmesi,
- Girişimcilik ruhunun geliştirilmesi,
- Yabancı dil öğreniminin geliştirilmesi,
- Yaşam boyu eğitimin sağlanması,
- Ülkelerarası hareketliliğin ve değişimlerinin arttırılması,
- Avrupa işbirliğinin güçlendirilmesi.

Olarak sıralanmış ve bunların bir kısmı 2010 Lizbon hedeflerinde yer almıştır (Atabay, 2007:193).

1.3. AB SÜRECİNİN TÜRK EMNİYET TEŞKİLATI'NA GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER

1.3.1. Demokrasi, İfade ve Düşünce Özgürlüğü, İnsan Haklarının Korunması

Avrupa Birliği; özgürlük, demokrasi, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı, hukukun üstünlüğü ilkelerine dayanmaktadır. Türkiye'nin demokrasi ve insan hakları alanında atacağı her adımın Avrupa'daki olumsuz imajı üzerinde hemen olumlu etkileri olacaktır.

Ulusal programımızda, anayasamızda yer alan ifade özgürlüğünün temel hak ve hürriyetlerle ilgili bölümlerini, düşünceyi açıklama, bilim ve sanatta basın özgürlükleriyle ilgili bölümlerinin tekrar gözden geçirilmesi istenmektedir. Polisin uygulama alanına giren CMK maddelerinin değiştirilmesi de öngörülmektedir. CMK'daki değişiklikler Emniyet Teşkilatını doğrudan ilgilendirmekte olup, adalete gidilen yolun ön kapısı Emniyet Teşkilatı olduğundan bu aşamadaki uygulamalar önem arz etmektedir. Suç oluştuktan sonra doğru sonuca ulaşmak için, yargılama aşamasında polisin yapmış olduğu ön inceleme, araştırma ve deliller önem arz etmektedir.

1.3.2. Sivil Toplum Örgütlenmesi

Sivil toplum örgütlerinin artmasıyla Türk toplumu daha da bilinçlenerek demokrasi-nin daha etkili biçimde uygulanmasını sağlayacak ve bu Emniyet Teşkilatının yükünü de hafifletecektir. Güvenlik hizmetlerine böylelikle halk dolaylı da olsa katılmış olacaktır. Aralarında Türk polisinin de temsil edildiği tüm Avrupa ülkeler tarafından hazırlanan Avrupa Polis Etiği yönetmeliğinde de belirtildiği gibi iç güvenlik hizmetleri sivil bir hizmet alanıdır.

Avrupa Konseyi, polis örgütü içinde insan hakları bilincini oluşturmak üzere etkinlikler düzenlemektedir. Böylece hem devletten hem de sivil toplum örgütlerinden, uygulamanın içinde olan polisler ve insan hakları uzmanları, profesyonel polis bağlamında insan hakları problemleriyle ilgilenmek üzere bir araya gelmişlerdir (Cerrah ve Eryılmaz, 2001:31).

Polislik toplumsal hayat ile içli dışlı bir kolluk hizmeti olduğundan daha fazla denetlenmek ve daha şeffaf olmak zorundadır. Sivil toplum örgütleri ve medyanın irde-

lemeleriyle polislik uygulamaları hakkında halka bilgi verilmelidir. Öte yandan ulusal ve yerel düzeyde sivil toplum polislik hizmetlerine katılabilmeli ve hatta denetleyebilmelidir.

Avrupa Polis Etiği ilkeleri içinde “Polis Teşkilatı, polis-halk ilişkilerini geliştirecek, diğer kurum ve mahalli topluluklarla, sivil toplum kuruluşlarıyla ve halkı temsil eden diğer kuruluşlarla etkili işbirliği kuracak ve geliştirecek şekilde organize edilmelidir” denilmektedir.

1.3.3. İşkenceyle Mücadele

İşkence; İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, AİHS, Avrupa Konseyi Polis Deklarasyonu, BM Kolluk Kuvvetleri Kodu, Avrupa Komisyonu tarafından onanan belgelerle yasaklanmıştır. Avrupa Sözleşmesi, “ışkencenin ve insanlık dışı ya da küçültücü ceza veya muamelenin önlenmesine dair BM sözleşmesi 29.Nisan 1988 tarihli gün ve 19799 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve sözleşmelerde yer alan hükümler Türkiye için bağlayıcı hale gelmiştir (ihd.org.tr, 2007).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, kişi hak ve ödevlerini düzenlediği ikinci bölümünde kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı alt başlığı altında işkence ve eziyeti yasaklamış, kimseye insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir ceza verilemeyeceği konusunda güvence getirmiştir. Kanunen kuvvet kullanma yetkisine sahip devlet görevlilerinin, kötü muamele etmesini ve cismen zarar vermesini cezalandırmıştır.

Ortaya çıkan işkence ve kötü muamele olaylarının önlenmesi için İçişleri Bakanlığının yanı sıra yeni kurulan Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığına da görev verilmiştir. İnsan hakları ihlallerine meydan verilmemesi için güvenlik güçlerine gerekli eğitim verilmekte ve güvenlik güçlerinin teknolojiye daha fazla yararlanılarak, etkin denetimi için mali kaynak tahsisi olanakları araştırılmaktadır.

1.3.4. Gözaltı

Gözaltıyla ilgili yasal uygulama ve usullerin AİHS, AİHM kararları doğrultusunda uluslararası standartlara yakınlaştırılması istenmektedir. Gözaltı ile ilgili yönetmeliğe aykırı davranma, uygulamada eksiklik ve yanlışlık olması insan hakları ihlali çerçevesinde değerlendirilmekte, dolayısıyla bu da demokrasiyle ters düşmektedir. Kişinin özgürlüğü ve güvenliği hakkı AİHS’nin 5. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; herkesin özgürlüğe ve kişi güvenliğine hakkı vardır. Bu maddede belirlenmiş bazı haller dışında hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz. Tutuklanan her kişiye

tutuklanma sebepleri kendisine yöneltilen her türlü suçlamalar en kısa zamanda ve anladığı bir dille bildirilir. Tutuklama veya gözaltına alınma nedeniyle özgürlüğünden yoksun kılınan herkes özgürlük kısıtlamasının kanuna uygunluğu hakkında kısa bir süre içerisinde karar verilmesini ve kanuna uygun görülmemesi halinde serbest bırakılmasını sağlamak için mahkemeye başvurma hakkına sahiptir. Bu maddenin hükümlerine aykırı olarak bir tutuklama veya gözaltına alınma işlemi-nin mağduru olan herkesin tazminat istemeye hakkı vardır (ihd.org.tr, 2007).

1.3.4. Devlet Memurları ve Kamu Görevlilerinin İnsan Hakları Konusundaki Eğitimi

Avrupa Birliği sürecinde güvenlik hizmetleri alanında yapılan değişimlerin en önemlilerinden birisi insan hakları alanında kaydedilen önemli gelişmelerdir. Bu süreç içerisinde yapılan değişimler, güvenlik güçlerinin kendilerini eğitim, sorgu teknikleri, olay yeri incelemeleri ve teknoloji gibi alanlarda kısa zamanda yenileme imkanı sağlamıştır. Bundan böyle güvenlik güçleri geleneksel sorgu tekniklerinden ziyade aldıkları çağdaş güvenlik eğitimi ve teknoloji kullanımı sayesinde delilden sanığa giden bir yol edinmişlerdir.

İnsan hakları eğitimi Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi'nin yaptığı eğitim çalışmalarıyla halen devam ettirilmektedir. İnsan hakları ve özgürlükleri konusunun her zaman gündemde olumlu bir şekilde kalması görevi gereği her çeşit insanla karşılaşan polisler verilen insan hakları eğitimiyle bağlantılıdır. BM İnsan Hakları Eğitimi 10 yıllık programı çerçevesinde hazırlanmış olan İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşların insan hakları eğitimi projesinin yürürlüğe konulması ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Direktörlüğünün polis ve insan hakları programı çerçevesinde uygulamaya konulan proje uyarınca tüm güvenlik mensuplarının insan hakları alanında eğitilmesi öngörülmektedir. Bununla ilgili olarak polis okullarında ve polis akademisinde insan hakları konusu ders olarak verilmektedir.

1.3.6. Gösteri Yürüyüşleri Ve Toplantılarla İlgili Değişiklikler

Türkiye açısından kaygı verici boyutlara ulaşan sorunlardan birisi de toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yapılmasına ilişkin düzenlemelerden öte, gösterilere müdahale biçimidir. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerine eskiye oranla daha az sınır getirilmektedir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı anayasamızın 34. maddesine göre “herkes önceden izin almadan silahsız, saldırısız, toplantı ve gösteri yürüyüşü dü-

zenleme hakkına sahiptir. Şehir düzeninin bozulmasını önlemek amacıyla yetkililer gösteri yürüyüşünün yapılacağı yer ve güzergahı tespit edebilir” şeklinde yer almaktadır. Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nde güvence altına alınmış olup 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu ise yürüyüş yerleri, toplantı şekil ve şartlarını genel hükümlerini kapsamaktadır. “Yasal ya da yasal olmayan toplantılar da polis, genel ilkelerinden hareketle olayları önlemeye çalışmalıdır. Bu ilkeler organizatörlerle diyalog kurma, ikna edici ve inandırıcı olma, inisiyatif kullanmak, caydırıcılık, tahriklere engel olma, provokasyona gelmeme, zor kullanma, paniği önleme, medya polis ilişkilerini geliştirme, profesyonel olma, tarafsız olma, minimum kuvvet kullanma ve teknolojinin kullanımı şeklinde olmaktadır.”

Toplumsal olaylarda yüksek olan tansiyonu düşürme, topluma son derece hoşgörü ve anlayışla yaklaşma, eşit muamelede bulunma, orantısız ve yersiz davranışlarda bulunmama, dolayısıyla halkın ve gerekse birtakım grup ve örgütlerin tepkisini almamak için Emniyet Teşkilatı Personelinin özellikle polis akademisi mezunu genç amirlerin Avrupa Birliği standart ve kriterlerine bağlı bir şekilde öğrencilik yıllarında aldıkları ve hayatları boyunca kullanacakları demokrasi, hukukun üstünlüğü kavramlarını, insan hakları merkezli yaklaşımlarını ve diğer demokratik değerleri özümseyerek uygulamada da bu şekilde tavır sergilemeleri hem Emniyet Teşkilatı ve hem de Türkiye’nin AB sürecinde yönünü belirleyici çok önemli etkenlerdendir.

1.3.7. Olağanüstü Hal

Demokratik devletlerde yasaları uygulayan bireylerin sosyo-kültürel yapıları, görüşleri, kişilikleri, eğitim sistemleri, fiziksel ruhsal potansiyelleri, günlük ruh halleri dahi uygulamalarını etkilemektedir. AB’nin denetimlerinde dikkat edilen, Emniyet Teşkilatı mensuplarının uygulamalarda keyfi davranıp davranmadıkları, özellikle işkence yasağı, ifade özgürlüğü, dernek sendika kurma hakkı, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde takdir yetkilerinin ölçülülük sınırları çerçevesinde kullanıp kullanmadığı konularıdır. İnsan hakları dahil tüm bu uygulamalarını AB denetimine açmış olan Türkiye’de Emniyet Teşkilatı mensuplarının AB değerlerine göre ön planda olan demokrasi, hukukun üstünlüğü, demokratikleşme ve insan hakları konularında görevlerini ifade ederken son derece titiz ve hassas davranmaları esastır.

1.4. AVRUPA BİRLİĞİ UYUM SÜRECİNDE TÜRK EMNİYET TEŞKİLATI VE AB'YE UYUMU

Avrupa Birliği'nin, demokrasi, hukukun üstünlüğü, demokratikleşme kavramlarına verdiği değer, insan hak ve hukukuna verdiği değerle ilişkilidir. Emniyet teşkilatında özellikle insan hakları merkezli yapılan her çalışma AB yolunda ve demokratikleşme adına atılan çok önemli adım niteliğindedir.

1.4.1. Avrupa Konseyi İle Türk Emniyet Teşkilatı Arasında İnsan Hakları Konusundaki Çalışmalar

Avrupa Birliği'nin karar organı olan Avrupa Birliği Konseyi'nin görevi; üye ülkelerin genel ekonomi politikalarının uyumlaştırılmasını ve Roma Antlaşması ile diğer antlaşmaların amaçlarını gerçekleştirme uygulamasını ve Avrupa Birliği'nin yasalarını çıkarmakla görevlidir. Avrupa Birliği Komisyonunun önerilerini temel alarak, uygulanacak politikalar ile ilgili yasal düzenlemeler yapar ve kararlar verir. Ancak öneriler Konseyin onayından sonra uygulanmaya başlanabilir. Avrupa Birliğinin temel yürütme organı ise Avrupa Birliği Komisyonudur. Ortak pazarın iyi işlemesinden ve gelişmesinden sorumludur. AB politikalarına ilişkin ilk adımı atma yetkisine sahip olan tek kurumdur. Politika önerileri hazırlar ve mevzuat önerilerinde bulunur. Avrupa Konseyinin aldığı karar ve kararlaştırılmış politikaları uygular.

Avrupa Konseyi bakanlar komitesine üye ülkelerden insan hakları öğretiminin, öğretim kurumlarında yapılması için 1978 yılında her türlü önlemin alınmasını isteyen bir karar yayınlamış ve kamu görevlilerinde hizmet içi eğitim programları düzenlemesi çerçevesinde insan haklarına saygı ve bu hakların koruma konularının özendirilmesini istemiştir. Türkiye 1987'de Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun, 1989 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yargı yetkisini kabul etmiştir. Polisin eğitimi konusunda Avrupa Konseyi bünyesinde geliştirilen insan hakları ve polis 1997-2000 adlı proje çerçevesinde Avrupa Konseyi ile Emniyet Genel Müdürlüğü bir dizi anlaşmalar imzalamış, eğitimcilerin eğitimi konusunda işbirliğine gidilmiştir. Uluslararası alanda, Birleşmiş Milletler nezdinde insan hakları eğitimi, 1998 ve 2007 yılları arasında ilan edilmiş ve bu konuda yapılanları takip amacıyla bir komite kurulmuştur. Bu komite Türkiye için 2007 yılına kadar sürecektir bir program hazırlamıştır. Bu çerçevede Türkiye'de bütün kamu görevlilerine insan hakkı dersi verilmesi kararlaştırılmıştır. Gözaltı birimleri ile sorgulama birimlerinde görevlendirilecek personelin insan haklarıyla ilgili çok özel bir eğitimden geçirilmesi de istenmiş-

tir. 1 Ekim 1998 tarihli yakalama, gözaltına alma ve ifade alma yönetmeliğinin ilgili maddelerinde yönetmelikte görev alacak personelin eğitime tabi tutulmaları istenmektedir. Polis Akademisi mezunlarına göreve atanmadan önce yaptıkları stajda insan haklarını gözetmedeki başarılarının göz önünde bulundurularak atamalarının yapılması tavsiye edilmiştir. Ayrıca Türkiye’de ilk kez 1999’dan itibaren polis ve jandarma için insan hakları alanında Hacettepe Üniversitesi İnsan Hakları uygulama ve araştırma merkezi tarafından insan hakları yüksek lisans programı başlatılmıştır (Başlar, 2001: 20-21).

Emniyet Genel Müdürlüğü, terörle mücadele ve hareket daire başkanlığı insan hakları şube müdürlüğü, insan hakları alanında çalışmalar yapmak amacıyla 1996 tarihinde kurulmuştur. Bu müdürlük içerisinde kurulan büro amirlikleri AİHM kararlarını araştırıp ilgili birimlere ve Dışişleri Bakanlığına bilgi vermekle görevlidir. Ayrıca Dışişleri Bakanlığı bünyesinde düzenlenen insan hakları ihlaline ilişkin davalarına hazırlık amacıyla oluşturulan uzmanlar kurulu toplantılarına temsilci göndermektedir. İstatistik değerlendirme masası AİHM’de Türkiye aleyhine yapılan başvuruların içerisinde polis bölgesinde meydana gelen olaylarda polisin sorumluluk alanına giren olaylarla ilgili duruşma öncesi ve sonrası her türlü istatistiği tutmakla görevlidir.

İhlal iddiaları büro amirliğine bağlı bulunan üç masa vardır. Bunlar:

- Yurtdışı Değerlendirme Masası

Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Komisyonu, Avrupa işkenceyi önleme komitesi kuruluşları, ülkemizde bulunan büyükelçi ve konsolosları, uluslararası sivil toplum kuruluşları olan Uluslararası Af Örgütü Helsinki İzleme Grubu gibi gayri resmi örgütler, işkence, kötü muamele, gözaltı, yargısız infaz gibi raporların içerisinde polisin doğrudan suçlandığı durumları araştırır ve ilgili makamlara iletirler.

- Yurtiçi Değerlendirme Masası

Resmi ve sivil toplum örgütlerince emniyet teşkilatı mensupları hakkında hazırlanan raporları inceleyerek üst makamlara bildirirler.

- İstatistik ve Değerlendirme Masası

Polisin görevini icra ederken insan haklarına uygun davranılacağı anlatılması, insan hakları bilincinin yerleştirilmesi için hizmet içi eğitim seminerlerinin düzenlenmesi, insan hakları ile ilgili genelgeler yayımlaması başlıca görevidir (egm.gov.tr, 2008).

Araştırma ve geliştirme büro amirliğinde ise, insan haklarıyla ilgili her türlü dökümantasyon, araştırma metod teknikleri geliştirerek bu konuda her türlü eğitim etkinliğine katılmak, broşür ve haber hazırlamak bu büronun görevleri arasındadır. Emniyet Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığına bağlı olarak insan haklarıyla ilgili olarak modern sorgulama teknikleri kursları, hizmet içi eğitim kursları olarak düzenlenmekte, teşkilat personeline insan haklarına saygı öğretilmektedir.

2000 yılında EGM yetkilileri polis ve insan hakları konulu konferansa katılmışlar ve toplantı sonucunda polis ve insan hakları konusunda duyarlılık ve eğitiminin geliştirilmesi, eğitici eğitimcilerinin geliştirilmesi, temel polislik eğitim müfredat içeriğinin belirlenmesi konusunda uzmanlık sağlanması, bir yerel emniyet biriminde sorumluluk değerlendirmesinin yapılması konularında projeler Avrupa Konseyi tarafından önerilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE EĞİTİM, BOLONYA SÜRECİ, POLİS EĞİTİMİNİN ÖNEMİ , AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE VERİLEN POLİS EĞİTİMİ VE AVRUPA BİRLİĞİ’NİN EĞİTİM POLİTİKASI

2.1. KAVRAM OLARAK EĞİTİM

Eğitim, bireyde kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı, hayatında kalıcı değişiklikler meydana getirilmesi sürecidir. Eğitim kişiye yetenek, tutum ve olumlu nitelik taşıyan başka bir davranışı gerçekleştirmeyi amaçlamalıdır. Öğretilmeye çalışılan davranışlar, bir amaca ulaşılması kastı ile bireye verilmeye çalışılmalıdır (Binbaşioğlu, 1988: 7).

Eğitim ve öğretim bütün toplumsal, ekonomik, yönetsel ve siyasal gelişmeler için bir önkoşuldur (Kaya, 1984:11). BM genel kurulu tarafından 10 Aralık 1948’de kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirisinde “eğitim insan kişiliğinin tam gelişmesini ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygının güçlenmesini amaçlamalıdır. Bütün uluslar ırk ve din grupları arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu yaratmaya yöneltilmeli ve BM’nin sürüp gitmesi yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir” denmektedir (Öztürk, 1983: 38).

Eğitim çağımızda hem bireylerin toplum bazında, hem ülkelerin dünya bazında kendilerini gösterebildikleri, kişiliklerini ve saygınlıklarını ispatlayabildikleri önemli bir kavramdır. İyi bir eğitim, nitelikli bir bireyi, nitelikli bireyler ise kaliteli bir toplumu, kaliteli bir toplum ise gelişmiş, kalkınmış ülkeyi oluşturur.

Eğitimin niteliği, gösterdiği ve uygulandığı birimlere göre farklılık gösterir. Okullardaki eğitimle, kurumlardaki personel eğitimi arasındaki ilke farklılıkları buna örnek gösterilebilir. Eğitim insanları belirlenen amaçlara göre yetiştirme süreci içinde insanların yaşam biçimlerini bir nevi farklılaştırmaktadır. Gelişmiş toplumlarda sadece yeni nesil değil, bütün yetişkinler eğitimden yaşam boyu yararlanmaktadırlar, böylece verim daha da artmaktadır.

2.2. AVRUPA BİRLİĞİ’NDE EĞİTİMİN AMAÇ VE ÖNEMİ

Eğitim öncelikle başarılı bir planlama gerektirir. Bu planlamada dikkat edilecek hu-

hususlar vardır. Bunlar; eğitime başlangıç durumunun çok iyi tespit edilmesi, eğitimin amacının açık olarak ortaya konulması, eğitime yardım edecek araçların ve eğitim olgusunu değiştirebilecek diğer faktörlerin çok ayrıntılı olarak araştırılmasıdır. Planlama sırasında gözden kaçırılan veya kontrol edilemeyen faktörler eğitime ters etki edebilir. “ *Eğitim, yetişkinler, çocuklar ve gençler arasında, bilenle bilmeyen arasında, insanın var olduğu günden beri devam edip gelmektedir.*” (Ergün,1996:9).

Eğitim ve öğretim birbirine karıştırılan kavramlardır. Bu yüzden eğitim ve öğretimin ayrımını şu şekilde yapmakta fayda vardır; Eğitim; bireyin mizaç motifleri üzerinden onda sağlıklı bir karakter ve kişilik geliştirmeye veya istenilen tutum ve davranışları ona kazandırma süreciyken, öğretim; kişiye öğrenme usulleri vasıtasıyla bilgi ve maharet kazandırarak, onun hayata uyum kapasitesinin aktifleştirilmesidir. Sosyologlar eğitimi, bireyin içinde yaşadığı topluma göre sosyalleşmesi, toplumun kültürünü kazanması, toplumu tam olarak benimsemesi, ona katılması ve toplumun kültürünü geliştirmesi olarak tanımlıyor (Ergün, 1996:9).

Eğitimin amacı, zamana, topluma, öğrencinin yaşına, kademelerine göre değişiklik gösterir. Eğitimin amacı, eğitilenin ruhsal-zihinsel durumunda meydana getirilmek istenen durum değişikliğidir. “Dilthey’e göre eğitimin iki amacı vardır; *birisi ferdin arzu edilen şekilde mükemmel gelişmesi, ikincisi; toplumun yüksek bir başarı gücüne ulaştırılmasıdır.*” (Ergün, 1996: 9).

Her eğitici hareketin bir amacı olmalıdır. Amaçsız eğitim düşünülemez. Eskiden kurumlarda sadece gözden kaçan eksikler tespit edilip, bu eksiklikler doldurulmaya çalışılırken, yeni anlayışta buna ilaveten, insanın mizaç, karakter ve kişilik özellikleri belirlenmekte, ferdi farklılıkların vazife ve pozisyonla ne derece örtüştüğüne bakılmaktadır. Çünkü doğuştan getirdiğimiz mizaç ve sonradan inşa edilen kişilik özelliklerimiz, ihmal edilemeyecek kadar önemli ve sınırlayıcı çizgiler oluşturmaktadır. Eğitimin öncelikli amacı; eleştirel düşünebilen, araştırma yapabilen, bilgiye ulaşabilen ve teknoloji konusunda belirli bir aşinalık düzeyine sahip bireyler yetiştirmektir. Türk Eğitim Sisteminin temel amacı da bunlara paralel olarak, görev ve sorumluluklarını bilen, kendilerinin ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bireyler yetiştirmektir.

2.2.1. Avrupa Birliğinde Eğitimin Önemi

Avrupa Birliği sürecinde eğitimin, kurucu antlaşmalara göre ulusal eğitim sistemleri ve uygulamaları tamamen üye ülkelerin yetkisinde olduğu halde, politika alanında

olan etkisinin zamanla daha iyi anlaşılması sonucu, bütünleşme sürecinin başında zayıf bir faaliyet alanı olarak ortaya çıkan “eğitimde işbirliği” Avrupa Birliği düzeyinde önemli bir politika alanına dönüşmüştür. Son yıllarda üye ülkeler eğitimde işbirliğine daha sıcak bakmakta, bu alanda hızlı gelişmeler görülmektedir. Bunun nedenleri;

- 1971'den bu yana geliştirilen karşılıklı güven ve uygulanan programlar üye ülkeleri eğitim alanında işbirliğine yaklaştırarak “Avrupa Eğitim Sahası” oluşturulması için doğal bir zemin oluşturmuştur.
- Üye ülkelerin ekonomik sistemlerinin entegrasyonu, küresel güç mücadeleleriyle baş edebilmek amacıyla sosyal politikalara da yansıtılmak zorunda kalmıştır.
- Genişleme süreci üye ülkeleri gelecekte eğitim alanında uygulanacak işbirliği ilkelerini belirlemeye teşvik etmektedir.

Son yıllarda eğitimle ilgili girişimlerin en yüksek siyasi düzeylerde yapılması ve konunun Zirve toplantılarının gündeminde yer alması işbirliği sürecini hızlandırmaktadır. Avrupa Komisyonu (2004) eğitim alanında devam eden programlardan elde edilen sonuçlar ışığında, eğitim alanında bütünleştirilmiş ve sadeleştirilmiş bir sistem oluşturulacağını ve Avrupa'nın yeni ihtiyaçları doğrultusunda çalışmaların kapsam ve derinliğinin arttırılacağını vurgulamıştır. 2006 sonrası için daha işlevsel bir program yapısı tasarlanmıştır. Buna göre, şu anda faaliyet gösteren tüm eğitim programları bir çatı altında toplanarak “yaşam boyu öğrenme” çatısı altında yürütülmek istenmektedir. Yeni dönemde eğitim programlarının kapasitesinin ve bütçesinin birkaç misli arttırılması öngörülmüştür. Bu durum Avrupa Birliği'nin programların ekonomik gelişime ve bütünleşme sürecine ciddi şekilde katkı yapacağına ilişkin bir beklentiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği'nin eğitim programlarının yürütülmesi ile ilgili yetkileri zamanla Ulusal Ajanslar'a devredilmektedir. Ulusal Ajansların projelerin seçim, yönetimi ve finansmanında görev alması ile ulusal düzeyde daha katılımcı bir uyum süreci ortaya çıkmaktadır.

Halen eğitimin Avrupa Birliği için bir ortak politika alanı olarak değerlendirilmesi mümkün görünmemektedir. Ancak bu alandaki işbirliği gözle görülür biçimde güçlenmiştir. Eğitimin yakın gelecekte bir ortak politika alanına dönüşmesi öngörülmektedir. Maasricht Antlaşması, Avrupa Birliğinin tek tip bir Avrupa Birliği eğitim sistemi oluşturmaktan çok, eğitim sistemlerinin ortak sorunlarla baş edecek şekilde işbirliği yapmasını öngörmektedir (Ergün, 1996: 12).

2.3. AB EĞİTİM POLİTİKALARININ TARİHİ SÜRECİ

Birlik çerçevesinde eğitim alanındaki ilk işbirliği 1971 yılında üye devletlerin, eğitim bakanları toplantısıyla başlamıştır. Böylece eğitim konusunda önemli bir adım atılmıştır. 1974'te Avrupa Komisyonunca ilk öneri paketleri hazırlanmıştır. Üye ülkelerin eğitim bakanları, bir yandan üye ülkelerin geleneklerine önem vermek zorunda olduğu, farklı eğitim sistemleri ile öğretim yöntemlerinin standartlaştırılması girişimlerinin başlatılması gereği üzerinde durmuşlardır (Şahin, 2001: 32-33).

1976'da AB eğitim komisyonu kurulmuştur. Bu komisyon, AB'den gelen görüşleri, karara bağlama ve bilgi alışverişinde bulunma yetkisine sahiptir. Komisyon yetki alanları şunlardır:

- Göçmen işçiler ve bunların aile bireylerinin eğitimi
- Başta yüksek öğretim olmak üzere, farklı eğitim sistemleri arasında yakınlaşma sağlanması
- Yabancı dil öğretiminde niteliğin artırılması
- Diploma ve öğretim süreçlerinin tanınması
- Birliğe üye tüm ülkelerdeki eğitim kurumlarına girişlerde fırsat eşitliğinin sağlanması
- Gençlerin mesleki eğitimlerinin desteklenmesi
- Okuldan meslek yaşamına geçişin düzenlenmesi
- Gençliğin istihdam önlemlerinin alınması

1986'dan itibaren çeşitli topluluk programları hayata geçirilmiş ve 1992'de eğitim, Maastricht Antlaşmasının bir parçası haline gelmiştir. Lizbon süreci çerçevesinde, 2001'de eğitim alanında ortak hedefler belirlenmesi için ilk kez siyasi uzlaş sağlanmıştır. 2002'de eğitim ve öğretim 2010 adlı bir eylem planı kabul edilmiştir. Bu eylem planı Sadece aday ülke olan Türkiye'nin değil, gelişen ve küreselleşen dünyada Avrupa Birliği üye ülkeleri'nin sorunlarını aşmak için, Lizbon Deklarasyonu 2010 Hedefleri ile ortaya konulan hedefleri gerçekleştirmede izlenecek stratejilerin, gerçekçi, sorun çözmeye yönelik, tanımla destekleyen, rekabete açık, yetkin işgücü açığını kapatacak eğitim politikalarının desteklenmesi ulusal-uluslararası tarafların iş ve güç birliği ile sağlanacaktır. Bu eğitim politikaları "2010 yılına kadar Avrupa'yı eğitim ve öğretim sistemleri bakımından, dünyanın lideri haline getirmek" biçiminde bir hedef ortaya koymuş ve sistemleri uyumlaştırmak, işbirliği ve kaliteyi yükseltmek,

Birliğe üye ülkelerin vatandaşlarının eğitim amacı ile dolaşımlarına olanak sağlamak ve yaşam boyu öğrenme fırsatına ulaştırmak gibi hedefler saptamıştır (Gedikoğlu, 2005: 69). Ayrıca, bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan alanlarda yenilik ve reformların yapılması, yaşam boyu öğrenmenin gerçekleştirilmesi ve Avrupa'nın bir eğitim ve öğretim alanı haline getirilmesi gerekliliği üzerinde duyulmuştur. Türkiye Avrupa Birliğine uyum sürecinde bir çok alanda olduğu gibi eğitim alanında da gerekli yasal düzenlemeleri yapmaktadır.

Bu amaçla Türkiye'nin genel olarak AB mali desteğine ihtiyacı vardır. Türkiye Avrupa Birliğine 2010 eylem planı içinde, güvenlik güçleri arasında insan hakları konu-sunda bilinçlendirme çalışmalarının bir parçası olarak, Polis Meslek Yüksek Okullarındaki eğitim süresi dokuz aydan iki seneye çıkarılmış ve insan hakları alanındaki dersler müfredata konmuştur.

AB'nin bilgi toplumuna dönüşüm çabalarında gereken katkıyı da sağlamak amacıyla, bilgi üretimine katkıda bulunabilen ve bilgiyi yol göstermede kullanabilen insan gücünün yetiştirilmesinde, AB destekli program ve projelere önem verilecektir. Bu yönde eğitimle, rekabet gücümüz artarken, genç nüfusumuz AB'nin rekabet gücüne de önemli katkılarda bulunacaktır. Bu amaçla öğretmenlere yönelik hizmetiçi eğitim ve öğretmen kariyer planlaması yetersizliği en kısa sürede giderilecektir. Avrupa Topluluğun nitelikli bir eğitimin gelişmesine ilişkin günümüzde geçerliliğini koruyan hedefleri ise şunlardır:

- Özellikle üye ülkelerin dillerinin öğretilmesi ve yaygınlaştırılması yolu ile eğitimde Avrupa boyutunu geliştirmek
- Diplomaların ve öğretim üyelerinin hareketliliğine imkan tanımak
- Öğretim birimleri arasında işbirliğini iyileştirmek
- Üye devletlerin eğitim sistemlerinin sorunları ile ilgili bilgi ve deneyim değişimini geliştirmek
- Gençlerin değişimi ile sosyal eğitim animatörlerinin değişimini desteklemek (Duman, 2002:195).

2.4. AVRUPA YÜKSEK EĞİTİM REFORMU BOLONYA SÜRECİ

Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan yüksek öğretim sistemlerinin birbirlerine yakınlaştırılması, uyumlaştırılması ve üye ülkeler arasında eğitim ve araştırma alanında işbirliğinin arttırılmasına yönelik çalışmaları hızlandırmak için, Avrupa Birliği

adı altında ülkelerarası örgütlenmelerle somutlaşan “Avrupalılık” süreci akademisyenlerin dünyasına “Avrupa Yüksek ğretim Alanı” adı verilen bir bütünleşme projesi ile girmektedir. 24-25 Mayıs 1998 tarihinde, Paris, Sorbon’da toplanan dört ülkenin eēitim bakanları tarafından imzalanan ortak bildiri ile ortaya konulan proje, 19 Haziran 1999 tarihinde 16 ülkenin eēitim bakanları tarafından imzalanan Bolonya Bildirisi’nde, hedeflerin zgnleştirilmesi ve bütünleşmenin 2010 yılında tamamlanmasını öngören bir takvim oluşturulması ile daha da netleşmiştir (canaktan.org, 2008). Sorbon’da toplanan Fransa, Almanya, İngiltere ve İtalya eēitim bakanları tarafından 25 Mayıs 1998 tarihinde imzalanan Sorbon Bildirisi’nde, bilimin Avrupa-lılaşma süreci için önemi ve kıtanın, kültürel, toplumsal ve teknik boyutlarının, bugüne kadar büyük ölçüde niversiteler tarafından şekillendirilmiş olduēu vurgulanmıştır. Bildiride, eēitim ve çalışma koşullarında önemli deēiřikliklerin yařanacaēı bir döneme doēru gidildiēi saptanmıştır. Mesleki derslerin eřitleneceēi ve eēitilenlerin, en iyi oldukları alanları bulabilecekleri bir eēitim sisteminin geliştirilmesi görev edinilmiştir. “Açık” bir “Avrupa yüksek ğretim alanı” yaratılmasını önleyen engeller kaldırılarak devinimi (mobility) ve iřbirliēini artıracak bir çerçevenin geliştirilmesi ngrlmştır. Uluslararası kıyaslanabilirlik için, iki dereceli lisans - yüksek lisans sisteminin tanınması istenmiştir. Sistemin zgnlēn, ortak bir kredi ve sömestr düzenlemesinin saēlayacaēı belirtilmiştir. Bu kredi düzenlemesi ile, kişilerin yaşam boyu deēiřik üniversitelerden deēiřik zamanlarda elde edecekleri kredilerin geçerli kılınması önerilmiştir. Böylece, akademik dünyaya meslek yaşamının herhangi bir döneminde katılmak mümkün olacaktır.

Yaratılacak devinim için, lisans ve lisansüstü ērencilerinin en az birer dönemlerini kendi ülkeleri dışındaki üniversitelerde geçirmelerinin destekleneceēi açıklanmıştır. lkeleri dışındaki üniversitelerde eēitim ve araştırma görevi alacak ğretim elemanlarının da artması önerilmiştir (forum.arkitera.com, 2008).

Avrupa’da yüksek ğretim sistemlerinin birbirlerine yakınlılaştırılması, harmonizasyonu ve Avrupa lkeleri yüksek ğretim kurumları ve tüm paydaşlar arasında iřbirliēinin artırılmasına yönelik Bolonya Süreci ařaēıda belirtilen 10 aksiyon planını gerçekleştirmeyi hedeflemiştir (bologna.gov.tr, 2008).

- Kolay okunabilir ve karşılaştırılabilir akademik derecelerin oluşturulması,
- İki aşamalı bir eēitim sisteminin kabulü ve uygulanması (lisans-yüksek lisans),

- Kredi sistemine geçilmesi; Avrupa Kredi Transfer Sistemi (*European Credit Transfer System, ECTS*)’nin uygulamaya konulması,
- Akademik hareketliliğin teşvik edilmesi,
- Kalite güvence sistemlerinin oluşturulması,
- Yüksek öğretimde Avrupa boyutunun teşvik edilmesi (Yüksek öğretim kurumlarının eğitim ve araştırmalarında Avrupa’ya özel konulara gerekli ağırlığı vermesi,)
- Yaşam boyu öğrenmenin desteklenmesi,
- Yüksek öğretim kurumları ve öğrencilerin sürece aktif katılımlarının sağlanması,
- Avrupa Yüksek Öğretim Alanı’nın cazip hale getirilmesinin desteklenmesi,
- Doktora eğitimi ve Avrupa Yüksek Öğretim Alanı ile Avrupa Araştırma Alanı arasında sinerji oluşturulmasını sağlamaktır.

Ayrıca Bildiride, diğer Avrupa ülkelerinin bu hedefler doğrultusunda kendilerine katılmaları destek vermeleri çağrısında bulunulmuştur. Bolonya sürecinin gelişme aşamasında temel amaçlar önem arz etmektedir; Avrupa Yüksek Öğretim Alanı içerisinde verilen derece, diploma ve kredilerin bu alan içerisinde ülkelerde sorunsuzca tanınmasını sağlamak, Avrupa Yüksek Öğretim Alanı dahilinde mezun olan öğrencilerin sorunsuzca iş bulabilmelerine yardımcı olmak, öğretim üyeleri ve öğrencilerin hareketliliğini teşvik etmek, üniversitelerin küresel ölçekte rekabet gücünü arttırmak, yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek, dolaşımın önündeki engelleri kaldırmak, Kredili bir sistem oluşturulmasını sağlamak, kalite güvencesinde yükseköğretime Avrupa boyutu kazandırmak, lisans ve lisansüstü olmak üzere iki dereceli bir sistemin uygulanmasını (lisans/yüksek lisans, toplam: 5 yıl) sağlamak olarak özetlenebilir (canaktan.org, 2008).

Avrupa Yüksek Öğretim Alanı üç evreli olarak yapılandırılmıştır. Her üç seviyenin de öğrencileri işgücü pazarına, daha fazla yeterlik kazanmaya ve aktif vatandaşlığa hazırlama işlevi vardır. Avrupa Yüksek Öğretim Alanı (EHEA) yapısının diğer önemli özellikleri ise; kapsamlı nitelikler çerçevesi ve üzerinde anlaşmaya varılmış, Avrupa standartları seti ile kalite güvence ve derecelerin tanınması ve eğitim süreleri için kılavuz ilkelerdir. Bolonya Sürecinin sosyal boyutu düşünülürse, EHEA’nın ayrılmaz bir parçası, cazibesi ve rekabet edebilirliği için gerekli bir koşuldur. Bu nedenle, nitelikli yükseköğretimin herkes için erişilebilir olması ve öğrencilerin eğitimlerini, sosyal ve ekonomik durumları, onlara bir engel teşkil etmeden bitirebilmeleri için uygun koşullara sahip olmaları gerekmektedir (digim.meb.gov.tr, 2008).

Sonuç olarak, Bolonya Sürecinde Őimdiye kadar sağlanan baŐarılar temelinde, kalite prensiplerine ve Őeffaflıėa dayalı bir Avrupa Yükseköğretim Alanı oluşturma isteği yatmaktadır. Bilgi temelli bir topluma katkıda bulunurken zengin miras ve kültürel çeŐitlilik dikkate alınmaktadır. ModernleŐen toplumlarda yüksek öğretimin kamusal sorumluluk prensibini desteklemesi gerekmektedir. Yüksek ğretim kurumlarının, üzerinde fikir birliğine varılmış reformları uygularken, gerekli katılıma ve sürdürülebilir fonlara sahip olmak başarı için gereklidir.

2.5. AB EğİTİM POLİTİKASI

AB yesi ülkelerin diğer alanlarda olduğu gibi, eğitim, mesleki eğitim, gençlik alanlarındaki mkteseбата uyum sağlamaları ve bu alandaki topluluk programlarına etkin bir Şekilde katılabilmek için gerekli yapıları kurarak, ilgili düzenlemelerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Avrupa Topluluğunu kuran antlaşmanın 149. ve 150. maddesi gereğince Topluluğun görevi bu alanlarda ye devletlerin arasında işbirliğini geliştirmek ve gerekli görülen durumlarda söz konusu ülkelerin faaliyetlerini desteklemek ve tamamlamak suretiyle Avrupa'daki kaliteli eğitimin gelişimine katkıda bulunmaktır.

2.5.1. Eğitimde Avrupa Boyutunun İçeriği

Avrupa'da eğitimin içeriğinde Şu maddeler yer alır;

- ye ülkelerin kültürel mirası Avrupa Birliğinin temelini oluşturur.
- ye ülkelerin eğitim sistemlerinin farklılığının incelenmesi, eğitimde zenginleŐme ve bunun teşvik edilmesinin kaynağıdır.
- Avrupa Birliğinin ekonomik ve sosyal geliŐmelerinin incelenmesi ve sonuçları esas alarak avantajların ve gereksinimlerin belirlenmesi önem arz eder.
- Avrupa Birliği'nin kendisi ve ye ülkeler hakkında bilgisi önemlidir.
- Avrupa vatandaŐlıėı için hazırlama ve hazırlanma önemlidir.
- Daha fazla dil konuşma ve konuŐulan dillerde yeterli olma önemlidir.
- Öğretmen ve öğrenciler için daha fazla motivasyon ve iyi bir eğitim - ğretim ortamının oluşturulması önemlidir.
- Ufukların genişletilmesi önemlidir.

2.5.2. Eğitimde Avrupa Boyutunun Yöntemleri

Avrupa boyutunda eğitim yöntemlerini Şu baŐlıklar altında toplayabiliriz:

- Değişim, mektup arkadaşlığı yoluyla öğrencilerin birbirleriyle temas halinde olmalarını sağlama,
- Bir süre diğer bir ülkede öğrenim görmek ve orada zaman harcamak,
- Eğitim kurumları arasında işbirliğini sağlamak,
- Örnek uygulama ve yeniliklerin ülkeler arasında yaygınlaştırılmasını sağlamak.

Eğitimde, Avrupa boyutunun gerçekleştirilmesi, Avrupa Birliğindeki yüzbinlerce okulda yürütülen öğretim etkinlikleri ile amacına ulaşmaktadır. Normal eğitim ve öğretim sistemleri üzerine çalışırken, tüm genç insanları hedef almaktadır. Amacı; genç insanların Avrupa'yı keşfetmeleri için önlerindeki uygun seçenekleri artırmak, etkin ve sorumlu vatandaşlar olarak yapılandırılmasında rol almalarını sağlamaktır (yayım. meb.gov.tr, 2008). Avrupa Birliğinin izlediği eğitim-öğretim ve gençlik politikalarının tespitinde etkili olan temel unsurlar ise şunlardır:

- **Bilgi Topluma Uyum;**

Eğitim yoluyla bireylere kazandırılacak davranışlar, onların bilgi toplumundaki gelişmelere kolay uyum sağlamalarına destek olmalıdır.

- **İnsan Gücünün Serbest Dolaşımı;**

Avrupa Birliği'nin dayandığı temel ilkelerden biri de insan gücünün serbest dolaşımıdır. Bu çerçevede serbest dolaşımın önündeki engellerin kaldırılmasına çaba gösterilmelidir.

- **Rekabet Gücünün Yükseltilmesi;**

Yüksek nitelikli insan kaynağının, ülkelerin ulusal rekabet gücünü artıracakları gerçeğinden hareket eden Avrupa Birliği, eğitimin her kademesinde niteliğin yükseltilmesine önem verir.

- **İstihdamın Artırılması;**

Bireyi işe hazırlamayı amaçlayan eğitim sistemlerinin sürekli yeniden değerlendirilmesini ve yeni düzenlemeler yapılmasının gerekliliğini vurgular.

2.6. AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE POLİS EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

20. Yüzyılın son çeyreğinde, dünya çok önemli değişim ve dönüşüm yaşadı. Bu değişim ve dönüşümün temelinde, evrensel olarak çeşitli sosyo-ekonomik gelişmeler ile bilim ve teknoloji alanında o zamana kadar görülmemiş hızlı ve kapsamlı değişimler yatmaktadır. Bu değişim ve gelişmeler sonucunda günümüz toplumu, bilgi ve teknolojinin yoğun olarak tüketildiği bir toplum haline gelmiştir (Ayhan, 2002: 29).

Birçok ülke ekonomik, sosyal, politik ve teknolojik alanlarda işbirliği ve dayanışmaya girmiş ve bu sürecin sonunda küreselleşme denen olgu yaşanmıştır. Küreselleşme ülkelerin birçok alanda ortak hareket etme zorunluluğunu ortaya koymuştur. Avrupa Birliğinin genişlemesi ve üye ülkeler arasındaki işbirliğinin daha da artması bu gereksinimden kaynaklanmıştır. Avrupa Birliğine üye ülkeler arasında eğitim alanında işbirliğini sağlamak için Avrupa Birliği Antlaşmasının 149'cu ve 150. maddeleri temel alınarak 1995 yılında Sokrates Programı başlatılmıştır. Sokrates Programı sekiz eylem alanından oluşmaktadır. Sokrates Programı tüm düzeylerde eğitimde Avrupa boyutunun güçlenmesini, eğitimin tüm alanlarında fırsat eşitliği oluşmasını ve üye ülkelerde işbirliği içerisinde yürütülecek bir dizi etkinlik yoluyla eğitimde kalitenin gelişmesine katkı yapmayı amaçlamaktadır. Türkiye de Sokrates Programının bu eylem planı içerisinde yer almaktadır ve olabildiğince işbirliği yapmaktadır (Gedik-oğlu, 2005:68).

11 Aralık 1999 Helsinki Zirvesinde adaylık statüsü tescil edilen Türkiye açısından, demokratik gelişme, insan hakları ve temel özgürlüklerin önemi daha da belirgin hale gelmiştir. Adaylık sürecini başlatan Türkiye, belirtilen konularda düzenlemeleri kısa sürede tamamlayacak ve bir an önce tam üyelik sürecini başlatıp Birliğin tam üyesi olacak, ya da bu süreç devam edecektir. Bu nedenle Polisin bu alanda yapacağı katkı çok önemlidir.

Çağdaşlaşma hedefine Avrupa modeliyle ulaşmak isteyen Türkiye, dış politikada AB ile bütünleşmeyi temel hedef olarak seçmiştir. Ancak bu bütünleşme hemen gerçekleşecek olan bir olay değildir. Bu konuda Türkiye'nin önünde çeşitli engeller vardır. Bu engellerin başında, Türkiye'de meydana gelen insan hakları ihlalleri gelmektedir. Bu ihlaller kamuda çalışan farklı kesimler tarafından yapılmış olsa da Emniyet Teşkilatına düşen pay az değildir. Görevi gereği zor kullanma ve kanunun verdiği yetkiye dayanarak bireylerin hürriyetini kısıtlama yetkisine sahip olan polis bu süreçte nasıl olumlu katkı yapabilir. Bu konuda yapılması gereken temel nokta eğitimidir. Polisin mesleki bilgi ve becerilerinin artırılmasına yönelik eğitim yanında, asgari düzeyde de olsa, Türkiye'nin dış politikaları ve çıkarları hakkında bilgilendirilmesi gerekir. Bu bağlamda her rütbedeki polise, AB-Türkiye arasındaki ilişki en iyi şekilde anlatılmalıdır (Özcan, 2000: 502.503).

2.6.1. Polislğin İnsan Hakları Eğitimindeki Durumu

Güvenlik hizmetleri katı bir merkezi yapılanma ile yönlendirilmekteydi. Merkezden

yönlendirilen hizmetler bu yönetim şekline dolaylı olarak yeteri kadar demokratik olamıyordu. Yine bunun bir sonucu olarak polis teşkilatları, militarist bir yapıda kurumsallaşmış, yapmış oldukları görevler toplum için üretilmiş bir hizmet olmaktan daha çok, adeta bir kuvvet uygulaması niteliğinde şekillenmiştir. Ancak modern toplumdan, modern sonrası topluma geçişte polisin yapılanması ve hizmet anlayışı da değişmiştir. Artık kuvvet uygulaması yerini, hizmet ifasına bırakmıştır. Ayrıca demokratiklik ve sivil katılım kavramları giderek daha önem kazanmıştır.

Çağdaşlaşmanın belirleyici unsuru olan bilgi ve bilimsel davranış, her alanda olduğu gibi, toplumun bir parçası olan polis hizmetlerini de derinden etkilemiştir. Çağdaş polis, bilimsel ve teknolojik buluşların sonuçlarından olabildiğince yararlanmakta, çalışmalarını ve eğitim programlarını bu gelişmelere göre düzenlemektedir. Polis eğitiminin çağdaşlığı, bir taraftan bilim ve teknolojinin imkanlarından fiziki anlamda yararlanmayı, diğer taraftan da demokrasi ve insan haklarının uluslararası bir duyarlılık kazandığı çağdaş dünyada insani değerlere bağlı kalarak etkili bir güvenlik hizmeti verebilmeyi içermektedir (Fındıklı, 1993: 461).

Çağımızda küreselleşme süreci içinde iletişim ve eğitim konuları ve nitelikli iş gücü son derece önemli hale gelmiştir. Tüm özel ya da kamu şirketleri artık, serbest rekabet şartları içerisinde en iyiyi, en güzeli yapma durumundadırlar. Değişen şartlar altında yönetim anlayışları da değişmiştir. Artık tüm dünyada bireyi ve bireyin mutluluğunu merkeze alan yönetim tarzları benimsenir olmuştur.

Varoluş amacı insanların güvenlik ihtiyaçlarını karşılamak, onların rahat ve huzurunu sağlamak olan polis teşkilatı da çağa ayak uydurmak ve suçlularla daha etkin mücadele edebilmek için kendisini geliştirip, yenilemek zorunda kalmıştır. Emniyet teşkilatı da eski hantal yapısından kurtularak, bireyi hedef alan, kişi dokunulmazlığını, temel hak ve hürriyetleri öne çıkaran bir tarzda personelini eğitmek ve dünya kamuoyunda antidemokratik uygulamalarla anılmamak için sürekli çalışmalarına devam etmektedir. Her şeyin başı eğitimidir anlayışından hareketle, ilk önce eğitim sistemini revize etmeye çalışan polis teşkilatı, çalışmalarına bu doğrultuda devam etmektedir.

2.6.2. İnsan Hakları ve Demokrasi Konusunda Emniyet Teşkilatının Aldığı Önlemler ve Uygulamaları

Polis, suçun işlenip işlenmediğini, faillerinin kim olduğunu bulmak için hazırlık soruşturması sırasında bir takım yetkilere sahiptir. Hazırlık soruşturmasının AB stan-

dartlarına uyumunun sağlanması, Türkiye'nin AB'ye üye olma aşamasında önemlilik arz eder. Nezarethaneye girmeden ve girdikten sonra şüphelinin durumu bir doktor raporu ile belirtilmelidir. Yakalama, gözaltı ve sorgulama tutanakları eksiksiz doldurularak, yakalanan sanığın yakalandığı andan itibaren tüm halleri doktor raporu ile belgelenmelidir. Aksi takdirde, sanığın vücudundaki darp izleri AİHM'de işkence ve kötü muamele olarak değerlendirilmektedir.

Kolluk kuvvetlerinin ileride herhangi bir olayla ilgili karşı karşıya kalabilecekleri iddia ve suçlamalara en iyi silah, olayla ilgili yapılan yazışma, ispat ve tutulan defterlerdeki kayıtlardır.

Polis tarafından hazırlık soruşturmasında hazırlanan bilgi ve belgeler bu safhadan sonraki ceza yargılamasında büyük rol oynar. Mahkemeler bu belge ve bilgilere göre karar verir. İşte bu nedenle kolluk kuvvetlerinin kişi hak ve özgürlüklerine saygı göstermesi ve korunması adına, hazırlık soruşturmasında olayları olduğu gibi göstermesi önem arz etmektedir. Toplumu oluşturan bireylerin AİHM'ne kolluk kuvvetlerinin yetki, görev ve insan haklarına dair tutumlarıyla alakalı olarak başvurular yapmaları AB yolunda olan ülkemiz için eksi puan anlamına gelmektedir. "Demokratik ve özgür toplumlarda polis insan haklarına saygının ölçüsüdür". Polisin keyfi davranması sonucu mağdurlar haklarını bizzat kendileri almak amacıyla devlet kuvvetlerine karşı kaba güç kullanma yoluna başvurabilirler. Bu da ülke içerisinde çeşitli sorunların ortaya çıkmasına neden olur. Polisin arama, delil toplama, tutuklama aşamasında yaptığı keyfi davranışlar yüzünden mahkemelerde adil bir yargılama için gerekli şartlar oluşmaz. Polis artık suçluları kanun namına diyerek durdurup engelleyen insan değil, kendi namına hareket eden bir güç olarak görülür. Böyle bir ortamda hükümete uluslararası baskılar artar. İnsan hakları sadece bir hukuk kavramı değil aynı zamanda politik ve ekonomik bir kavramdır (Başlar, 2001: 22).

AB Türkiye'den hukukun üstünlüğü ilkesine dayalı olarak uluslararası standartlarda insan haklarına saygıyı, terörizmle mücadeleyi ise kendisinin taahhüt ettiği düzenlemelerle yerine getirilmesini talep etmektedir.

İnsan haklarının en önemli uygulayıcısı olan polisin kendisine verilen görevi, kendisine verilen yetki çerçevesinde kullanması son derece önemlidir. Artık toplumun bilgi ve eğitim düzeyi artmakta, buna bağlı olarak da polisin kendisini geliştirmesi ve toplumun ihtiyaç ve gereksinimlerine cevap verebilmesi gerekmektedir. Günümüz toplumsal olayları iyi eğitilmiş bir polis kontrolünde gerçekleşmesi bu olaylardaki

gerilimi giderek azaltacak ve sonuç olarak toplumsal olaylar macera peşinde olanlar için bir cazibe odağı olmaktan çıkacaktır. Polis eğitiminin yetersizliğinden kaynaklanan bazı yanlış uygulamalar toplumsal olaylarda doğal olarak var olan gerilimi daha da arttıracak, bu da toplumsal olayları, bazı çıkar grupları için çekici hale getirecektir. Toplumun bir kesiminin herhangi bir konuda kamuoyu oluşturmak veya isteklerini yönetime iletmek amacı ile toplu gösteri yapması çağdaş toplumlarda en temel haklardan sayılmaktadır. Bu haklar aynı zamanda insan hakları evrensel beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile de güvence altına alınmıştır. Toplumsal olaylarda görev alan güvenlik personelinin bir yandan gösteri yapan kalabalıkların haklarının kullanmalarını sağlamak, öte yandan hakkın kötüye kullanımını önlemek gibi iki yönlü bir görevi vardır. Türkiye’de toplu eyleme katılan topluluklar genel olarak yasal ya da yasal olmayan topluluklar olarak sınırlandırılmaktadır. Bazı toplantılar yasal olmamasına rağmen kamuoyu tarafından desteklenmektedir. Bu sebeple polisin yasallık ve meşruluk arasındaki hassas dengeyi iyi ayırt etmesi gerekmektedir. Yasal ya da yasal olmayan toplantılarda polis genel ilkelerden hareketle olayları önlemeye çalışmalıdır. Avrupa Polis yönetmeliğinde; “polis bütün seviyede yaptıklarından ve ihmallerden ve emri altındakilere verdikleri emirlerden şahsen sorumlu olmalı ve hesap vermelidir” denmekte, diğer bir maddede ise “polis devlete, vatandaşa ve onların temsilciliğine karşı sorumlu olmalıdır. Polis etkin bir dış kontrole tabi olmalıdır” anlatımlarında gerek polisin, gerekse polis yöneticilerinin yurttaşlara karşı sorumluluğu ve hesap verebilirliğinin önemi tekrar ortaya konmaktadır (Beren, 2001: 85).

Emniyet teşkilatı mensupları farklı bir sınıfa tabi değildir. Onlar bu toplumun içinden gelmiştir. Onlar halkı oluşturur. Halkı oluşturan bu grubun halkla çatışmaya girmesi, halkın haklarını gözetmemesi düşünülemez. Zaman zaman birtakım grupların provoke etmesi sonucu halkla karşı karşıya gelebilmekte, halk bu tür örgütlerin etkisi altında kalarak istenmeyen sonuçlara karışmaktadır. Kolluk kuvvetleri ölçülü, mesafeli, kendisine tanınan hukuki sınırlar çerçevesinde hareket etmelidir. Bu sebeple emniyet teşkilatı mensuplarını özellikle de polis memurlarını yönlendirecek olan polis amirlerinin eğitimleri sırasında insan hakları, demokrasi, demokratikleşme konularında hassas davranmaları, konuyu iyi kavrama ve değerlendirme yapmaları, aynı hassasiyeti uygulamalarında da başarı göstermeleri gerekmektedir.

Polisin, özellikle polis amirlerinin, insan hakları ve demokratikleşme konularında eğitim almamaları ya da yetersiz eğitim almaları, devlete olan güvenin azalmasına ve sarsılmasına, demokratik devlet özelliğinin zayıflamasına ve bunun sonucunda da dış ülkelerin müdahalelerinin artmasına neden olmaktadır.

İnsana insan olduğu için değer verme, demokrasi, demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, temel hak ve özgürlükler, eşitlik gibi demokratik değerler artık çağımız ülkelerinin gelişmişlik düzeylerini belirleyen konulardır. Öyle ki AB yolunda müzakerelere başlanılan bu süreçte, toplumla dolayısıyla insanla birebir muhatap olan emniyet teşkilatı mensuplarının bu kriterlere karşı duyarlı davranması, kendi hak ve hukukunu gözetirken vatandaşın da hak ve hukukunu gözetmesi, kendisine verilen kanun, yetkiler çerçevesinde davranarak, hem teşkilatını hem ülkesini ileri milletler düzeyine erdirmesi gerekmektedir. Bilinçli ve eğitilmiş her insan içinde bulunduğu ortamı hiç şüphesiz değiştirecek ve daha da ileri götürmek isteyecektir.

2.7. AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE VERİLEN POLİS EĞİTİMİ

2.7.1. Almanya’da Polis Eğitimi

Federal Almanya’da Polis Memurları 18-25 yaşları arasında polis örgütüne alınmaktadır. Polis adayları ilk yıl eğitimlerini, bir Polis Okulunda veya eyaletlerin özel eğitim birliğinde geçirirler. Bu eğitimi hazır kuvvet polisinde iki yıllık bir eğitim izler. Adaylar bu süre içinde, polis hukuku, ceza hukuku ve trafik hukuku gibi dersler alırlar. Aynı zamanda her polis adayının bir sürücü belgesine sahip olması sağlanır. Çeşitli olaylarda ve özellikle beklenmedik olaylarda düzen ve güvenliğin sağlanması için gerekli tutum ve davranış biçimleri kazandırılır. Ayrıca bütün polislere bilgisayar kullanımı öğretilir.

Her hizmet dalında görev yapan polis amirlerinin eğitimi ve hizmetiçi eğitimi (hazır kuvvet polisinin yanı sıra bazı eyaletlerde koruma polisinin temel eğitimi olarak görülmektedir) için polis okulları görevlidir. İlke olarak her eyalet, kendi memurunu kendi polis okulunda eğitir. Ancak, her eyalette bulunmayan farklı eğitim kurumları vardır.

Trafik, motorlu araçlar ve iletişim gibi teknik hizmet dallarında polis memurlarını yetiştirmek için Essen ve Wiesbaden’de Teknik Polis Okulları bulunmaktadır. Bunun dışında belli meslek dalları için polis memurları, Federal Sınır Koruma Polisi’nin teknik okullarında da yetiştirilebilmektedir.

- Üst rütbeler için başvuran adayların tamamının eğitimi, Münster'deki Polis Yönetim Akademisi'nde yapılır.
- Eyaletlerin su koruma polis memurlarının özel eğitimi, ağırlıklı olarak Hamburg'daki Su Koruma Polis Okulu'nda yapılmaktadır.
- Teknik özel eğitimler ise, eyaletlerin polis okullarında veya Federal Sınır Koruma Polisinin sorumluluğunda yapılmaktadır.

Eğitimleri çerçevesinde memurlara gerekli olan meslek, hukuk ve teknik bilgiler ile genel konularda eğitim verilir. Polisin meslek hukuku, yüksek rütbeye yükselmeye olanak verecek şekilde düzenlenmiştir. Yükselmenin her memura sonuna kadar açık olması, personeli olumlu yönde güdülemektedir.

Polis okullarına girebilmek için 18 yaşını doldurmuş olmak, zorunlu temel eğitimi bitirmiş olmak, giriş sınavlarında başarılı olmak gibi koşullar gerekmektedir. İlke olarak bütün başvurularda zorunlu temel eğitimi tamamlamış olmak koşulu aranmaktadır. Eğitimleri sırasında memurlara lise düzeyinde eğitim verilir. Eğitim, gelecekte memura yükselme olanağı sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Eğitim süresi, yapılan meslek öncesi eğitime göre düzenlenmiştir (Küllü, 1990:75).

- Birinci meslek sınavına kadar zorunlu temel eğitim mezunları 3 yıl, lise mezunları 2 yıl eğitim görürler. Eğitim, Hazır Kuvvet Polis Okulu'nda veya Eyalet Polis Okullarında verilmektedir. Bu eğitimi alanlar kıdemli polis memurluğuna kadar yükselebilmektedirler.
- İkinci meslek sınavına kadar devam eden eğitim süresi ise, zorunlu temel eğitim mezunları için 2 yıl, lise mezunları için bir yıldır. ikinci meslek sınavına kadar olan eğitim Hessen Eyaleti'ndedir ve süresi 9 aydır. Eyaletlerde polis yetiştirme liseleri var ise de, ikinci meslek sınavına kadar olan eğitim süresi toplam 3 yılı kapsamaktadır. Bu eğitimi gören adaylar komiser unvanını alırlar.
- Üçüncü meslek sınavının verilmesine kadar memurlar 2 yıl daha eğitim görürler. Bunun bir yılı eyalet polisleri ve federal polis de, diğer bir yılı ise Polis Akademisi'nde yapılan eğitimdir. Bu, üst düzey polis yöneticilerinin aldıkları eğitimdir. Münster'deki Polis Yönetim Akademisi, bütün eyaletler ve federe hükümet arasında imzalanan bir anlaşmaya dayanılarak, Nordrhein Westfalen Eyaleti'nin bir kuruluşudur. Bütün eyaletlerin katkısıyla finanse edilmiş olup, personel görevlendirmesi de buna göre düzenlenmiştir.

Kısaca özetlersek; Almanya'da Polis Eğitimi üç dereceden oluşmaktadır. Birinci

derece, temel hukuk ve polislik dersleri verilir ve bu süre bir yıldır. İkinci derecede, polis eğitimi teorik olarak verilmekte ve birinci basamağa göre daha detaylı olmaktadır. Burada da eğitim süresi bir yıldır. Bu iki dereceyi tamamlayan polis adayları, üçüncü derece polis eğitimine geçerler. Buradaki eğitim süresi bir yıl devam eder. Bu sürede polislik mesleğiyle ilgili pratik ve uygulamaya yönelik polislik bilgileri verilir. Dersler örnekleme yöntemi ile yapılmaktadır. Bundan sonra altı ay süreyle kadroda, karakollarda ve diğer birimlerde staj yaptırılır. Bu staj sonunda adaylar tekrar okullarına dönerler. Okuldaki sınavları başarıyla geçenler asil polis olarak kadroya alınırlar. Başarılı polisler meslekte yükselebilmektedir. Federal Almanya'da polislerin her eğitim aşaması için sınavdan geçirilmeleri temel koşuldur. Meslekte Yükselme de sınavla olmaktadır.

2.7.2. Belçika'da Polis Eğitimi

Federal Polis ve Yerel Polise bağlı 196 polis biriminin bulunduğu Belçika polis teşkilatında polis eğitimi 4 ayrı bölüm şeklinde yürütülmektedir.

- **Yardımcı Polis Eğitimi:** Bu eğitim programına zorunlu temel eğitimi bitiren adaylar başvurabilmektedir. Adaylar sözlü, yazılı ve fiziksel dayanıklılık testlerini geçtikten sonra eğitilmek üzere yerel polis örgütüne gönderilir. Yaklaşık 3 ay süren eğitim sonunda başarılı olan adaylara Yardımcı Polis unvanı verilmektedir. Bu personele verilen görevler trafik denetimi ve trafik kazalarının gözetmenliği gibi sınırlı görevlerdir. Yardımcı Polis görevlileri 3 yıl çalıştıktan sonra komiserlik eğitimi veren temel eğitim bölümünün sınavlarına başvurabilmektedirler.
- **Temel Polis Eğitimi:** Lise eğitimi alan adayların başvurabildiği eğitim türüdür. Ayrıca daha önce söz edildiği gibi meslekte 3 yıl çalışan Yardımcı Polis memurları da sınavları geçmek suretiyle bu eğitim için başvurabilmektedir. Eğitim süresi 1 yıldır. Kuramsal ve uygulamalı olarak yürütülen eğitimin kuramsal bölümü, ülke genelinde sayıları 10'u bulan Polis Akademilerinden birinde, uygulamalı bölümü ise polis hizmet birimlerinde gerçekleştirilmektedir. 1 yıllık eğitimi başarıyla tamamlayanlar, 6 ay süren adaylık döneminden sonra Komiser unvanını alırlar.
- **Alt Düzey Yönetici Eğitimi:** Bu eğitim etkinliği, polis örgütü içerisinde yükselebilecek olan Komiserler için gerçekleştirilmektedir. Komiser olarak 6 yıl çalışan personel yapılacak olan sınavları geçerse, bu eğitim için başvurabilmektedir. Eğitim 8 ay sürmektedir. Ayrıca sınırlı sayıda, Sosyal Bilimler, Psikoloji ve Suç Bilimleri dalında Yüksekokul eğitimi almış adaylar da başvurabilmektedir. 8 ay süren eğitim so-

nunda adaylar Başkomiser unvanını almaktadır.

- Üst Düzey Polis Yöneticilerinin Eğitimi: Bu eğitim için lisans düzeyinde eğitimi olan adaylarla, baş komiserler başvurabilmektedir. Meslek dışından gelen adaylar 18 ay, baş komiserlikten gelenler ise 12 ay süreli eğitim alırlar. Eğitimi başarıyla tamamlayanlar, 6 ay süren adaylık döneminden sonra Polis Müdürü (Şube Müdürü) unvanını alır (Çavuşoğlu, 2004: 90-93).

2.7.3. Fransa’da Polis Eğitimi

Fransa’da polis temel eğitim süresi toplam on bir aydır. Bu sürenin sekiz aylık bölümü teorik polis eğitiminden oluşmakta ve kalan üç aylık sürede de uygulamalı polis eğitimi yaptırılmaktadır. Burada dersler genel polis konuları ve özel polislik konuları olmak üzere iki kategoriden oluşur. Genel polislik eğitiminde şu dersler verilmektedir. Polis halkla ilişkiler, adli polislik, idari polislik, Avrupa hukuku, idare hukuku, bilgisayar ve uygulaması, güvenlik yönetimi, şehir yönetimi ve İngilizceden oluşmaktadır. Özel polislik eğitiminde verilen dersler grup çalışması, olay analizi senaryo çalışmaları şeklinde verilmektedir. Derslerde sorun çözümüleme yöntemi kullanılmaktadır. Polis yöneticiliği eğitimine üniversite mezunları da başvurabilmektedir (Akkaya, 2003:62).

2.7.3.1 Fransız Polis Teşkilatı’nda Personel Alımı

Fransız Polis Örgütü, polis memurlarını doğrudan sınavla seçerek aldığı gibi komiser ve emniyet amiri gibi rütbelere meslek içerisinde olduğu gibi meslek dışından da sınavla personel almaktadır.

2.7.3.2. Fransız Polis Teşkilatı’nda Eğitim

Fransa’da polisin eğitimi doğrudan içişleri Bakanlığı tarafından düzenlenmektedir. 1982 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü öncülüğünde, tüm polis örgütü bünyesinde polis eğitiminin günün koşullarına göre düzenlenmesi konusunda Eğitim Daire Başkanlığı tarafından, polis birimleri ve ülke eğitim kurumlarıyla işbirliği yapılarak saptanan polis eğitiminin öncelikleri arasında en önemlileri şunlardır (Akkaya, 2003:62).

- Polis eğitiminin kalitesini artırarak personeli nitelikli hale getirmek,
- Bilgi ve Dokümantasyon Merkezi kurmak,
- Polis eğitiminde uygulamaya ağırlık vermek,
- Polisin suçlularla iletişimini kolaylaştıracak bilgi donanımını sağlamak,
- Bireysel ve toplumsal olayları önleme sürecinde toplumun desteğini almak,

- Polise sosyal yaşamı çözümleyebilme yeteneğini kazandırmak,
- Birimler arasındaki eşgüdüm ve iletişimi güçlendirmek,
- Mesleki yazışma tekniğine görevlilerin uyumunu sağlamak,
- Polis yöneticilerine insan gücünü ve diğer kaynakları etkin kullanabilme becerisi kazandırmak.

Fransız Polis Örgütünde eğitim çalışmaları yapan kuruluşlar şunlardır:

2.7.3.2.1. Eğitim Daire Başkanlığı

Eğitim Daire Başkanlığı, polis eğitiminin nitelik yönünden gelişmesini sağlamak amacıyla;

- Hizmete hazırlık eğitimi,
- Hizmetiçi eğitim,
- Konferans, kurs ve diğer eğitim etkinliklerini planlar ve uygulanması sağlar.

Eğitimde kısa ve uzun süreli hedefleri saptar, eğitim kurumları arasındaki eşgüdümü gerçekleştirir.

2.7.3.2.2. Polis Eğitim Konseyi

Polis Eğitim Konseyi merkezdeki daire başkanlarından oluşur. Konseyin işlevleri şunlardır:

- Polis örgütünün yıllık eğitim planlarını onaylamak,
- Öncelikli eğitim politikalarını saptamak,
- Politikaların nasıl uygulanacağını göstermektir.

2.7.3.2.3. Polis Eğitim Bölge Komisyonları

Yerel örgütlerin yönetsel birim yöneticilerinden oluşur. Her komisyon kendi gereksinimlerini belirleyerek, eğitim politikalarının bölgesinde uygulanmasını sağlar

2.7.3.2.4. Polis Yerleştirme Enstitüsü

Polisin eğitim düzeyi ve yerleştirilmesi konusundaki yeni gelişmeleri araştırmaktadır. Eğitimde kalitenin artması yönünde çalışmalarda bulunur. Enstitü, polisin eğitimi çalışma ve araştırmaları yapar, personelin yabancı dil eğitimini yürütür.

2.7.3.2.5. Polis Eğitim Merkezi

Fransız Polis Örgütünün hizmetiçi eğitim çalışmalarını yürütmektedir. Polisin gereksinim duyduğu alanlarda kurslar açılır.

2.7.3.2.6. Sınavlara Hazırlama Birimi

Meslek içerisinde yükselmek isteyen personel, buraya kayıt yaptırır. Bu birim tarafından kendisine gönderilen ders notları ile sınavlara hazırlanır.

2.7.3.2.7. Resmi Polis Görevlileri Eğitim Birimi

Resmi Polis görevlilerini sağlıklı ve canlı tutmak, onlara mesleki beceri ve bilgi kazandırmak yönünde etkinlik göstermektedir.

2.7.3.3. Fransa'da Polis Eğitimi Veren Okullar

Fransa'da polis eğitimi veren dört tür okul bulunmaktadır. Bu okullar şunlardır (Akkaya, 2003:62).

2.7.3.3.1. Fransız Yüksek Polis Okulu

Fransız polis örgütünün üst düzey yöneticilerin yetiştirildiği okuldur. Eğitim bir yıl kuramsal bir yıl uygulamalı olmak üzere iki yıl sürmektedir. Polis Yüksek Okulu'na kurum içinden ve kurum dışından olmak üzere iki şekilde öğrenci alınmaktadır. Kurum dışından başvuracaklarda lisans düzeyinde eğitim almış olma ve 21-30 yaşları arasında olma koşulu aranmaktadır. Kurum içinden başvuracaklarda ise en az 4 yıl iş deneyimi ve 36 yaşından gün almamış olma koşulları aranmaktadır. Okulda Yönetim Bilimleri, Hukuk ve Meslek dersleri verilmektedir. Okulun öğretim kadrosu polis yöneticileri, hakim ve savcılar ile üniversite öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Polis Yüksek Okulunun eğitim izlencesi 7 aşamalı olup, bu aşamalar:

- Kuramsal Eğitimi (2 Hafta),
- Uygulama (11 Hafta),
- Kuramsal Eğitimi (6 Ay),
- Uygulama (2 Ay),
- Kuramsal Eğitimi (11 Hafta),
- Uygulama (6 Ay),
- Okul Eğitim (1 Ay),

Uygulamalı eğitimler emniyet örgütünün farklı birimlerinde (gerçek iş ortamlarında) yapılmaktadır. Uygulamalı eğitimin sonunda adaylar ve birim yöneticileri değerlendirilmek üzere rapor hazırlamak zorundadırlar. Okulu başarıyla tamamlayanlar Emniyet Amiri (Comissaire) olarak atanırlar.

2.7.3.3.2. Müfettişler Yüksek Okulu

Bu okulda Komiser (inspecteur) sınıfı yöneticiler yetiştirilmektedir. Okula kurum

içinden ve kurum dışından öğrenci alınmaktadır. Kurum dışından alınacaklarda lise mezunu ve 19 - 30 yaşları arasında olma, kurum içinden alınacaklarda en az 4 yıl çalışmış olma koşulu aranmaktadır. Okul eğitimi kuramsal ve uygulamalı olmak üzere 5 aşamadan oluşmakta ve 16 ay sürmektedir, Okulda Genel Kültür, Sosyal Bilimler, Hukuk, Meslek Dersleri ve Spor dallarında eğitim verilmektedir. Eğitimin 5 aşaması şunlardır:

- Uygulamalı Eğitim (1 Ay),
- Kuramsal Eğitim (7 Ay),
- Uygulamalı Eğitim (3 Ay),
- Kuramsal Eğitim (2 Ay),
- Uygulamalı Eğitim (3 Ay).

Öğrencilerin uygulamalı eğitimleri denetmen öğretmenlerin gözetiminde emniyet örgütünün farklı birimlerinde yapılmaktadır. Yapılan sınavlardan ve uygulamalı eğitim raporlarının değerlendirilmesinden iyi not alan öğrenciler yeni görev yerlerine atanırlar.

2.7.3.3.3. Güvenlik Görevlileri Yüksek Okulu

Resmi Polis görevlisi komiserlerin yetiştirildiği okuldur. Okula kurum dışından lise mezunları, meslekte ise dört yıl en az çalışmış personel başvurabilmektedir. Eğitim, 18 ay sürmektedir.

2.7.3.4. *Fransa'da Polis Temel Eğitimi*

Polis memurluğu için 8 ay kuramsal 3 ay uygulamalı eğitim verilmektedir. Bu eğitim süresi içerisinde dersler genel ve özel eğitim olarak ikiye ayrılmıştır. Genel eğitimde verilen dersler şunlardır: Halka Yakın Polislik, Kent Yönetimi, Güvenlik Yönetimi, Güvenlik Kamu Politikaları ve Kuramı, Yargı Polisliği, idari Yönetim Polisliği, Avrupa Hukuku, Kamu Özgürlükleri ve Kamu Düzeni, Uygulamalı Ceza Hukuku, İngilizce ve Bilgisayar. Özel eğitim kapsamında okutulan dersler ise şunlardır: Yönetim, Bilimsel ve Teknik Polis, Polisiye Ceza işlemleri, Çevik Kuvvet Hizmetleri, Uygulamalı Yönetim Polisi, Bilgisayar ve Halka Yakın Polislik. Bu dersler genellikle öbek çalışması, olay çözümleme, senaryolu çalışma konferanslar biçiminde verilmektedir.

2.7.4. *Hollanda'da Polis Teşkilatı Ve Eğitimi*

Hollanda Emniyet Teşkilatı eğitiminde 1980'li yılların sonunda başlatılan yeniden

yapılanma çalışmaları, 1990'lı yılların başında tamamlanmıştır. Bu çerçevede, polis adaylarının seçimi, eğitimi ile danışmanlık hizmetleri vermek üzere Ulusal Polis Seçme ve Eğitim Dairesi Başkanlığı (LSOP) kurulmuştur. LSOP'a bağlı olarak Hollanda'da eğitim çalışmaları yapan birimler şunlardır (Özgüler, 2001: 93).

- Polis Okulları (polis memuru yetiştiren kurumlardır),
- Polis Akademisi (polis yöneticilerini yetiştirmektedir),
- Polis Yöneticiliği Eğitim Enstitüsü (uzmanlık eğitimi vermektedir),
- Polis Bilimleri Merkezi (yönetim eğitimi vermekte ve meslekte yükselme ölçünlerini belirlemektedir),
- Polis Seçme Merkezi (polis adaylarının seçimini gerçekleştirmektedir),
- Toplumsal Olaylarla Mücadele Merkezi,
- Kriminal Araştırmalar Merkezi,
- Trafik Araştırma ve Eğitim Merkezi.

LSOP kaliteli hizmet sunabilmek için nitelikli, değişen koşullara çabuk uyum sağlayabilen ve başarıya tutkusu olan polisler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. LSOP eğitim etkinliklerini emniyet örgütünün istek ve gereksinimlerine istenmeyen hiçbir kurs ve eğitim çalışması yapmamaktadır. Polis toplumun kendisine yüklediği geleneksel görevlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Ancak sosyolojik ve teknolojik gelişmelerle birlikte biçimleri ve dolayısıyla polis mesleğinin yapısı da değişmektedir.

Hollanda'da ki polis temel eğitiminde amaç, polis memuru adayının polislik mesleğinde gerekli olan devriye hizmetleri, halkla ilişkiler, kavga ve sokak çatışmalarına müdahale teknikleri, trafik hukuku ve trafik cezalarının uygulanması gibi konuları teorik ve uygulamalı olarak yapmaktır. Hollanda'da polis eğitim süresi 18 aydır. Bu sürenin dağılımı üç modüler olarak uygulanmaktadır. Birinci modülde iki ay okul eğitimi ve on gün staj. İkinci modülde altı ay okul eğitimi ve iki ay staj. Üçüncü modülde altı ay okul eğitimi ve iki ay staj eğitimi yapılmaktadır. Bu eğitim süresinde polis adaylarına iki ay tatil verilir. Bu modüler sistemde polislik mesleğinin gerektirdiği bilgi ve davranışlar kazandırılır. Özellikle ilk modülde polis adaylarına sivil halk gibi düşünmeleri, kendilerini vatandaş olarak algılamaları sağlanmaya çalışılır. Bu sebeple ilk modülde üniforma giyme konusunda bile zorlama yoktur.

Polis temel eğitiminin önemli özelliklerinden biriside uygulamalı olmasıdır. Uygulamalı eğitimin okuldaki aşamasında polis eğitimi için en etkili öğretim yöntemi olan "Rol Oynama Yöntemi" hassas bir şekilde uygulanmaktadır. Aşamalı eğitim

dizgesi uygulanmakta, dersler yaratıcı drama ile yapılmaktadır. Eğitim yatılı olmadan yapılmaktadır.

Hollanda polis eğitimcilerine göre; "Polisin çağdaş dünyadaki yeni işlevi değişmiştir. Polis artık hukukçu değil sosyologdur. Polislik amaç ve değerleri olan güvenlik mühendisliğidir. Aynı zamanda polis iyi insan, iyi yurttaş ve iyi meslek adamı olmak durumundadır. Bu çerçevede, değişen toplumsal istemleri karşılayabilmek amacıyla yapılan bilimsel araştırmalar sonunda Hollanda polisi için mesleki davranış ölçüleri belirlenmiştir.

Hollanda Polisinin Meslek Davranış Ölçüleri Şunlardır (Özgüler, 2001:94).

- Eleştirel düşünmeli ve davranmalıdır,
- Sorumluluk duygusuna sahip olmalıdır,
- Bağımsız davranabilme yeteneğine sahip olmalıdır,
- Öngörülü (pro-active) olmalı ve öbek çalışması (co-active) yapabilmelidir,
- Müşteriye hizmet verme tavır ve anlayışı içerisinde olmalıdır.

2.7.5. İngiltere’de Polis Teşkilatı ve Eğitimi

İngiltere de Polis eğitiminden amaç; Polisin bilgisini, becerisini, kavrayışını ve karar verebilme gücünü artırmaktır. Devletin sağlamlığı için onu koruyacak olanların dürüst, kişilikli, bilgili, nitelikli, yetenekli, ahlaklı ve sorumlu olması gerekir. Bütün bu değerlere ulaşılması için de, devleti koruyanların iyi eğitim almaları gerekmektedir. Devletin, yetersiz, yeteneksiz bilgisiz ve sorumsuz kişilerin, eline düşmesini önlemek, yöneticilerin en başta gelen görevlerinden biridir. Bu nedenle devleti koruyacak kimselerin yetiştirilmeleri özel bir önem taşımaktadır. İngiltere’de polisin eğitiminden önce, polisi eğitecek eğiticiler eğitilmektedir. Bir başka deyişle önce polis eğiticileri yetiştirilmektedir. İngiltere’de ülke çapında, polis eğitim programları hazırlanması, uygulanması, eğitimin geliştirilmesi, eğiticilerin yetiştirilmesi, polis kuruluşları arasında denklik ve eşgüdümü sağlamak üzere Polis Merkezi Planlama Birimi (Police Central Planning Unit) oluşturulmuştur. Burası ülke genelinde hizmet vermekte ve her alanda eğiticileri eğitmektedir. İngiltere’de uzun yıllar polisin eğitiminin amacı, polisi yasal düzenlemeler hakkında bilgiyle donatmak olmuştur. Ancak, son dönemde bu eğitim yöntemi terk edilerek, polise hukuk bilgisinin yanında, işletme, sosyoloji, psikoloji ve yönetim gibi alanlarda beceriler kazandırılmaktadır (Özgüler, 2001: 96).

2.7.5.1. Polisliğe Giriş Süreci

İngiltere'de polis olabilmek için belirlenmiş olan ön koşulları yerine getirmek gerekmektedir. Bu ön koşullar şunlardır.

- Polisliğe başvuru için en düşük yaş 18.5'tir. Üst yaş sınırı yoktur.1991 yılında polisliğe girişte yaş koşulu kaldırılmıştır. Üst yaş sınırının kaldırılmasındaki amaç, olgun, nitelikli, yetenekli ve deneyimli kimselerin polis hizmetine girebilmelerini olanaklı kılmaktır.
- İngiliz yurttaşı olarak doğmak, İngiliz yurttaşlığına geçmek, İrlanda Cumhuriyeti yurttaşı veya İngiltere'de devamlı oturma izni olan bir Common wealth yurttaşı olmasıdır.
- Polisliğe girişte boy koşulu yoktur. 1990 yılında eski yükseklik sınırları iptal edilmiş ve artık hiçbir polis kuruluşunda boy koşulu aranmamaktadır. Boyu kısa olanlar bürolarda ve destek hizmetlerde çalıştırılmaktadır.
- Polisliğe giriş için herhangi bir eğitim koşulu aranmamaktadır. ilköğretim mezunları ile üniversite mezunları polisliğe giriş için aynı sınavda yarışmaktadırlar.
- Sağlık ve fiziki yönünden uygunluk, polis hizmetinde son derece önemlidir.

2.7.5.2. Polis Adaylarının Eğitimi

Polis adaylarının 104 haftalık temel eğitimi ve stajyerlik süresini öncelikle iki bölüme ayırmak mümkündür. Birincisi, kaynak (Foundation) kursu. Bu kurs 32 hafta sürmektedir ve 7 modüle ayrılmıştır. Bu süre polis bölge okulları, danışman polis memuru ve her polis teşkilatının kendi eğitim merkezi arasında belli periyotlarda devam eder. Bu eğitim metoduna Sandviç yöntemi denilmektedir.

İkincisi, kaynak sonrası (Post Foundation) kursudur. Bu kurs kalan 72 haftalık kısımda, kadroda her polis teşkilatının kendi eğitim merkezleri ve uygulamalar arasında geçmektedir. Bu dönemde stajyer polis memurları 32. haftadan sonra polis hizmetleri ile görevlendirilmeye başlanırlar. Bu görevlendirme kendi başına değil, mutlaka danışman bir polis memuru ile beraber olmaktadır. Uygulama ve teorik bilgilendirme bu şekilde sandviç yöntemiyle 90. haftaya kadar devam eder. Bundan sonra yapılan sınavda başarılı olanlar artık göreve tek başına çıkabilirler.

Eğitimin birinci bölümü; polis yöntemleri ve hukuku ile polisliğe giriş koşullarından oluşmaktadır. İkinci bölümde; daha çok fiziksel eğitime ağırlık verilmekte, Üçüncü bölümde ise; İngilizce, istatistik, coğrafya, sosyoloji, fen bilimleri ve dış

dünya ile ilişkiler gibi sosyal konuları içeren bir program uygulanmaktadır. Bir başka deyişle, aday adaylarına genel eğitim ve spordan ayrı olarak polisliğin genel ilkeleri öğretilmektedir. Ancak, bu eğitim onlara polis güç ve yetkisi vermemektedir. Polis aday adayları olan Cadet'ler üniforma giyerler, haftada 40 saat görev yaparlar ve ücret alırlar. Bunlar 18 yaşını doldurunca, aynen polislerin geçtiği süreçlerden geçerek asil polis olarak göreve başlarlar. Bu uygulama biçimsel yönden Türkiye'deki Polis Koleji örneğine benzemekte ancak, meslek dersleri, hukuk dersleri almaları ve görev yapmaları yönüyle ayrılmaktadır (Çevik ve Göksu 2002: 349).

İngiltere'de polisliğe giriş için gerekli aşamaları başarı ile geçenler daha önceki eğitim düzeylerine bakılmaksızın iki yıllık deneme (probation) eğitimine alınırlar. Bir polis adayının iyi bir polis olup olmayacağı bu iki yıllık deneme eğitimi sırasında göstereceği başarı ve yeteneğe bağlıdır. Bu iki yıllık sürede polis adayları sırasıyla şu kuramsal ve uygulamalı eğitim aşamalarından geçirilir:

- Polis eğitim merkezinde bir haftalık hazırlama kursu,
- Polis bölge eğitim merkezinde 13 hafta süreli ön eğitim,
- Polis eğitim merkezinde bir haftalık yerel işlemler kursu,
- Polis hizmetinin çeşitli birimlerinde bir haftalık çalışma (kriminal araştırma, trafik, teleks, telsiz, iletişim vs.),
- Deneyimli devriye memur/arı ile dört hafta birlikte çalışma,
- Motorlu devriyelerde gözlemci olarak 3 hafta süre ile devriye nöbetleri,
- İki haftalık karakol görevi,
- Polis eğitim merkezinde dört haftalık kuramsal eğitim,
- Suç önlemede uzman personelle birlikte bir hafta uygulamalı çalışma,
- Sekiz haftalık devriye görevi,
- Trafik bürosunda bir haftalık çalışma,
- Dört hafta kriminal araştırma bölümünde çalışma,
- Yirmi dört haftalık süre ile devriye görevi.

Bu eğitim izlencesi incelendiğinde, polisin kuramsal ve uygulamalı eğitimi birlikte aldığı, böylece kuramsal bilgilerini ne ölçüde uygulamaya aktarabildiği öğrenilmeye çalışılmaktadır. Adayın gerek kuramsal, gerekse uygulamalı eğitimden aldığı sonuçlar oldukça önemlidir. Bu sonuçlar arasında bir tutarsızlık veya çelişki olmaması, polis adayının dürüstlük derecesini göstermeye yaramaktadır. Yapılacak değerlendir-

meler sonunda aday, doyurucu ve inandırıcı bulunursa asil polis olarak göreve başlatılır. İlk iki yıllık deneme ve adaylık dönemi sonunda yetersiz görülen adaylar elenirler. Meslekteki kariyer, yükselme ve uzmanlaşma tamamen kişisel yeteneğe bağlıdır. Buna sahip olan Polis adayları girdikleri sınavlarda başarılı olanlar asil polis memuru olarak atanırlar (Çevik ve Göksu 2002: 349).

2.7.6 İtalya’da Polis Eğitimi

İtalya Polisinin eğitiminden İçişleri Bakanlığı’na bağlı Merkezi (Genel) Müdürlük sorumludur. Merkezi Müdürlük bünyesinde aday polislerin yetiştirilmesi ve hizmet içi kursların düzenlenmesi amacıyla üç ayrı birim kurulmuştur. Bunlar:

- ❖ Çalışma ve Program Bürosu: Öğretim programlarının hazırlanmasından ve geliştirilmesinden, eğitim materyal, ders kitap ve kurs notlarının hazırlanmasından sorumludur.
- ❖ Okul Hizmetleri Bürosu: Ülke genelinde tüm polis Enstitülerinin (polis okullarının) ve hizmet içi kurslarının faaliyetlerinin yürütülmesinden ve denetlenmesinden okulların idari organizesinden, yönetilmesinden, idari ve eğitici personel temin edilmesinden, programların uygulanmasından sorumludur.
- ❖ Kurs Hizmetleri Bürosu: Polis adaylarının temel eğitim kurslarını, polis memurlarının ve idarecilerinin hizmet içi eğitim kurslarını düzenlemekle sorumludur.

2.7.6.1. Polis Okullarında Eğitim

Ülkenin çeşitli bölgelerinde faaliyet gösteren toplam 28 polis okulunda temel polis eğitimi, yüksek polis eğitimi ve hizmet içi kursları verilmektedir. Bu okulların sadece 13 tanesinde polis adaylarına temel polis eğitimi diğer 12 okulda yüksek polis eğitim ve branş eğitimi yapılmaktadır (Sönmez 2003: 9).

2.7.6.2. Temel Polis Eğitimi

Her İtalyan askerlik görevini yapmak zorundadır. İsteyen vatandaşlar bu zorunlu askerlik hizmetini çeşitli kamu kuruluşlarında yapabilmektedir. Askerlik hizmetini polis olarak yapmak isteyenler kısa bir süre eğitime alınmakta ve eğitim sonunda askerlik hizmetini tamamlamaktadır. Askerlik sonunda polis olarak kalmak isteyenler 4 aylık bir ikinci eğitimden sonra polis olabilmektedirler (Sönmez 2003: 9).

2.7.6.3 Özel Branş Eğitimi

Daha önce temel polis eğitimi almış olan polis memur ve amirleri 12 ayrı polis okulunda trafik polis, demiryolu polisi, posta ve haberleşme polisi, sınır koruma ve

göçmen polisi, havaalanları güvenliği polisi gibi branşlara ayrılarak özel eğitim almaktadırlar.

2.8. TÜRKİYE'DE VE AVRUPA'DA POLİS EĞİTİMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Türkiye'de polis olabilmek için en az lise mezunu olmak, üniversite sınavından belirli bir taban puan almak gerekmektedir. Hollanda ve İtalya'da buna benzer şartlar olmakla beraber İngiltere'de okur yazar olmak yeterlidir. Türkiye'de ve beş Avrupa ülkesinde polisliğe girişte yazılı sınav bulunurken, İngiltere'de ilköğretim mezunu ile üniversite mezunu aynı sınava tabi tutulmaktadır. Türkiye'de mülakat sınavı olmakla beraber bu sınavlar yılın sadece belirli bir ayda on gün gibi kısa bir sürede yapılmaktadır. Adaylar yeterli psikolojik testlerden geçirilememekte, geçmişlerindeki ve yaşantılarındaki olumsuzluklar tespit edilememektedir. İncelediğimiz altı ülkede ise bu mülakat komisyonlarında uzman psikologlar görev yapmakta ve komisyonlar yıl boyunca mülakat yapmaktadır.

Türkiye'de ve Avrupa'da polis memuru yetiştirmek için kurulmuş olan polis okullarındaki süre en az bir yıl, en çok iki yıldır. Süreler bir birlerine yakın olmakla birlikte, Türkiye'deki eğitim süresinin %95'i ne yakını okulda teorik eğitim olarak geçmekte iken diğer bahsettiğimiz ülkelerde bu oran %60 okulda teorik, %40 staj eğitiminde uygulamalı olarak geçmektedir. Türkiye'deki polis okullarının çoğunda dershaneler, uygulamalı dershaneler, sosyal tesisler, atış poligonları, yatakhaneler, yemekhaneler yeterli ve Avrupa standartlarında değildir. Özellikle uygulamalı dersler için gerekli olan ders araç ve gereçleri son derece yetersizken, Avrupa'da polis eğitimi için polis okulları özel olarak yapılmaktadır. Dershaneler, uygulamalı dershaneler, laboratuvarlar özel kameralı sistemlerle, öğrencilerin rahatça tartışabileceği şekilde donatılmıştır. Özellikle Hollanda'da uygulamalı eğitim için büyük kompleksler yapılmıştır.

Türkiye'de polis eğitiminde uygulanan programlar daha çok bilgiye dayanan, öğretmen merkezli, teorik ağırlıklı programlar olup, uygulama boyutu azdır. İncelediğimiz Avrupa Ülkelerinde uygulanan eğitim programları ise uygulama ağırlıklı, polis adaylarının mesleki bilgisi kadar becerilerinin de geliştirilmesi, adayların sorularıyla öğrenmelerini amaçlayan ve bunların yanında karar verme, problem çözme gibi kişisel becerileri artırıcı mahiyettedir. Eğitici personel açısından bakacak olursak, Türkiye'de polis okullarında eğitici personel yetersiz olup; derslere okulda

görev yapan idareci personel bile girebilmektedir. Ayrıca yaratıcı drama gibi özel bazı derslere girecek eğitici personel bulunmamaktadır. Yukarıda incelediğimiz ülkelerde ise okullarda sivillerden ve alanında uzman polislerden oluşan eğitim görevlileri bulunmamaktadır. Ayrıca yaratıcı drama ve uygulamalı eğitimlerde yardımcı olmaları için drama hocaları ve profesyonel tiyatro sanatçıları görev yapmaktadır.

Sonuç olarak her türlü eksikliğe rağmen Türk Polisi 21. yüzyılın bilgi polisi olma yolunda eğitim adına gerçekten ciddi adımlar atmaktadır. Devletin polisi olmak yerine, halkın polisi, bir hukukçu gibi düşünmek yerine, sosyolog gibi düşünmeye çalışmaktadır. Halkla bütünleşmeye, ilgi ve desteğini sağlamanın gerekliliğine inanmaktadır. Bütün bunları gerçekleştirmenin tek yolu eğitimden geçmektedir. Günümüzde Avrupa'ya entegre olabilmenin yolu çağdaş güvenlik politikaları üretmek, yetişmiş mesleki bilgi ve beceriye sahip polisler yetiştirmekle mümkün olacaktır.

2.9. AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE EMNİYET TEŞKİLATI ÜZERİNE DÜŞEN GÖREVLER

Ülkemiz açısından Avrupa Birliği üyelik müzakerelerinin devam edebilmesi için bir çok kurumun üzerine düşen yükümlülükler bulunmaktadır. Bunlardan biri de Emniyet Teşkilatıdır. Bu yükümlülüklerin, hitap ettiği kesimlere belirlenen program doğrultusunda, konularında yetişmiş kişilerce tam ve doğru olarak anlatılması ve yerine getirilmesi büyük önem taşımaktadır. Emniyet Teşkilatı Kopenhag Siyasi Kriterlerine, Avrupa Birliği seviyesinde uyum göstermelidir. Organize suçlar, uyuşturucu ticareti ve yolsuzlukla mücadelenin iyileştirilmesi ve kara para aklama ile mücadele için gerekli çalışmaları yapmalıdır.

Bu konuda polisin bilmesi gereken bir diğer nokta ise “Avrupalılaşma”nın veya “Çağdaşlaşma”nın, bir değerler bütünü olduğu gerçeğidir. Bu değerler bütünü sadece Avrupa'nın malı değildir. Bu değerler evrenseldir. Bu evrensel değerleri bugün Avrupa'nın temsil etmesi ve bizim onları takip etmemiz yadsınacak bir durum değildir. Çünkü insanların temel hak ve özgürlüklerine saygı, bir tabii hukuk kuralıdır. Avrupa bugün bu bayrağı elinde taşıyorsa onu takip etmek gerekir. Ama bizim asıl takip ettiğimiz gerçekler, evrensel kurallardır. AB bu evrensel kuralları, Kopenhag Kriterleri adı altında toplamış ve kendi bünyesine katılmak isteyen yeni adaylara, bu kriterlere sahip olmaları konusunda baskı yapmaktadır. Salt AB üyesi olmak için değil ama, kendi milletimiz, kendi vatandaşımız için bu kurallara, insan haklarına saygı gösteril-

meli, bu konuda hassas olunmalıdır. Güvenlik güçleri, bireylerin temel haklarını ihlal anlamına gelecek davranışlardan şiddetle kaçınmalıdır (Özcan 2001: 503).

Topluluk hukuku ile polislik alanlarında Avrupa Birliği Müktesebatı uygulamaları konularında, eğitim programı geliştirilmelidir. Yasadışı göç konusunda Avrupa Birliği Müktesebatının ve eylemlerinin kabul edilmesi ve uygulanması, yolsuzluk, uyuşturucu ile mücadele, organize suçlar, kara para aklaması alanlarında Avrupa Birliği Müktesebatına uygun hareket edilerek uluslar arası işbirliği yoğunlaştırılmalıdır. Sınır aşan suçlarla mücadelede diğer ülke polisleriyle işbirliği yapılmalıdır.

Üye devletlerin güvenlik güçleri ile ortak izleme operasyonları yürütebilmek için, uyuşturucu ticareti, kara para aklanması, terorizim, çalıntı araçlar, futbol holiganizmi, ileri teknoloji suçları ve kentsel şiddet gibi bir dizi alanda özel eğitim ve uzmanlık bilgileri geliştirilmelidir. AB' nin genel olarak Türkiye hakkında hazırlamış olduğu Raporlarda da belirtildiği gibi, İçişleri Bakanlığını ilgilendiren konularda mevzuat eksikliği söz konusu olsa da, asıl sorun uygulamada meydana gelen aksaklıklardır. Gerçekten de ülkemizde son dönemde yapılan çalışmalar ile, mevzuat eksikliği konusu tam olarak çözümlenmiş olmasa da, bu konuda ciddi mesafeler alınmıştır. Ancak uygulamada Meclis İnsan Hakları Komisyonunun ulaştığı sonuçlar ortadadır. Sorun mevcut yasaların ve düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Türkiye' de mevcut yasalar tam olarak uygulanabilse, insan hakları konusundaki eleştirilerin yüzde doksanını ortadan kaldırmış oluruz (Özcan 2001: 504).

Avrupa Birliği Sürecinde güvenlik hizmetleri alanında yapılan değişimlerin en önemlilerinden biride insan hakları alanında kaydedilen gelişmelerdir. Bu süreçte Emniyet Teşkilatının eğitim, teknoloji, sorgu teknikleri, kriminal laboratuvar ve olay yeri incelemeleri gibi alanlarda kendini zamanında yenilemesini sağlamıştır.

Emniyet Teşkilatı, Avrupa Birliği bünyesindeki gelişmeleri düzenli takip etmekte, düzenlenen toplantılara ve eğitim programlarına katılmakta ve bu konuda yapılacak çalışmaların süratle yerine getirme isteği taşımaktadır. Sonuç olarak Avrupa Birliği'nin güvenlik hizmetleri yaklaşımı, her kurum ve bireyin istekli olarak katılacağı “*güvenlik yönetişimi*” anlayışını tesis etme hedefine odaklıdır. Burada, ilgili bütün kurum, kuruluş, sivil toplum örgütleri ve bireylerden en az kolluk kuvvetleri kadar kamu düzen ve güvenliğinin korunmasında görev almaları beklenmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK EMNİYET TEŞKİLATINDA EĞİTİM ÖĞRETİM VE SORUNLAR

3.1. POLİS

Polis sözcüğü, Yunanca Politeia, Latince Politia sözcüklerinden türemiştir. Fransızca ve İngilizce Police, Almanca Polize, İtalyanca Polizia olarak ifade edilmektedir. Polis kavramı köken olarak eski Yunanca'da politika anlamında kullanılmıştır. Başlangıçta site ve şehirleri, şehirdeki devlet ve hükümet faaliyetlerini ve yönetimi ifade etmekteydi. Bu anlamda polis deyişi, sitenin tüm kamu hizmetlerinin karşılığı olarak kullanılmıştır. Eski Yunan'da kent veya şehir karşılığı kullanılan polis, daha sonra anlamını genişleterek kent teşkilatı ve devlet yönetimi gibi anlamlara gelmeye başlamıştır. İngilizce'deki "police" ve Türkçe'deki "polis" kavramları kökeni bunlar olsa da günümüzde güvenlik gücü anlamında kullanılmaktadır (Aydın,1996:5).

Polis kavramı, genel olarak "teşkilat", "fonksiyon", ve "personel" olmak üzere üç anlamda kullanılmaktadır. Genel kabul gören tanım polisin öncelikle toplumsal düzeni koruyan bir kurum olduğudur.

Polisin bir bakıma görev ve yetki yasası sayılan 2559 sayılı PVSK' ya göre polisin tanımı yapılırken görevi ana hatlarıyla sayılmıştır: "*polis; asayiş, amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz ve can vs. malını muhafaza ve ammenin istirahatını temin eder. Yardım isteyenlerle yardıma muhtaç olan çocuk, hasta, yaşlı ve acizlere yardım eder. Kanun ve nizamnamelerin kendisine verdiği görevleri yapan icra ve koruma kuvvetidir.*" (PVSK 2001:1).

Polis deyişi bugün, lügat anlamı olarak kent içinde kamu düzenini, huzur ve esenliği sağlayan teşkilat, kolluk, zabıta, şehirlerdeki güvenliği sağlamakla görevli kişiler anlamında kullanılmaktadır.

Avrupa Birliği'nin ortak polis tanımı ise şöyledir: "*Polis, toplumda insan haklarına saygı göstererek asayiş sağlayan ve halkın güvenliğini koruyan kamu görevlisidir.*" Polisin tanımını yapmada polisin gördüğü hizmetler veya icra ettiği toplumsal fonksiyonlar büyük rol oynar. Zaten polisin değişik kişi veya kuruluşlar tarafından farklı tanımlanmasının sebebi de polisin toplumdaki rolü hakkındaki farklı görüşler ve anlayışlardır (caginpoli.com.tr, 2007).

Polisin rolü hakkındaki genel tartışma, polisin genel olarak devletin ve sistemin koruyucusu olan bir kolluk kuvveti mi, yoksa halka hizmet etmekle görevli kişi ve kuruluşlar mı olduğu sorusu etrafında yoğunlaşmaktadır. Bir görüşe göre, kapitalizmin ortaya çıkışı ile devletin ve devlete veya sisteme hakim olan siyasi ve ekonomik güç sahipleri, mevcut statülerini ve varlıklarını korumak amacıyla polis gücü oluşturmuşlardır. Bu görüşte olanlar; halen polisin rolünün bu merkezde olduğunu ileri sürerler. Yine bu görüş sahipleri, aslında polisin tamamen halka hizmet veren bir güç olması gerektiğini, suç ve suçluya karşı olduğu gibi, gerekirse devlete karşı bile halkı korumakla görevli olması gerektiği görüşünü ileri sürerler.

Diğer taraftan, devlet ve sistem hakkındaki fikirleri açısından “muhafazakar” olanlara göre, polis sadece halka karşı devletin ve sistemin koruyucusu değil, ama aynı zamanda devlete karşı halkın yanında da değil, hem Devletin hem de halkın selameti için rol üstlenen bir güçtür (Aydın, 1996: 7-8).

3.2. EĞİTİM KAVRAMININ TANIMI

Eğitimin tarihi insanoğlunun var oluşu kadar eskidir. İlkçağlardan bugüne kadar eğitim nitel ve nicel bakımdan farklı yapılmış olmasına rağmen, hedef hep aynı olmuştur. Eğitimde hedef, davranışların değişikliğidir. Eğitim 1900’lü yıllardan, zamana kadar: “bilgi, öğrenme ve uygulama olarak ifade edilirken, bugün ise bireylerin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı olarak istenilen yönde değişiklik meydana getirme olarak belirtilmektedir” (Kesercioğlu ve Serin, 2001:473).

Eğitimin geniş anlamda tanımlanması Emile Durheim tarafından şöyle yapılmaktadır. “Tabiatın, sosyo müesseselerinin ve diğer insanların bizim zekamız veya irademiz üzerinde muktedir oldukları tesirlerdir”. Eğitimin manasını bu anlamda geniş aldığımızda, tabiatın, sosyal ve siyasi müesseselerinin ve toplumun diğer kısımlarının her türlü tesirini eğitim kapsamında görmekteyiz. Eğitim bireylerin topluma verimli ve sağlıklı bir şekilde uyum sağlamasına yardımcı olan bir süreçtir. İnsan niteliğinin ve davranışlarının geliştirilmesinin yolu eğitimden geçer (Cerrah ve Semiz,1999:5). Bireyin yaşadığı toplumda, pratik değeri olan kabiliyet, yöneliş ve diğer davranış formlarını edindiği süreçler toplamıdır. Eğitim bireyin toplumsal yeteneklerinin ve en uygun kişisel gelişmesinin sağlanması için, seçkin ve kontrollü bir çevreyi ve okul etkinliklerini içine alan sosyal bir süreçtir. Eğitim yaşamı kolaylaştırmak, geliştirmek ve yaşanır hale getirmektir. Nitelikli bir eğitim ise, ezbere dayanan bilgi aktarımından daha çok, düşünmeyi, muhakemeyi ve araştırmayı özendiren, aynı zamanda “iyi

insan - iyi vatandaş” olma formasyonuna yardım eden bir eğitimidir. Eğitim, yeni yetişen kuşakları toplum hayatına hazırlamak amacıyla, onların gerekli bilgi, beceri ve anlayış kazanmalarına ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme etkinliğidir. Eğitime insan davranışlarında, yetenek, istidat, karakter ve bilgi bakımından belli gelişmeler sağlamak amacı ile yürütülen etkinlikler sistemi de denilebilir, Bireye istedik davranışlar kazandırmak olarak tanımlanan eğitimin en genel amacı, bireyin refah düzenin yükseltilmesi bireye kişilik kazandırılmasıdır Bir başka ifade ile eğitim, bireyin toplumda hak ettiği yeri bulabilmesi, bilgi, yetenek ve davranışlarla donatılmasıdır (Adem, 1993:2).

Eğitmek eylemi sürekli değiştirmek eylemidir. Eğitilen kimse sürekli olarak değiştirilmeye çalışılır. Eğer eğitilen kimsede bir değişme yok ise, eğitime eylemi de yok demektir. Eğitim bir taraftan bazı değerleri kişilere aktarmakta, diğer taraftan da onlara değişik konularda nitelik kazandırmaktadır. Böylece eğitim, bireyleri içinde bulunduğu toplumla hem bütünleştirmekte, hem de başlangıçtaki durumlarından daha üstün bir yetişme düzeyi sağlayarak diğer bireylerden farklılaştırmaktadır. Bireyler için olduğu kadar, ülkeler için de eğitim oldukça önemlidir. Fransız kalkınma uzmanı Jean Fourestie “geri kalmış bir ülke eğitimde de geri kalmış bir ülkedir” diyerek, eğitimin ülke kalkınması için önemini vurgulamıştır (Adem, 1989:48).

Eğitim çağımızda bireysel ve toplumsal yaşamın en önemli ve vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Devletler vatandaşlarını eğitebildiği oranda güçlenmekte ve diğer devletlere karşı söz sahibi olmakta, bireyler kendilerini eğitebildikleri oranda kişilikli ve saygın olabilmektedir. Toplumlar, iyi eğitilmiş bireylerin çokluğu ile gelişebilmektedirler. Dünya ülkelerinde meydana gelen hızlı gelişme ve değişimler ile özellikle, kamu hizmetlerini yerine getirecek kuruluşların iş hacimleri ve verilen hizmetin niteliği eskiye göre değişim göstermektedir. Sürekli gelişmeler ile yeni nitelikler kazanan hizmetleri, geçmişin deneyim ve becerisi ile yerine getirmek bugün artık zordur. Toplumların kalkınması, geleceğin sorunları ile uğraşacak olan yeni kuşakların, istenilen nitelikte yetiştirilmelerine bağlıdır. Dünyamız hızla gelişmekte ve bilgiler geçmişle karşılaştırılamayacak bir şekilde artmakta ve değişmektedir. Toplumun yapısında, sanayide, bilimde ve teknolojiye kısacası her alanda görülen büyük ve hızlı gelişmeler, insana verilen önemi arttırmış ve eğitimin insan yaşamının her aşamasına girmesini sağlamıştır. Eğitim, devletlerin diğer devletlere karşı daha güçlü bir konuma gelmesi için vazgeçilmez bir araç haline gelmiştir. Demokrasinin bir

yaşam biçimine dönüştürülmesinin en önemli yolu eğitimidir. Eğitim, toplumsal ve ekonomik kalkınmayı hızlandıran en önemli etken olduğundan, gelişmişlik düzeyinin de en önemli göstergesidir. Kalkınmanın, kültürlü olmanın yolu eğitimden geçer.

3.2.1. Eğitimin Genel Olarak Amacı ve Görevleri

Eğitim, kişilere doğal ve toplumsal çevrelerini tanımak ve bilinçli hareket etmek olanağı kazandırarak, onların birey olarak huzurunu ve mutluluğunu artırır. Bu olgu eğitimin “bireysel görev”dir. Bireylerin toplum yaşamına ve koşullarına uygun insanlar olarak yetiştirilmesi, onların toplumsal ve siyasal yaşamda yapıcı bir öge olarak görev almalarının sağlanması eğitimin “toplumsal görevi”, bireylerin kalkınma çabalarının başarılı olarak gerçekleşebilmesi için gerekli nitelikte ve sayıda elemanlar olarak yetiştirilmelerini sağlayarak toplumun yaratıcı gücünü ve verimini artırması ise, eğitimin “ekonomik görevidir.” Bir ülkenin gereksinim duyduğu nitelik ve nicelikteki insan kaynaklarını sağlayabilmesi, o ülke eğitim sisteminin verimli çalışmasıyla yakından ilgilidir. Eğitimin niteliği, öğretimin yapıldığı birimlere, ulaşılan hedef kitleye ve eğitimin veriliş amacına göre değişir Bir toplumun gelişmişliği ya da geri kalmışlığı ile o toplumun eğitim sistemi arasında yakın bir ilişki olduğu günümüzde artık herkes tarafından belirtilmekte ve kabul edilmektedir (Kaya, 1993:1).

3.3. TÜRKİYE’DE POLİS EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Toplum; uygarlık, özgürlük, eğitim ve haberleşme düzeyi bakımından geliştikçe, devletin bir organı olan polis örgütünden beklentiler de artmaktadır. Özellikle toplum, polisten yalnız temel görevlerini yerine getirmesini değil, ayrıca bunları nezaket ve hoşgörü içinde yapmasını beklemektedir. Günümüzde insan hakları ve kişi onuru konusunda daha duyarlı hale gelmiş olan toplum, geçmişe göre çok daha kolaylıkla polisin davranışlarını eleştirebilmekte ve şikayetlerde bulunabilmektedir. Günümüz demokratik çağdaş toplum yapısında polislik mesleği çok boyutlu olmuştur. Böylesi bir durumda polislik; mantıklı, bilgili, güçlü karakterli ve cesaret sahibi, topluma hizmet etme isteğinde olan kişilerin çalışmasını zorunlu kılmaktadır. Polisin ilk aşamada yapması gereken işlerden olan güvenlik açısından hayat standardını arttırmak, tarafsız hareket etmek ve gerektiğinde zor kullanmak gibi yetki ve görevleri istismar edilebilmektedir. Oysa her görevlinin ölçülü ve adil olması, aykırı davranış gösteren kişilerin kazanılması yönünde yetkilerin kullanabilmesi gerekmektedir. Eğitimin bu aşamada çok önemli bir yeri bulunmaktadır. Polis eğitiminin amacı; topluma, yaptığı

görev açısından en yüksek nitelikleri taşıyan polisi kazandırmaktır. Verilen eğitimle halkın güveni kazanılmıyorsa ve görevde insan hakları ihlal edilebiliyorsa eğitimin gözden geçirilmesi gerekir.

Eğitim, polisin yaptığı işe odaklanmalı ve daha iyisini yapabilmesine yönelik olmalıdır. Bu bağlamda elbette halkın beklentilerini ve polisin karşı karşıya kaldığı problemleri hesaba katmak gerekir. Eğitim geçmiş ve bugünü aşma yanlısıdır, geleceğe hazırlanmak demektir. Emniyet Örgütünde eğitim sisteminin geleneksel yapıdan kurtarılarak çağdaş yöntemlerle yapılması gereği bugün her zamankinden daha fazla bir şekilde kendisini hissettirmektedir. Polis örgütü üyelerinin gerek teknoloji-deki gerek sosyal alandaki değişimler çerçevesinde öncelikle, halkla iyi ilişkiler içerisinde bulunan, insan haklarına saygılı, ancak devlet otoritesini zayıflatmayacak bir yapıda yetiştirilmeleri gerekmektedir (Buran, 1992:19).

Bu amaçla dünyada özellikle son yıllarda büyük gelişme gösteren polis eğitimindeki yeni anlayışın temel alınarak ve ülkemizin sosyo-kültürel yapısı göz önünde tutularak yeniden yapılandırılması kapsamında Türk Polis Eğitim sisteminde yapılan yasal değişiklikler ve bunların uygulanmasına ilişkin bilgiler ilerleyen bölümlerde ayrıntılı olarak verilecektir.

Görevi gereği yaşamının çoğunu halkın içerisinde geçiren polisin halkla çok sıkı ve sürekli bir görev ilişkisi bulunmaktadır. Bu karşılıklı ilişki polisin, halkta güven oluşturacak davranışlar içinde bulunmasını gerektirmektedir. Polisin toplum içindeki önemli işlevinin bilincinde olan gelişmiş ülkeler, polise çağın bütün olanaklarını tanımakta, eğitimine ve modernizasyonuna önem vermektedir.

Polisliğin faaliyetlerinin karmaşıklığı ve gerektiğinde zor kullanılan bir meslek grubu olması, görevinde çok dikkatli davranmasını zorunlu kılmaktadır. Polis teşkilat yapılanması içinde en alttan en üstte kadar her görevli, işi sırasında, insan özgürlüğü ile ilgili olarak defalarca kararlar verir. İşte böyle hayati kararlar verilmesi gereken bir meslekte polisin görev ve yetkilerini iyi bilmesi gerekir. Bu ise ancak nitelikli bir eğitim ile mümkündür. Polisin her türlü siyasal düşüncenin üstünde aynı suçu işleyen herkese yasaların gerektirdiği adil davranışı göstermesi oldukça önemlidir. Yasaların uygulanmasında polis, anlayışlı olmalı ve ahlak ilkelerinden ayrılmamalıdır. Bu sadece kendi başına olan bir amaç değil, insanlara; ırk, felsefi inanç, din ve sosyal statülerine göre ayırım yapmadan eşit davranışın da bir aracıdır. İşte insan hakları alanındaki yasaların polisin davranış ve faaliyetleri ile ilgili olarak getirdiği asgari zo-

runluluk budur. Polisin eğitimiyle ilgili düşünce ve görüşler özetle; Polis, yasalara saygılı olma ve yasaları uygulama, diğer yandan insan haklarını koruma eylemleri arasında bir çelişki olduğu izlenimine kapılmaktadır. Polis, demokratik düzenin gerçek temelinin hukuka saygılı olma ilkesi olduğunu tam olarak kavramalıdır. Bu ilke hem halk hem de polis için geçerlidir. Eğer polis, kendisini yasanın dışında ve üstünde görür, yasaları dikkate almama alışkanlığı edinirse, halkın güvenini ve saygısını kaybeder, görevini yaparken de onun desteğinden yoksun kalır. Eğitimde öncelikle hukukun üstünlüğü işlenmeli, vurgulanmalı ve yerleştirilmelidir. Yasaları koruma için görev yapan polis, hiç kimsenin yasaların üstünde olmadığını önce kendisi bilmeli, uygulamalı ve herkesten çok önem vermelidir. Hiç kimse yasaların gösterdiği hal-ler dışında özgürlüğünden yoksun bırakılmamalıdır. Temel özgürlüklere yasalara uygun bir engel konulsa bile, insanlık dışı davranışa karşı yine yasanın korumasından faydalanma hakkı bulunmaktadır. Yasalara aykırı davranan polisler de yasaların öngördüğü yaptırımlarla sınırlıdır. Polisin görevleri gün geçtikçe artmakta ve zorlaşmaktadır. Polisler suçlulardan daha bilgili, deneyimli ve eğitilmiş olmak zorundadır. Güvenlik hizmetlerindeki nitelik polise verilen eğitimin niteliği ile doğru orantılı olarak artmakta veya azalmaktadır.

Polis Eğitimi ise genel eğitimin bir parçası olmakla beraber, mesleki bir eğitim olması sebebiyle genel eğitimden ayrılmakta ve kendisine özgü nitelikler arz etmektedir. Polis için sıradan eğitim almak yeterli değil, iyi eğitilmiş olmak gerekir. İyi eğitilmeyen personelin topluma yarardan çok zararı vardır. Ne var ki polisin yeterli eğitim düzeyinde olduğu söylenemez. Zaten, polise yapılan eleştirilerin başında eğitim ya da yetersiz eğitimi gelmektedir (Küllü, 1990:22). Polis bir kanun uygulayıcısı olarak tanımlanmaktadır. Bilindiği gibi kanunlar ancak iyi uygulayıcıların elinde bir anlam kazanır. İyi kanunlar, kötü uygulayıcıların elinde topluma her zaman zarar verir ve insan haklarını zedeler.

Polis Eğitiminden amaç, adaylara yalnız mesleki bilgi ve davranışlar kazandırmak değil, bunun yanında özgür düşünebilme, hızlı ve sağlıklı karar verebilme yeteneğine sahip, değişen toplum şartlarına ayak uydurabilen polisler yetiştirebilmektir. Günümüzde organize suç örgütleri ile mücadele etmek, yalnız teknik mücadele değil, bir beyin ve bilgi mücadelesidir. Bu nedenle, polis eğitiminde polisin bedensel gücü ile birlikte bilgi gücünü arttırmak ve düşünce üretme potansiyelini fizik gücünün önüne geçirmeye çalışmak temel hedef olmalıdır (Küllü, 1990:22).

3.3.1. Polis Eğitiminin Amacı ve Gelişimi

Tarih Boyunca çeşitli isimler altında bu anlamda polislik hizmeti sunan farklı teşkilatlar olmuştur. Milattan önce 4.yüzyılda yaşamış olan Eflatun, ünlü eseri “Cumhuriyet” de (The Republic) insanları sınıf sınıf anlatırken güvenlik görevini gören kişileri de Yunanca “Phulakes” denilen ve Türkçe de savunma gücü veya gardiyan, koruyucu, bekçi, polis anlamlarına gelen bir sınıf olarak isimlendiriliyordu. Bekçi veya koruma görevlisi olacak kişilerin eğitimi konusunda Eflatun şöyle demektedir; *“bekçi en uzun eğitim yolundan gitmeli, bedeni gibi kafasını da geliştirmeli, yoksa göreceği işe en uygun, en yüksek bilime ulaşamaz”*. Burada da görüldüğü gibi o dönemde bile polisliğin sadece fiziki güç ve gösteriş olmadığı, tam tersine eğitimin ne kadar önemli olduğu vurgulanmaktadır (Karaman, 2002: 344).

Kişilerin ve toplumların hayatlarında bu kadar önemli bir yeri olan eğitimin öneminin kurumların içinde önemsiz olduğu düşünülemez. Günümüz toplumunda, en önde gelen kamu hizmetlerinden biri de polisin sunduğu güvenlik hizmetidir. Güvenlik hizmetinin özü, kamu düzeninin sağlanması ve korunması olarak ifade edilmektedir. Eğitim, kurumların şekillenmesinde, kalitenin artmasında ve kurumların yeni gelişmelere ayak uydurmasında önemli bir faktördür. Son yıllarda bir kısmı teknolojinin gelişmesiyle de bağlantılı olarak suç çeşitlerinde ve suç sayısında hızlı bir artış olmaktadır. Bununla ilgili olarak, polisin görev alanı hızlı bir şekilde genişlemektedir. Polisin de bu değişime ayak uydurabilmesi için Polisin eğitimi konusu üzerinde hassasiyetle durulması gerekir. Bu gün artık polisin bu gelişmelere ayak uydurması gerektiği konusunda hem emniyet çalışanları hem de halk aynı düşünmektedir.

Fakat, ulusal anlamda polis eğitiminin sorumlu, etkili ve başarılı bir şekilde yürütülmesi konusunda bazı eksiklikler görülmektedir. Bu eksikliklerin giderilmesinde öncelikle polisimize mesleğe başladığında sorunları tek başına çözen, araştırmacı ve kendini yenilemesini bilen kararlı bir anlayış bilinci verecek şekilde bir eğitim verilmeye çalışılmalıdır. Polis adaylarına bu alışkanlıkların kazandırılacağı yer, polis temel eğitimi ve dolayısıyla polis eğitim kurumları olmalıdır. Eğer polis adaylarına bu alışkanlıklar, başarılı bir şekilde kazandırılabilirse daha sonra meslekte daha başarılı olabileceklerdir.

Her polis amir veya memuru, polisliği okulda teorik olarak öğrenir. Daha sonra da meslekte çalıştıkça zaman içinde deneyimlerle kendi kendine öğrenmek zorunda kalır. Polislik mesleğine yeni başlayan polis memuru, bu göreve başlamadan önce edin-

diği bilgi, beceri ve kabiliyetlerinin ışığı altında, polis temel eğitimi süresince, polislik çalışmalarındaki rolüyle ilgili gerçekleri keşfederek, yeni bilgiler kazanacaktır. Bu eğitim süreci devamlıdır; polisin polislik mesleğine başladığı günden, bu meslekteki görevi sona erinceye kadar bu eğitim devam etmektedir. Polis, devletin kurumları içinde insanların en fazla başvurduğu veya herhangi bir şekilde işinin düşebileceği bir teşkilattır. Ülkeye gelen yabancı bir insanın, o ülke hakkında iyi yada kötü fikir edinmesinde ilk izlenimi çok önemlidir. Ülkeye gelen yabancı bir kişinin pasaport ve vize için ilk başvuracağı kurum yine polistir. Yine bu kişilerin ülkeyi terk ederken son görecekleri kamu görevlisi de polis olacaktır. Durum böyle olunca, Polisin tutum ve davranışı bir ülkeyi temsilde önemli yer tutmaktadır. Önemli olan polisin ne kadar bilgiye sahip olduğu değil, bu bilginin ne kadarını davranışlarına yansıtılabildiğidir. Bu bağlamda Goethe'nin sözü yararlı gözükmemektedir. “Bilmek yeterli değil, uygulamak gerekir” (Çevik ve Göksu 2002: 345). Polisin eğitiminde amaç, öğrenciye yalnız mesleki bilgi ve davranışları kazandırmak değil, bunun yanında öz-gür düşünebilme, iyi muhakeme edebilme, süratli ve sağlıklı karar verme yeteneğine sahip, değışen toplumun şartlarına uyabilen polis yetiştirmektir. Bununla ilgili bir görüşte şöyledir. “Polisin temel eğitiminde öğrencilere bağımsız düşünmeyi ve sorumluluk almayı, birlikte işbirliği halinde çalışmayı, yurttaş odaklı anlayışa göre hizmet verme bilgi ve bilincini vermek gerekir. Polisin amacının, halkın huzur ve güvenini sağlamak olduğu düşünülürse , polisin eğitiminde dengeli ve ölçülü olmayı, kararları zamanında, yerinde ve gecikmeden verme alışkanlığı kazandırılmalıdır. Polisin eğitimi, sadece beden ve silah eğitiminden ibaret olmayıp, ruh, beden ve kafa bütünlüğü içinde üçlü denge üzerinde olmalıdır. Polisin temel eğitimi genel olarak dört kategoride değerlendirilmektedir. Bunlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- Geleneksel Polisin Eğitim Modeli
- Yeni Geleneksel Polisin Eğitim Modeli
- Profesyonel Polisin Eğitim Modeli
- Yeni Profesyonel Polisin Eğitim Modelidir.

Bu modellerin amacı, polisin temel eğitim döneminde, mesleki sosyalleşmesini en iyi sağlayabilecek, mesleki bilgi, değer yargıları ve kuralların öğretilmesi olarak açıklanmaktadır (Karaman, 2002: 54).

Polis yüksekokullarında veya Polis Akademisinde polise, mesleği boyunca gerekli bilgilerin tümünü vermek mümkün değildir. Bunun yerine meslekte gerekli olan temel teorik bilgileri vermek ve olaylar karşısında kendi başına değerlendirme ve araştırma yapma alışkanlığı kazandırmak esastır. Okuldaki temel eğitimden sonra, sürekli meslek içi eğitim sağlanmalıdır. Eğitimin sürekliliği konusunda İbrahim Cerrah, Amerikalı bir eğitim sosyoloğu olan John Dewey’den şu sözü aktarır: “Eğitim hayata hazırlık değil, hayatın ta kendisidir”. Bu sözü söylerken Dewey, aslında eğitimin hayat boyu devam eden bir süreç olduğunu vurgulamak istemiştir (Çevik ve Göksu, 2002: 345-346). Polis temel eğitiminde polis adaylarına meslekte kendisini nasıl geliştirebileceği ve bunun için hangi yol ve yöntemleri izlemesi gerektiği öğretilabilirse ve bu eğitim meslek içi kurslarla desteklenirse polisimize iyi bir eğitim verilmiş olur.

Polis temel eğitiminde hangi konulara ağırlık verilmesi konusunda, “Polislik Sanatı Geliştirilmesi” adlı makalesinde Bull, özetle bu meseleyi üç ana başlıkta toplamakta ve polis temel eğitiminde polis memurları adaylarına verilecek derslerin bu konuları içermesi gerektiğini belirtmektedir. Bull bu üç başlığı şöyle sıralamaktadır:

- Polisin İnsanlarla İletişim kurma teknikleri, karşılıklı konuşma ve empatik iletişim,
- Görev sırasında polisin görev ve yetkileri, görev dışında polisin toplumdaki yeri ve davranışı,
- Toplumsal iletişim teknikleri, farklı kültürler ve alt kültürlerin davranışları konusunda bilimsel açıdan bilgilendirme (Çevik ve Göksu 2002: 346).

3.3.2. Polis Eğitime İlişkin Yaklaşımlar

Polislik bir bilim midir? yoksa bir sanat mıdır? Şayet polislik bir bilim ise mesleki birikimlerin hiçbir önemi yok mudur? Bunun aksine şayet polislik bir bilim olmaktan daha çok mesleki tecrübelerin aktarımından ibaret bir sanat olarak düşünülürse, bu durumda polislik mesleğinin icrasında bilimsel çalışmalara gereksinim var mıdır? Varsa bunun oranı nedir? Bu tür sorulara verilecek olan ilk bakışta basit olan yanıtlar, aslında polis eğitimi ile iki temel yaklaşımı yansıtmaktadır. Polisliği bir “sanat” olarak gören ve daha çok tecrübeyi esas alan bir eğitim yaklaşımı, kısmen de olsa bilimsel çalışmayı ikinci plana itecektir. Bu temele dayalı uygulamaları esas alan bir eğitim sistemi eksik ve yetersiz olduğu gibi, uygulamayı tamamen göz ardı ederek sadece bilimsel çalışmalara dayanmaya çalışan bir sistemde aynı derecede eksik ve yetersiz kalacaktır (Cerrah, 2000:13-14).

Polislik bir sanat olma yönünü her zaman korumakla birlikte, bir çok bilimdalı ile

kaçınılmaz bir ilişki içerisinde. Hukuk, sosyoloji, psikoloji, toplum psikolojisi, kriminoloji ve benzeri bir çok bilim dalı bu gün polis eğitiminin özellikle de polis yöneticilerinin eğitiminin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Yine halkla ilişkiler, medya ve personel yönetimi gibi alanlar da polis eğitiminde ağırlığını hissettirmektedir. Bu bilimlerin polislik ile ilişkisi yanında, polislik ve güvenlik araştırmaları artık bağımsız birer bilim dalı olma yolundadır (Cerrah, 2000: 14).

Kuşkusuz polislik ne sadece bir bilim dalı ne de sadece bir sanattır. Bunların her ikisinin sürekli ilişkilerinden oluşan bir bütündür.

Gelişmiş ülkelerdeki polis eğitiminde ağırlıklı yaklaşım kısa süreli temel bir eğitimden sonra meslek içi eğitim anlayışıdır. Polisin meslek yaşamının bütün süreçlerinde karşılaşacağı olaylar karşısında kendisine gerekli olan bilgilerin süresi ne olursa olsun temel eğitimde verilmesi çok güçtür. O halde temel eğitim bireyi meslek yaşamında geliştirmesine yarayacak temel bilgi ve yaklaşımları içermelidir.

3.4. TÜRK EMNİYET TEŞKİLATINDA EĞİTİM

Polisin eğitim süreci hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi kapsar. Bu nedenle, mesleğe yönelik eğitim etkinlikleri ile hizmet içindeki eğitim etkinliklerinin bu mesleğe girecekleri, yeterli yetiştirebilecek biçimde düzenlenmelidir. Genel kültür ve hukuk bilgisi yanında mesleki bilgi de yeterli düzeyde verilmelidir. Türk polisi her şeyi bilip de kelepçe takmayı, arama yapmayı bilmeyen olmamalıdır.

Emniyet Teşkilatında eğitim, teşkilata alınacak personelin hizmet öncesi meslekle ilgili bilgi, beceri ve davranışları kazanması, mesleğe uyumlarının sağlanması, personele kazandırılacak bu niteliklerin hizmet içinde geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması, hizmetin gerektirdiği konularda uzman personel ve üst düzey yöneticilerinin yetiştirilmesi için yapılmaktadır. Emniyet Teşkilatında eğitim etkinlikleri göreve başlamadan önce verilen hizmet öncesi eğitimle ve göreve başladıktan sonra hizmet içi eğitimle sağlanmaktadır. Hizmet öncesi eğitim; Polis Koleji, Polis Akademisi, Polis Meslek Yüksek Okulları ve Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde verilmektedir. Göreve başladıktan sonra ise hizmet içi eğitim etkinlikleri ile teşkilat personelinin çeşitli konularda eğitim görmesi sağlanmaktadır. Meslekle ilgili temel eğitim veren bu kurumların dışında lisansüstü eğitim veren Güvenlik Bilimleri Enstitüsü dışında mesleki uzmanlık ve branş eğitimi veren başka bir kurum bulunmamaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki polis eğitim sistemlerinde ise meslekle ilgili temel eğitim kurumlarının yanında, Personel Seçme Enstitüsü, Toplumsal Olaylarla Mücadele Enstitüsü, Krimi-

nal Araştırmalar Enstitüsü, Polis Yöneticileri Enstitüsü, Bilimsel Araştırmalar Enstitüsü gibi uzmanlaşma ve branşlaşmaya yönelik bilimsel araştırma yapan ve personel yetiştiren eğitim kurumları bulunmaktadır. Ayrıca üst düzey polis yöneticilerinin eğitimi de gelişmiş polis eğitim sistemlerinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Yılmaz, 1998: 66).

Personelin seçimi ve temel eğitimin verilmesinden sonra önceki bilgilerin tazelenerek, teknoloji ve sosyolojik değişimlerin getirdiği yeniliklerin güvenlik görevlilerine aktarılması ve belirli konularda uzmanlaşmaya gidilerek nitelikli elemanlara sahip olunabilmesi için hizmet içi eğitim de gereklidir. *"Size Yardım Edebilmek İçin Lütfen Bize Yardımcı Olun"* diyerek özellikle hizmet verilen vatandaşların desteğinin şart olduğu, önleyici güvenlik hizmetlerinin öncelikli, yakalayıcı yardım edici görevlerin önemli olduğu emniyet mensuplarına kavratılmalıdır. *"Polis Vatandaş El Ele 2000'li Yıllarda Daha Huzurlu Günlere"* söylemi personele benimsetilmelidir. Her geçen gün, bir önceki günün bilgilerini eskitmekte, bu durum da bilgilerin yenilenmesini ve çağın gereklerine uygun hale getirilmesini gerektirmektedir. Bu durum hizmet içi eğitimle bir ölçüye kadar giderilebilmektedir.

3.5. TÜRKİYE'DE POLİS OKULLARINA GİRİş KOşULLARI

Türk toplumu içerisinde günümüz insanının toplumsal ve bireysel anlamdaki güvenlik ihtiyacının en üst seviyede karşılanmasında Türk Polis Teşkilatı önemli bir yer tutmaktadır. Demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkesinin büyük güvencesi olan Türk Polis Teşkilatının, mevcut toplumsal yaşam içerisinde en çok eleştirildiği konuların başında, görev yaptığı sırada hukuk tarafından belirlenen normlar dışında keyfi ve subjektif uygulamalarda bulunması, insan hakları ihlalleri, hukuka aykırı şiddet kullanımı ve işkence iddialarının yer alması düşündürücüdür.

Bütün bu iddiaların temelinde ise polisin almış olduğu eğitim ve öğretilimin yetersizliği, polisliğe giriş koşullarının ve yapılan sınav yöntemlerinin eksikliği gibi konuların etkin bir şekilde var olduğu görüşü geniş bir yer tutmaktadır. Bu nedenledir ki, polisin eğitimi konusu başta teşkilatın ve de toplumun en önemli gündeminden biri haline gelmiştir. Polisin Temel görevi toplumdaki emniyet ve asayişin tesisi ile korunması olduğundan polisin, bu görevini en iyi şekilde yapabilmesi ancak ve ancak almış olduğu kaliteli eğitimle mümkün olabilir. Verilen eğitimin kaliteli olması da polislik mesleğini yapacak seviyede sağlıklı, kapasiteli ve yetenekli adayların, objektif değerlendirmeler ve veriler ışığında gerçek bilgilerini ölçebilen sınavların yapıl-

masına bağlıdır. Mesleğin beraberinde getirdiği zorlu çalışma koşulları da göz önüne alındığında polisin eğitimi konusunun kapsam olarak büyük bir yer işgal ettiği ifadesi kaçınılmaz bir sonuç olmaktadır.

Polis adaylarının belirlenmesi safhasında özellikle de İl Emniyet Müdürlüklerine yapılan müracaatların kabulü döneminde başvuruda bulunan adaylara MMPI vb. kişilik testlerinin yapılarak test sonuçlarına göre psikolojik yönden sorunu olmayan adayların alınmasının Emniyet Teşkilatımız açısından daha faydalı olacağını düşünüyorum. Böylece polislik mesleğini yapabilecek nitelikte psikolojik yönden sağlıklı olan adayların polis okullarına alınması sağlanmış olacaktır. Zira bu yapılmadığı takdirde şu anda karşılaşılmakta olan psikolojik yönden sorunlu öğrencilerin polis okullarında yer alması durumu devam edecektir. Bu da okul sonrasında, meslek içerisinde karşılaşılan istenmeyen intihar gibi üzücü olaylara, meydan verebilir.

Yukarıda belirtilen konulara ilaveten erkek adaylarda aranılan askerlik yapma şartının kaldırılması ile mevcut başvuruların sayısı artmış olup, bilgili ve yetenekli adayların polis okullarına alınma olasılığı daha da artmaktadır.

Ayrıca, ÖSYM tarafından yapılan sınavda, yüksekokullara girmek için yeterli olan baraj puanı almış olan adayların müracaatlarının kabul edilmesi ile de istenilen nitelikte ve kalitedeki adayların başvuruda bulunmasına olumlu bir katkı sağlanmış olacaktır.

3.6. TÜRKİYE’DE POLİS EĞİTİMİNİN TÜRLERİ

Polis Eğitimi; Hizmet öncesi eğitim ve Hizmetiçi eğitim olmak üzere ikiye ayrılır.

3.6.1. Hizmet Öncesi Eğitim

Polisin hizmet öncesi eğitimi; Polis Kolejleri, Polis Meslek Yüksekokulları, Polis Akademisi (Güvenlik Bilimleri Fakültesi ve Güvenlik Bilimleri Enstitüsü) ve Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde yapılan örgün eğitim etkinlikleri olarak yürütülmektedir.

3.6.1.1. Polis Koleji

Yabancı dil ağırlıklı olarak modern fen programı uygulayan ve lise düzeyinde olan Polis Kolejine, sekiz yıllık ilköğretimi bitiren öğrenciler arasından diploma notu 3 ve daha yukarı olanlar sınava alınır, OKS sınavında belirli puanı tutturmuş olan gençler başvurabilir. Daha sonra sınavda başarılı olan öğrencilerin boy, kilo ve belirlenen diğer koşullara sahip olan adayların, “görüşme, spor ve yazılı” olarak yapılan 3

aşamalı sınavları geçmeleri gerekmektedir. Polis Koleji, Polis Akademisi-nin öğrenci kaynağını oluşturur. Bir yılı hazırlık olmak üzere toplam dört yıl eğitim veren Polis Koleji, üniformalı ve parasız yatılıdır. Polis Koleji Müdürlüğü, doğrudan Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olarak eğitim çalışmalarını sürdürmektedir. Polis Kolejindeki Eğitimin Temel İlkeleri: Polis Koleji Yönetmeliğinin 6. Maddesinde, öğrencilerinin eğitime yönelik olarak öngörülen temel ilkeler şunlardır (Resmi Gazete, sayı 22527,18.01.1996).

- Atatürk ilke ve inkılâplarına ve Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk Milliyetçiliğine bağlı, Türk milli eğitiminin milli, kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, milletini seven ve daima üstün tutmaya çalışan, insan haklarına saygılı olan ve Anayasada özellikleri belirlenen Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren kişiler olarak yetiştirmek,
- Emniyet Teşkilatının orta ve üst kademe amir ve yöneticilerini yetiştirmek amacıyla kurulan Polis Akademisinin öğrenci kaynağını oluşturmak üzere mesleksi terbiye ve disiplin anlayışına küçük yaşlardan itibaren alıştırmak,
- Beden, zihin, şahsiyet, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, özgür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip kişiler olarak yetiştirmek,
- Bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek, birlikte iş görme alışkanlığını kazandırmak suretiyle yaşama ve polislik mesleğine hazırlamak ve onları kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak şekilde milli birlik ve beraberlik içinde, Türk Milleti ile Polislik mesleğinin yapıcı ve seçkin bir bireyi olarak yetiştirmek. Alttaki tabloda Polis Kolejinde okutulan dersler gösterilmektedir.

Tablo:1: Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Kolejinde Okutulan Dersler

DERS	DERSLER	9.	10.	11.	12.
ORTAK DERSLER	TÜRK EDEBİYATI	2	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	1	2	-	-
	MATEMATİK	3	-	-	-
	GEOMETRİ	1	-	-	-
	FİZİK	1	-	-	-
	KİMYA	1	-	-	-
	BİYOLOJİ	1	-	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	1	1	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	18	8	6	6
	İKİNCİ YABANCI DİL	-	2	2	2
	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	2	2
	RESİM / MÜZİK	-	1	1	1
	MİLLÎ GÜVENLİK BİLGİSİ	-	1	-	-
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	1	-
	MATEMATİK	-	4	4	4
	FİZİK	-	2	3	3
ALAN DERSLERİ	KİMYA	-	2	3	3
	BİYOLOJİ	-	2	2	2
	GEOMETRİ	-	1	1	1
	ANALİTİK GEOMETRİ	-	-	-	2
	TOPLAM	-	11	13	15
DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
SEÇMELİ DERSLER	HUKUK BİLGİSİ (1-2)			BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (1)	BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (1) DİKSİYON VE HİTABET (1) DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1) YAKIN SAVUNMA (1)
	RESİM (1-2)				
	MÜZİK (1-2)				
	TARİH (1-3)				
	COĞRAFYA (1-3)				
	PSİKOLOJİ (1-2)				
	SOSYOLOJİ (1-2)				
	MANTIK (1-2)				
	SEÇMELİ YABANCI DİL (2)				
	ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ (1-2)				
	BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (1-2)				
	DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)				
	ULUSLAR ARASI İLİŞKİLER (2)				
	YÖNETİM BİLİMİ (2)				
	DİKSİYON VE HİTABET (1)				
	SANAT TARİHİ (2)				
	SOSYAL ETKİNLİK (1)				
	PROJE HAZIRLAMA (1)				
	YAKIN SAVUNMA (1-2)				
	YARATICI DRAMA (1-2)				
	HALKLA İLİŞKİLER (1-2)				
	ÇEVRE VE İNSAN (1-2)				
REHBERLİK		1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ		37	37	37	37

http://www.polislik.net/v2/inde.php?option=com_content&tas=view&id=74&Itemid=1
(09.04.2010)

Dört yıllık eğitimi başarı ile tamamlayan öğrenciler, Polis Akademisine girebilmekte veya üniversite sınavlarına girerek, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün gereksinimi olan alanlarda üniversitelerin lisans eğitimi bölümlerine devam edebilmektedirler. Emniyet Genel Müdürlüğü adına burslu olarak okuyan bu öğrenciler, mezuniyetlerini izleyen dönemde emniyet örgütünde rütbeli personel olarak çalışmaktadırlar. Polis Devlet Sistemleri ve Güvenlik Kolejini bitiren öğrencilerin %90'dan fazlası Polis Akademisine devam etmektedirler. Polis Koleji mezunları Polis Akademisine sınavsız olarak geçiş yapabilmektedirler.

3.6.1.2. Polis Meslek Yüksek Okulları (PMYO)

09.05.2001 tarih ve 24397 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile açılan Polis Meslek Yüksekokulları, polis teşkilatının gereksinimi olan polis memurlarını yetiştirmek üzere; iki yıllık ön lisans düzeyinde, mesleki eğitim - öğretim ve uygulama yapan, Polis Akademisi Başkanlığına bağlı parasız yatılı kurumlardır.

Polis Meslek Yüksekokullarının amacı; öğrencilere Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda Atatürk Milliyetçiliği, Demokratik, Laik ve Sosyal Hukuk Devleti İlkelerine bağlı hizmet bilinci ile mesleki değerlerinin kazandırılması, Milli kültürümüz, örf ve adetlerimize bağlı şekil ve özellikleri ile evrensel kültür içinde korunarak geliştirmek ve öğrencilere milli birlik ile beraberliği güçlendirici ruh ve irade gücü kazandırmak, polis olmanın şeref, gurur ve şuurunda olan, polis üniformasının gerektirdiği saygınlığı taşıyabilen, beden, zihin, ahlak ve duygu bakımından dengeli, sağlıklı şekilde gelişmiş polis memurları yetiştirmektir (<http://www.egm.gov.tr/polisolma.polismyo.asp>).

17/5/2008 tarihli ve 26879 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Polis Akademisi Başkanlığına bağlı Polis Meslek Yüksekokullarına alınacak öğrencilerle ilgili usul ve esasları düzenleyen Yönetmeliğe göre, yüksekokullara, genel lise, erkek ve kız teknik öğretim, ticaret ve turizm öğretimine bağlı ortaöğretim kurumlarından mezun olan kişiler aday olarak başvurabilecek olup, Yüksekokullara alınacak öğrenci sayısı Başkanlık ile Personel Dairesi Başkanlığı tarafından, okulların kapasitesi, Emniyet teşkilatındaki boş kadro ve ihtiyaç göz önüne alınarak, her yıl, erkek ve kız olmak üzere ayrı ayrı belirlenecektir. Kız öğrencilerin sayısı yüksekokullara o yıl için alınacak erkek öğrencilerin sayısının yüzde 10'unu geçemeyecektir.

Emniyet Teşkilatı şehit veya malullerinin eş ya da çocukları, giriş koşullarını taşımaları ve haklarında “Polis Meslek Yüksekokulu Öğrenci Adayı Olur” kararı verilerek yazılı sınava alınabilirler. Sınavda ise bu adaylardan en yüksek puan alan adayın en az 3'de1'ikadar puan almaları istenir. Yüksekokullara başvuru yapacak olanlar, yönetmelikte belirtilen okullardan herhangi bir eğitim öğretim kurumundan disiplinlilik nedeniyle çıkarılmamış ve ÖSYM Başkanlığınca o yıl içinde yapılan üniversiteye giriş sınavında, akademi başkanının teklifi üzerine, genel müdürün uygun görmesiyle belirlenen puan türü ya da türlerinden ham taban puan ve üzerinde puan almış olmaları gerekiyor.

Yaş sınırı olarak sınavın yapıldığı yılın Ekim ayının ilk günü itibarıyla 18 yaşını doldurmuş, 24 yaşından gün almamış olmak olarak belirlenirken, askerliğini yapanlar için bu yaş sınırı 26' ya kadar yükseltilmiştir. Daha önceki düzenlemede üst yaş sınırı 23, askerliğini yapanlar için 25'di. Başvuracak erkeklerin boyu 167 santimetre, kızların ise 165 santimetreden kısa olmayacak ve beden kitle indeksi 15-30 aralığında olacaktır.

Yönetmeliğe göre, hakkında herhangi bir adli veya idari kovuşturma devam edenler ile Türk Ceza Kanunu'nda belirtilen süreler geçmiş olsa bile bir yıl veya daha fazla hapis cezası öngörülen kasten işlenmiş suçlar ile Devlet Memurları Kanunu'nda sayılan suçlardan dolayı hüküm giyenler başvuramazlar.

ÖSYM tarafından yapılacak sınavda belirlenen başarı oranında alınacak adaylar öncelikle oluşturulacak komisyonlarda mülakata alınırlar ([www.mevzuat.adalet.gov-tr/html/27960.html](http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/27960.html), 2009).

Polis Meslek Yüksek Okullarında eğitim - öğretim, parasız yatılı ve resmi üniformalı olarak yapılmakta olup, öğrencilerin beslenme, barınma ve sağlık ile diğer ihtiyaçları devletçe karşılanmaktadır.

25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine dayanılarak 17/08/2008 tarihli ve 26970 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Polis Akademisi Başkanlığına bağlı Polis Meslek Yüksekokulları Eğitim-Öğretim Yönetmeliği ile Polis Akademisine bağlı Polis Meslek Yüksekokullarının eğitim ve öğretim süreleri, dönemlere ayrılması, sınav ve değerlendirme esasları, öğrenci izinleri, öğrenciliğin sona erdirilmesi, öğretim elemanlarının izinleri ve eğitim ve öğretimle ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir (www.mevzuat.adalet.gov-tr/html/27960.html, 2009).

Adı geçen yönetmeliğe göre Yüksekokullarda yaptırılacak her seviyedeki eğitim-öğretim aşağıda belirtilen esaslara uyularak yürütülecektir:

- a)** Her türlü eğitim faaliyetlerinde ve ders dışı zamanlarda öğrencilere mesleki davranış alışkanlıkları kazandırmak esastır.
- b)** Eğitim ve öğretim faaliyetleri; sınıflarda, laboratuvarlarda, uygun görülen diğer tesislerde, uygulama çalışmaları, inceleme gezileri, araştırma ve seminer yaptırmak suretiyle yapılır.
- c)** Ders konularında yer almayan ve öğrencilerin öğrenmesinde fayda görülen konularda; konferans, seminer, sempozyum ve diğer eğitim etkinlikleri düzenlenir.

Yüksekokullarda eğitim-öğretim sınıf geçmeye dayalı yarıyıl esasına göre yapılır. Eğitim-öğretim süresi iki yıl olup, öğrenimlerini bu süre içinde tamamlayamayanlara bir yıl ek süre tanınır. Öğrenimlerini toplam üç yıl içerisinde tamamlayamayacağı anlaşılan öğrencilerin bulundukları sınıfa bakılmaksızın yüksekokuldan ilişkileri kesilir. Eğitim-öğretim yılı, sınavlarda verilen süre hariç en az 14'er haftalık güz ve bahar yarıyıllarından oluşur. İki yarıyıl arasında en az iki hafta eğitim-öğretime ara verilir. Birinci sınıfı bitiren yüksekokul öğrencileri yaz tatilinde en az bir ay süre ile İl Emniyet Müdürlükleri bünyesinde uygulamalı eğitime (staj) tabi tutulurlar.

Eğitim-öğretim, Polis Akademisi tarafından hazırlanarak yüksekokullara gönderilen çalışma takvimine göre yürütülür. Yüksekokullarda haftada en çok 28 saat ders yapılır. Ders süresi 45 dakika olup, her ders arasında 15 dakika dinlenme verilir. Günlük zaman çizelgesi yüksekokul müdürünün onayı ile yürütülür. Ders dışı zamanlar, öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda, günübirlik izin, araştırma, inceleme gezileri, konferans, seminer veya diğer eğitici çalışmalara ayrılır. Ders saatlerinden ayrı olarak Cuma ve Cumartesi dışındaki günlerde akşamları en az bir ders saati etüt yapılır. Tatil günleri ve ertesi gün ders yapılmıyacaksa etüt yapılmaz.

Yüksekokullarda eğitim-öğretimin yapılmasını önemli ölçüde etkileyecek olağanüstü durumlarda yönetim kurulunun teklifi ve Başkanın onayı ile eğitim-öğretime ara verilebilir. Bu şekilde ara verme, bir haftada üç gün veya daha fazla olacak olursa ara verilen süre yarıyla eklenir. Bu durumda eğitim-öğretime ara verilen yüksekokulun çalışma takvimi yeniden düzenlenir (www.pa.edu.tr/tr/pmyo, 2010).

Öğrencilerin yüksekokula yatılı olarak devam etmeleri zorunludur. Öğrencilerden; mazeretsiz olarak, iki yarıyıl veya bir öğretim yılında 20 ders gününden veya 112 ders saatinden fazla eğitim-öğretime katılmayanlar ile herhangi bir yarıyıl 10 ders

gününden veya 56 ders saatinden fazla eğitim-öğretime katılmayanlar ile Yüksekokul müdürlüğünce kabul edilebilir mazereti olsa bile, herhangi bir yarıyıl veya bir öğretim yılında eğitim-öğretim yapılan tüm ders günlerinin veya ders saatlerinin 1/3'ünü aşan sürede öğrenime devam imkanı bulunmayanlar, o yarıyıl veya öğretim yılına ait tüm sınav haklarını kaybederler ve başarısız sayılırlar. Ayrıca herhangi bir yarıyıl veya öğretim yılı boyunca, okutulan bir dersin toplam ders saatinin 1/3'ünü aşan sürede o derse devam etmeyenler, o dersle ilgili sınav haklarını kaybederler ve o dersten başarısız sayılırlar.

Sağlık ya da idarece kabul edilebilir geçerli mazeretleri nedeniyle eğitim-öğretime devam edemeyenler yüksekokul yönetim kurulu kararıyla bir sonraki yıla bırakılabilir. Öğrencilere; resmi tatil, yarıyıl, evci, gününbirlik, hafta sonu, mazeret ve hastalık izni olmak üzere yedi türlü izin verilir.

Yüksekokul öğrencileri, eğitim-öğretim dönemi süresince izinlerinde üniformasız dolaşmazlar. Ancak yüksekokul müdürlüğünce lüzum veya uygun görülen durumlarda öğrenci sivil elbise giyebilir. Öğrenciler, eğitim-öğretimin herhangi bir aşamasında, tazminat ödemek şartıyla yüksekokul müdürlüğüne yazılı başvuruları ile yüksekokuldan ayrılma isteklerini bildirerek ayrılabilirler.

Ayrıca yönetim kurulunun kararı, yüksekokul müdürünün teklifi ve Başkanın onayı ile (www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/27960.html).

- a)** Giriş Yönetmeliği hükümlerine göre giriş ile ilgili şartları taşımadıkları, öğrenimleri sırasında sonradan anlaşılmış,
- b)** Öğrenimlerini, 25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ve bu yönetmelikte belirtilen azami süre içerisinde tamamlayamamış,
- c)** 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memur olma niteliğini kaybetmiş olanların yüksekokuldan ilişkileri kesilir.

Kesin kaydı yapılan öğrencilerin sağlık kurulları tarafından verilecek rapora dayalı olarak, Genel Müdürlük Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından Polis Meslek Yüksekokulu öğrencisi olarak devamına imkan kalmadığına karar verilenlerin ya da Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında başka bir hizmet sınıfında çalışmasında sakınca görülmeyenlerin, yüksekokullardan ilişkileri Başkan onayı ile kesilir. Ayrıca, Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışında başka bir hizmet sınıfında çalışmasında sakınca görül-meyenlerin atanma isteklerini belirtir dilekçesi alınarak dosyası ile birlikte Personel Dairesi Başkanlığına gönderilir. Yüksekokul Öğrenci Disiplin Kurulu

tarafından verilen ve yüksekokuldan çıkarma cezasını gerektiren kararlar Başkanın önerisi ve Genel Müdürün onayı ile kesinleşir.

4/8/2003 tarihli ve 25189 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Emniyet Teşkilatı Sağlık Şartları Yönetmeliği hükümleri hariç, yüksekokuldan çıkan veya çıkarılan öğrenciler tekrar yüksekokula alınmazlar. Bu öğrenciler aynı zamanda Polis Meslek Yüksekokulları giriş sınavlarına da başvuramazlar. Yüksekokuldan çıkma halinde bu fıkra hükmü, çıkma talebinde bulunan öğrencilere yazılı olarak hatırlatılır. Yüksek- okul müdürlüğünce kendilerine yazılı olarak tebliğ edildiği andan itibaren yüksek- okuldan çıkmış sayılır. Bu öğrencilerin dosyaları başkanlık onayı ile işlem- den kaldırılır (polakd.edu.tr, 2007).

Yüksekokul öğrencileri aynı veya farklı eğitim-öğretim kurumlarına yatay veya dikey geçiş yapamazlar. Sınavlar; ara, yarıyıl sonu, not yükseltme, bütünleme, mazeret ve ek sınavlarıdır. Her ders için, her yarıyıl- da bir ara ve bir yarıyıl sonu sınavı yapılır. Sınavlar 100 tam not üzerinden değerlendirilir. Kesirli notlar en yakın tam nota dönüştürülür. Yüksekokullarda ölçme-değerlendirme ve sınıf geçme "bağıl değerlendirme sistemi" ne göre yürütülür. Dersler, kredili ve katsayılı olarak ayrılır. Hangi derslerin katsayılı veya kredili türde olacağı ile kredi ve katsayı değerleri Başkanlıkça belirlenir.

Tablo:2 E.G.M Polis Meslek Yüksek Okullarında Okutulan Dersler

1. SINIF GÜZ DÖNEMİ- 1. DÖNEM					
S.NO	DERSKODU	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	101	POLİSLİĞE GİRİŞ	2	2	KREDİLİ
2	102	CEZA HUKUKU	3	3	KREDİLİ
3	103	HUKUK BAŞLANGICI	2	3	KREDİLİ
4	104	SİLAH BİLGİSİ	3	4	KATSAYILI
5	105	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ	4	4	KATSAYILI
6	106	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	KATSAYILI
7	107	DİSİPLİN HUKUKU	2	3	KREDİLİ
8	108	BİLGİSAYAR	2	3	KATSAYILI
9	109	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ	2	2	KATSAYILI
10	110	TÜRK DİLİ	2	2	KATSAYILI
11	111	DEVLETİN YAPISI VE NİTELİKLERİ	2	2	KREDİLİ
TOPLAM			26	30	

1. SINIF BAHAR DÖNEMİ- 2. DÖNEM					
S.NO	DERSKODU	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	201	POLİSİN GÖREV VE YETKİLERİ	3	3	KREDİLİ
2	202	CEZA MUHAHAKEMESİ HUKUKU	3	3	KREDİLİ
3	203	MESLEKİ YAZIŞMA	2	2	KREDİLİ
4	204	SİLAH BİLGİSİ VE ATIŞ	3	5	KATSAYILI
5	205	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ	4	5	KATSAYILI
6	206	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	KATSAYILI
7	207	ÖNLEYİCİ POLİS HİZMETLERİ	2	3	KREDİLİ
8	208	İNGİLİZCE	2	3	KATSAYILI
9	209	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKİLÂP TARİHİ	2	2	KATSAYILI
10	210	TÜRK DİLİ	2	2	KATSAYILI
11	211	REHBERLİK UYGULAMALARI	1	0	KATSAYILI
TOPLAM			26	30	

2. SINIF GÜZ DÖNEMİ- 3. DÖNEM					
S.NO	DERS KODU	DERSİN ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	301	İNSAN HAKLARI	2	3	
2	302	DAVRANIŞ BİLİMLERİ	2	3	
3	303	OLAY YERİ İNCELEME VE KRİMİNALİSTİK	3	4	
4	304	SİLAH BİLGİSİ VE ATIŞ	4	5	KATSAYILI
5	305	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ	4	5	KATSAYILI
6	306	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	KATSAYILI
7	307	ADLI SORUŞTURMA VE YAZIŞMA	2	2	
8	308	İNGİLİZCE	2	2	KATSAYILI
9	309	TEMEL TRAFİK BİLGİSİ	2	2	
10	310	MESLEKİ UYGULAMALAR	2	2	
11	311	REHBERLİK UYGULAMALARI	1	0	
TOPLAM			26	30	

2. SINIF BAHAR DÖNEMİ- 4. DÖNEM					
S.NO	DERS KODU	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	401	DEVLET GÜVENLİĞİ	2	3	
2	402	TOPLUM PSİKOLOJİSİ	2	2	
3	403	HALKLA İLİŞKİLER VE İLETİŞİM	2	3	
4	404	SİLAH BİLGİSİ VE ATIŞ	4	5	KATSAYILI
5	405	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ	4	5	KATSAYILI
6	406	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	KATSAYILI
7	407	BİLGİSAYAR VE YAZIŞMA	2	2	KATSAYILI
8	408	MESLEKİ İNGİLİZCE	2	2	KATSAYILI
9	409	İLK YARDIM BİLGİSİ	2	2	
10	410	MESLEKİ UYGULAMALAR	2	2	
11	411	POLİS ETİĞİ	2	2	
TOPLAM			26	30	

([http:// www.pa.edu.tr/tr/pmyo/inde.php?sayfa=dersler](http://www.pa.edu.tr/tr/pmyo/inde.php?sayfa=dersler): 2010).

Polis Meslek Yüksek Okullarında eğitim 2 yıldır ve dört döneme ayrılmıştır. Her dönemde toplam 26 saat ders verilmektedir. Polis Meslek Yüksek Okulunda okuyan polis adaylarına, yukarıda ki tablolarda belirtilen ders müfredatının yanında öğrencilere yakın savunma taktikleri, polis öğrencilerine emniyet teşkilatında ve kamu kurum ve kuruluşlarıyla yapılan her türlü yazışma şekli uygulamalı olarak verilmelidir. Bu sayede meslek içi yazışmada doğabilecek sorunlar azaltılmış olur. PMYO eğitim alan polis adaylarına on parmak bilgisayar ve emniyet teşkilatında kullanılan programların öğretilmesiyle öğrenciler mesleğe başladıkları zaman zorluk çekmeden bilgisayar kullanabilirler. PMYO gelen öğrencilerin bir çoğu araba kullanmayı bilmemektedir bu sebeple verilecek olan *araba sürüş teknikleri* dersiyle öğrenciler mesleğe başlamadan önce araba, panzer, toma, akrep, otobüs şöförlüğü yapabilecek duruma gelebilirler. Puanı yüksek öğrencilerin becerilerine göre pilotluk, kaptanlık, balık adamlık gibi dersler verilmelidir çünkü Teknolojinin gelişmesiyle önümüzdeki yıllarda hava ve deniz polisliği önem kazanabilir. Bu konularda verilecek dersler sayesinde gelişen dünyamızda teknolojiye ayak uydurmak kolaylaşacaktır.

Yüksekokullarda okutulacak dersler, mesleki ihtiyaç ve gelişmelere göre hazırlanıp, Eğitim-Öğretim Yüksek Kurulunun kararı, Başkanın teklifi, Genel Müdürün onayı ile yürürlüğe girer. Derslerin müfredatı ise Eğitim-Öğretim Yüksek Kurulunun kararıyla belirlenir.

Öğrencilere Erasmus Programı veya benzeri uluslararası eğitim-öğretim programlarından yararlanabilmeleri veya araştırma yapmaları ve tez hazırlamaları için gerekli yurtiçi ve yurtdışı izinler verilir. Gelen Erasmus öğrencilerinin veya Akademinin katıldığı benzer uluslararası eğitim-öğretim programları veya yapılan ikili anlaşmalar gereği yüksekokula gelen öğrencilerin iade ve ibateleri yüksekokul müdürlüğünce sağlanır. Yüksekokulların birinci sınıfını bitiren öğrenciler görmüş oldukları eğitimlerin uygulamalarını ve yapılan işlemleri öğrenmek ve memurluk vasıflarını kazanmalarını sağlamak maksadıyla Başkanın teklifi ile Genel Müdürün onaylayacağı illerdeki uygun görülen birimlerde, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, uygulamalı mesleki eğitim (staj) yaparlar (www.pa.edu.tr/tr/pmyo: 2010).

Öğrencilerin bilgi ve görgülerinin artırılması amacıyla yüksek okulun bulunduğu il sınırları içerisinde yüksekokul müdüründen, il sınırları dışında Başkandan izin alınmak suretiyle çeşitli kültür ve gezi faaliyetleri düzenlenebilir. Öğrenciler, öğrencilikleri sırasında evlenemezler ve evlenme isteğinde bulunamazlar. Buna rağmen ev-

lenen öğrencilerin ilişkileri, yönetim kurulunun kararı, yüksekokul müdürünün teklifi üzerine Başkan onayı ile kesilir (<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/-27960.-html>).

3.6.1.3. Güvenlik Bilimleri Fakültesi (GBF)

Güvenlik Bilimleri Fakültesi 2001 yılında çıkarılan 4652 sayılı Polis Meslek Yüksek Öğretim Kanunu ile Polis Akademisi Başkanlığına bağlı bir fakülte haline gelmiştir. 1937 yılında Polis Enstitüsü adıyla bir yıllık yüksek öğretime başlayan, 1984'te 4 yıllık lisans eğitime geçen Polis Akademisi, 2001 yılında lisans eğitimi işlevini fakülteye devretmiştir

Güvenlik Bilimleri Fakültesi'nin amacı Emniyet Teşkilatı'nın üst kademe amir ve yönetici adaylarını, verdiği mesleki, hukuki, sosyal, kültürel dersleri ve uygulamaları içeren bir lisans eğitimiyle yetiştirmektedir. Fakülte mezunları komiser yardımcısı rütbesiyle Emniyet Teşkilatı kadrolarında göreve başlamaktadırlar (pa.edu.tr, 2009).

25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunun 30 uncu maddesine dayanılarak 17/08/2008 tarihli ve 26970 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Fakültesi giriş ve eğitim-öğretim yönetmeliği ile Güvenlik Bilimleri Fakültesine alınacak adaylarda aranacak şartlar, kayıt-kabul, eğitim-öğretim, öğrencilerin sınav ve değerlendirme esasları, başarı durumları, öğrenci izinleri ve diğer hususlar ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Fakültenin lisans seviyesindeki eğitime;

- a) Polis Koleji mezunları,
- b) İhtiyaç halinde, genel lise, erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim ve ticaret ve turizm öğretime bağlı okul mezunları,
- c) İlgili devletlerle yapılacak ikili anlaşmalara bağlı olarak denkliği tanınan en az lise ve dengi okul mezunu yabancı uyruklu öğrenciler, alınır.

Polis Koleji mezunları, sınavsız olarak fakülteye alınırlar.

İlgili Devletlerle yapılacak ikili anlaşmalara bağlı olarak yabancı uyruklu öğrencilerin Fakülteye alınmaları Bakan'ın onayı ile olur. Bu öğrencilerin genel sağlığı tehlikeye düşürecek bir hastalık taşımamaları gerekir. Yabancı öğrencilerin fakülteye sınavsız veya sınavla alınmaları hususunda Yönetim Kurulu yetkilidir. Her yıl Gürcistan, Kırgızistan, Filistin, Moldovya, Azerbaycan, Gagavuzya, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Ürdün, Makedonya, Moğalistan, Sudan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkmenistan'dan öğrenci alınmaktadır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin Fakülte eğitim ve öğretimine tabi tutulmaları için Dekanlıkça Türkçe dil yeterlilik sınavı yapılır. Sınav sonucunda Türkçe dil seviyelerinin yeterli olduğu belirlenenler Fakülte öğretimine başlatılır, başarısız olanlar ise bir yıl süreyle Türkçe hazırlık eğitimine tabi tutulurlar. Türkçe hazırlık eğitimini başarı ile tamamlayanlar Fakülte öğretimine başlatılır (www.polislik.net:2010)

Personel Dairesi Başkanlığı ile koordineli olarak tespit edilen ve Polis Koleji öğrencileri tarafından tamamlanamayan fakülte kontenjanı, genel lise, erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim, ticaret ve turizm öğretimi yapan lise mezunlarına ayrılır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin sayısı her ülke için yılda en fazla beş öğrenci ile sınırlıdır. Ancak; İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanlığının görüşünü alarak bu sayıyı bir katına kadar arttırmaya yetkilidir. Fakülte giriş sınavı için duyurular her türlü iletişim araçları kullanılarak veya tanıtım broşürü yayımlamak suretiyle yapılır. İlan edilen taban puana göre yeterli sayıda aday müracaatının olmadığı durumlarda, taban puan Dekanlıkça düşürülebilir. Fakülteye giriş sınavları mülakat, fiziki yeterlilik ve yazılı olmak üzere üç aşamalı olarak yapılır. Sınava girmek için kaydı yapılan adaylar, mülakat sınav komisyonu tarafından mülakat sınavına tabi tutulurlar. Mülakat sınav komisyonu aday değerlendirme ve seçmesini, adayın mevcut durumunu bizzat görerek aşağıda öngörülen esaslara göre iki aşamada yapar.

a) İlk aşamada komisyon, adayları 4/8/2003 tarihli ve 25189 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Emniyet Teşkilatı Sağlık Şartları Yönetmeliğinin 25 inci maddesine göre değerlendirir. Bu aşamada, kurulda bulunan doktor, psikiyatrist veya psikolog ya da psikolojik danışma ve rehberlik bölümü mezunu uzman üyelerin görüşleri alınır ve bu değerlendirme sonucu olumlu bulunan adaylar ikinci aşamaya geçer.

b) İkinci aşamada adaylardan, sözlüye esas olmak üzere Dekanlıkça belirlenecek konuların yazılı olduğu kartlardan birisi çektilerilerek, kartta yazılı konu hakkında anlatım yapması istenir. Anlatım sonrası kurul adayı değerlendirir. Değerlendirme, konu hakkındaki bilgi düzeyi, kendisinden istenileni kavrama, kendine güven duyma ve sözlü ifade becerisi olmak üzere dört kriter üzerinden yapılır. Komisyon üyeleri her bir kriter için ortak puan verir. Değerlendirme her bir kriter için 25 puan üzerinden yapılır. Adayın başarılı sayılabilmesi için, 100 tam puan üzerinden en az 70 puan alması gerekir. Bu puanlama, değerlendirme karar formuna işlenir. Yapılan değerlendirmeler sonucu, adaylar hakkında komisyonca;"Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi Öğrenci Adayı Olur" veya "Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri

Fakültesi Öğrenci Adayı Olamaz" şeklinde karar verilir. Mülakat sınav komisyonu kararına itiraz edilemez. Hakkında "Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi Öğrenci Adayı Olamaz" kararı verilen adaylar o yılın başvuru dönemi içinde yeniden mülakat komisyonuna girmek için başvuruda bulunamazlar.

Değerlendirme sonuçları aynı gün herkes tarafından görülebilecek şekilde ilan en tebliğ edilir. Bu hususta tutanak tanzim edilir. Kararın bir sureti adayın dosyasına konulur. Mülakat sınav komisyonu kararlarında, olumsuzluk nedeni ile ilgili madde hükümleri açık olarak belirtilir. Mülakat sınavında başarılı olanlar, fiziki yeterlilik sınavına girerler. Fiziki Yeterlilik Sınavları, fiziki yeterlilik sınav komisyonu tarafından uygulamalı olarak yapılır. Erkek ve bayan adayların sınavları farklı kurallara göre değerlendirilir. Fiziki Yeterlilik Sınavında, adayın bedeni kabiliyeti ve fiziki yapısı değerlendirilir. Başarılı olmak için 100 puan üzerinden 70 puan almak zorunludur. Fiziki Yeterlilik Sınavında başarılı olanlar, kendilerine duyurulacak yer ve zamanda yazılı sınavına alınırlar. Fiziki Yeterlilik Sınav sonuçları aynı gün herkes tarafından görülebilecek şekilde ilan en tebliğ edilir. Yazılı sınav, test olarak yeterlilik ve yarışma sınavı şeklinde yapılır. Yazılı sınav, yazılı sınav komisyonu tarafından yapılır. Gerektiğinde Başkanlıkça yeteri kadar sınav gözlemcisi görevlendirilir.

Sınavda adaylara sayısal ve sözel olmak üzere beş şıklı çoktan seçmeli toplam 100 soru sorulur. Sözel bölümde; Yabancı Dil 15, Türkçe 30, Coğrafya 4, Genel Tarih 3, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 5 ve Genel Kültür 3 adet soru olmak üzere toplam 60 soru sorulur. Sayısal bölümde ise; Matematik 31, Kimya 3, Fizik 3, Biyoloji 3, olmak üzere toplam 40 soru sorulur. Yabancı dil soruları İngilizce, Almanca ve Fransızca olmak üzere üç ayrı grupta sorulur (www.polislik.net:2010).

Fakülteye geçici kaydı yapılacak Türk ve Yabancı uyruklu öğrenci adayları en çok bir ay süre ile intibak eğitimine tabi tutulurlar. Bu süre içinde Türk ve Yabancı uyruklu aday öğrencilere sağlık kurulu raporu aldırılır ve bu raporlar Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı Sağlık Komisyonunca 4/8/2003 tarihli ve 25189 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Emniyet Teşkilatı Sağlık Şartları Yönetmeliği hükümlerine göre değerlendirilir. Adı geçen yönetmeliğe göre Fakültede yaptırılacak her seviyedeki eğitim-öğretim aşağıda belirtilen esaslara uyularak yürütülür:

a) Her türlü eğitim faaliyetlerinde ve ders dışı zamanlarda öğrencilere mesleki davranış alışkanlıkları kazandırmak

b)Eğitim-öğretim faaliyetleri, sınıflarda, laboratuvarlarda, uygun görülen diğer tesislerde, laboratuvar uygulama çalışmaları, inceleme gezileri, araştırma ve seminer yaptırmak

c) Ders konularında yer almayan ve öğrencilerin öğrenmesinde fayda umulan konularda konferans, seminer, sempozyum, panel ve diğer eğitim etkinlikleri düzenlemek.

Fakültede, kolej, genel lise, erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim ve ticaret ve turizm öğretimine bağlı okul mezunları için lisans, yabancı uyruklu öğrenciler için hazırlık ve lisans eğitimi yapılır. Fakültede eğitim-öğretim sınıf geçmeye dayalı, dönem yarıyıl esasına göre yapılır. Eğitim-öğretim süresi toplam dört yıl olup, öğrenimlerini bu süre içinde tamamlayamayanlara bir yıl ek süre tanınır. Öğrenciler hiçbir şekilde aynı sınıfı iki yıldan fazla tekrar edemez ve eğitim öğretim süresi içerisinde birden fazla sınıf tekrarı yapamazlar. Öğrenimlerini toplam beş yıl içerisinde tamamlayamayacağı anlaşılan öğrencilerin bulundukları sınıfa bakılmaksızın Fakülteden ilişkileri kesilir. Fakültede çift ana dal programı açılarak, ilgili şartları taşıyan öğrencilerin ikinci bir bölümden mezun olmaları sağlanır. Eğitim-öğretim yılı, sınavlarda verilen süre hariç 14'er haftalık güz ve bahar dönemlerinden oluşur. İki dönem arasında en az iki haftalık süre ile eğitim-öğretime ara verilir. Eğitim-öğretim, Dekanlıkça tespit edilen ve Başkanlıkça onaylanan çalışma takvimine uygun olarak yürütülür.

Fakültede haftada yapılacak her derse ait saat sayısı Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve ders süresi 45 dakikadır. Dersler öğretim elemanlarınca uygun görüldüğünde, aynı gün içerisinde bulunan belirli bir derse ait süreler birleştirilerek blok olarak işlenebilir. Ders dışı zamanlar, öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda, günü birlik izin, araştırma, inceleme gezileri, sportif ve kültürel çalışmalar, konferans, seminer ve diğer eğitici çalışmalara ayrılır. Yaz tatili ile sömestr tatilinden başka resmi tatillerde öğretime ara verilir. Fakültedeki dersler, kredili ve katsayılı olarak ayrılır. Fakültede okutulan dersler, Erasmus Programı veya benzeri uluslararası eğitim-öğretim programları veya ikili anlaşmalar gereği İngilizce de verilebilir. Fakülte öğrencilerinden dil seviyeleri yeterli görülenler bu dersleri alabilirler. Fakültede okutulacak zorunlu dersler, mesleki ihtiyaç ve gelişmelere göre Fakülte Yönetim Kurulunun kararı ve Başkanın onayı ile yürürlüğe girer.

Tablo:3 Güvenlik Bilimleri Fakültesi’nde Okutulan Dersler

1. SINIF GÜZ DÖNEMİ				
S.NO	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	POLİSLİĞE GİRİŞ	2	3	KREDİLİ
2	ANAYASA HUKUKU I	2	4	KREDİLİ
3	HUKUK BAŞLANGICI	2	3	KREDİLİ
4	SİLAH MEKANİK BİLGİSİ	2	1	KATSAYILI
5	YAKIN SAVUNMA I	2	1	KATSAYILI
6	BEDEN EĞİTİMİ I	2	1	KATSAYILI
7	YABANCI DİL	4	2/3	KREDİLİ
8	BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ	2	3	KATSAYILI
9	BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ	2	3	KATSAYILI
10	TÜRK DİLİ	2	2	KATSAYILI
11	İKTİSAT	2	4	KREDİLİ
12	SOSYOLOJİ I	2	4	KREDİLİ
13	INTRODUCTION TO POLICING*	2	3	KREDİLİ
14	INTERNATIONAL ORGANIZATIONS*	2	2	KREDİLİ
TOPLAM		26	32/33	
*ULUSLARARASI GÜVENLİK BİLİMLERİ DERSLERİ				

1.SINIF BAHAR DÖNEMİ				
S.NO	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	ANAYASA HUKUKU II	2	4	KREDİLİ
2	POLİS ETİĞİ	2	4	KREDİLİ
3	TEMEL ATIŞ TEKNİKLERİ	2	1	KREDİLİ
4	YABANCI DİL	4	2/3	KATSAYILI
5	TÜRK DİLİ II	2	2	KATSAYILI
6	BEDEN EĞİTİMİ II	2	1	KATSAYILI
7	YAKIN SAVUNMA II	2	1	KREDİLİ
8	TRAFİK HUKUKU	2	4	KATSAYILI
9	SOSYOLOJİ II	2	4	KATSAYILI
10	UYGULAMALI DAVRANIŞ BİLİMLERİ	2	3	KATSAYILI
11	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TAR. I	2	2	KATSAYILI
12	SUÇ PSİKOLOJİSİ	2	4	KREDİLİ
13	POLICE ETHIC*	2	4	KREDİLİ
14	CRİMİNAL JUSTICE*	2	3	KREDİLİ
TOPLAM		26	32/33	
* ULUSLARARASI GÜVENLİK BİLİMLERİ DERSLERİ				

2. SINIF BAHAR DÖNEMİ-				
S.NO	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	POLİS MESLEK HUKUKU II	2	3	KREDİLİ
2	İDARE HUKUKU II	2	4	KREDİLİ
3	TEMEL ATIŞ TEKNİKLERİ II	2	1	KREDİLİ
4	YABANCI DİL IV	4	2/3	KATSAYILI
5	ULUSLAR ARASI İLİŞKİLER	2	4	KATSAYILI
6	TÜRK SİYASET TARİHİ	2	4	KATSAYILI
7	BEDEN EĞİTİMİ IV	2	1	KATSAYILI
8	YAKIN SAVUNMA IV	2	1	KATSAYILI
9	TÜRK KAMU YÖNETİMİ	2	4	KREDİLİ
10	CEZA HUKUKU (GENEL) II	2	4	KREDİLİ
11	MEDENİ HUKUK	2	4	KREDİLİ
12	SOSYAL PSİKOLOJİ	2	4	KREDİLİ
13	INTERNATINAL REALITIONS*	2	-	KREDİLİ
14	RISK ANALYSIS AND CRISIS MANAGEMENT*	2	-	KREDİLİ
TOPLAM		26	36/37	
* ULUSLARARASI GÜVENLİK BİLİMLERİ DERSLERİ				

3. SINIF GÜZ DÖNEMİ				
S.NO	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	İNSAN HAKLARI I	2	4	KREDİLİ
2	VATANDAŞLIK HUKUKU	2	4	KREDİLİ
3	TAKTİK VE OPERASYONEL ATIŞ TEKNİKLERİ I	2	1	KREDİLİ
4	MESLEKİ YABANCI DİL I	2	4	KATSAYILI
5	İSTİHBARAT	2	4	KATSAYILI
6	İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ	2	4	KATSAYILI
7	BEDEN EĞİTİMİ V	2	1	KATSAYILI
8	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ I	2	1	KATSAYILI
9	AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU I	2	4	KREDİLİ
10	CEZA HUKUKU (ÖZEL) I	2	4	KREDİLİ
11	KRİMİNOLOJİ I	2	4	KREDİLİ
12	SEÇİMLİK DERS I	2	2	KREDİLİ
13	TÜRKİSH FOREIGN POLICY AND TURKEY'S SECURITY*	2	-	KREDİLİ
14	HISTORY OF WORLD POLITICS II*	2	-	KREDİLİ
15	INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS I*	2	-	KREDİLİ
16	GÖÇ VE SINIR YÖNETİMİ**	2	-	KREDİLİ
17	SINIR GÜVENLİĞİ MEVZUATI**	2	-	KREDİLİ
18	KARŞILAŞTIRMALI KAMU YÖNETİMİ***	2	4	KREDİLİ
19	YEREL YÖNETİMLER***	2	4	KREDİLİ
T O P L A M		26	37/38	
*ULUSLARARASI GÜVENLİK BİLİMLERİ DERSLERİ, **SINIR GÜVENLİĞİ DERSLERİ, ***KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÇİFT ANADAL DERSLERİ				

3. SINIF BAHAR DÖNEMİ				
S.NO	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	İNSAN HAKLARI II	2	4	KREDİLİ
2	YABANCILAR HUKUKU	2	4	KREDİLİ
3	TAKTİK VE OPERASYONEL ATIŞ TEKNİKLERİ II	2	1	KREDİLİ
4	MESLEKİ YABANCI DİL II	2	4	KATSAYILI
5	ÖNLEYİCİ POLİSLİK	2	4	KATSAYILI
6	MESLEKİ YAZIŞMA YÖNTEMLERİ	2	4	KATSAYILI
7	BEDEN EĞİTİMİ VI	2	1	KATSAYILI
8	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ II	2	1	KATSAYILI
9	AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU II	2	4	KREDİLİ
10	CEZA HUKUKU (ÖZEL) II	2	4	KREDİLİ
11	KRİMİNOLOJİ II	2	4	KREDİLİ
12	SEÇİMLİK DERS II	2	2	KREDİLİ
13	INTERNATIONAL SECURITY AND MEDIA*	2	-	KREDİLİ
14	INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY	2	-	KREDİLİ
15	INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS II*	2	-	KREDİLİ
16	PASAPORT VE BELGE KONTROLÜ**	2	-	KREDİLİ
17	DENİZ GÜVENLİĞİ** ALANLARININ	2	-	KREDİLİ
18	ÇAĞDAŞ SIYASAL AKIMLAR***	2	5	KREDİLİ
19	GENEL MUHASEBE***	2	4	KREDİLİ
T O P L A M		26	37/39	
*ULUSLARARASI GÜVENLİK BİLİMLERİ DERSLERİ, **SINIR GÜVENLİĞİ DERSLERİ, ***KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÇİFT ANADAL DERSLERİ				

4. SINIF GÜZ DÖNEMİ				
S.NO	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU I	2	5	KREDİLİ
2	OLAY YERİ İNCELEME	2	4	KREDİLİ
3	TAKTİK VE OPERASYONEL ATIŞ TEKNİKLERİ III	2	1	KREDİLİ
4	MESLEKİ YABANCI DİL III	2	4	KATSAYILI
5	ORGANİZE SUÇLAR	2	4	KATSAYILI
6	SORUŞTURMA TAKTİK VE TEKNİKLERİ	2	4	KATSAYILI
7	BEDEN EĞİTİMİ VII	2	1	KATSAYILI
8	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ III	2	1	KATSAYILI
9	DISİPLİN HUKUKU	2	4	KREDİLİ
10	POLİS VE HALKLA İLİŞKİLER	2	4	KREDİLİ
11	SEÇİMLİK DERS I	2	2	KREDİLİ
12	INTERNATIONAL CRIMINAL LAW*	2	-	KREDİLİ
13	INTERNATIONAL POLICE COOPERATION*	2	-	KREDİLİ
14	SCHENGEN MÜKTESABATI**	2	-	KREDİLİ
15	GÖZETİM, DENETİM VE DEVİRİYE**	2	-	KREDİLİ
16	İDARİ YARGI***	2	5	KREDİLİ
17	SİYASET BİLİMİ***	2	5	KREDİLİ
TOPLAM		26	34/10	
* ULUSLARARASI GÜVENLİK BİLİMLERİ DERSLERİ, **SINIR GÜVENLİĞİ DERSLERİ, ***KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÇİFT ANADAL DERSLERİ				

4.. SINIF BAHAR DÖNEMİ				
S.NO	DERS ADI	DERS SAATİ	AKTS KREDİSİ	KATS KREDİSİ
1	CEZAMUHA KEMESİ HUKUKU II	2	5	KREDİLİ
2	ADLI BİLİMLER	2	4	KREDİLİ
3	TAKTİK VE OPERASYONEL ATIŞ TEKNİKLERİ IV	2	1	KREDİLİ
4	MESLEKİ YABANCI DİL IV	2	4	KATSAYILI
5	KAMU MALİYESİ	2	4	KATSAYILI
6	YOLSUZLUK VE MALİ SUÇLAR	2	4	KATSAYILI
7	BEDEN EĞİTİMİ VIII	2	1	KATSAYILI
8	POLİS SAVUNMA TAKTİKLERİ IV	2	1	KATSAYILI
9	TERÖRİZM	2	4	KREDİLİ
10	POLİS YÖNETİMİ	2	4	KREDİLİ
11	BİTİRME TEZİ	2	8	KREDİLİ
12	SEÇİMLİK DERS II	2	2	KREDİLİ
13	CONFLICT-AREAS INTERNATIONAL REALITIONS*	2	-	KREDİLİ
14	CONPARATIVE POLICING*	2	-	KREDİLİ
15	SINIR GÜVENLİK TEKNOLOJİLERİ**	2	-	KREDİLİ
16	MÜLTECİ HUKUKU**	2	-	KREDİLİ
17	KAMU POLİTİKASI***	2	5	KREDİLİ
18	KENTLEŞME VE ÇEVRE***	2	4	KREDİLİ
TOPLAM		26	34/9	
* ULUSLARARASI GÜVENLİK BİLİMLERİ DERSLERİ, **SINIR GÜVENLİĞİ DERSLERİ, ***KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÇİFT ANADAL DERSLERİ				

(<http://www.pa.edu.tr/tr/gbf/index.php?sayfa=desler>, 2008) .

Güvenlik Bilimleri Fakültesinde dört yıllık eğitim sürecinde mesleki, uygulamalı, yönetsel ve hukuk derslerinin yanı sıra, yaz aylarında verilen uygulamalı kamp eğitimi ve uygulamalı staj eğitimi de yer almaktadır. Yine yıl içinde verilen derslerde, mesleki derslerden hukuk derslerine, insan haklarından istatistiğe, uluslararası ilişkilere kadar yönetici, amir niteliklerinin gerektirdiği tüm bilgiler verilmelidir. Ancak Güvenlik Bilimleri Fakültesinde verilen uygulamalı eğitim gelişmiş ülkelerdeki eğitimle karşılaştırıldığında yetersiz kaldığı görülmektedir. Mesela Fransa’ da 2 yıllık eğitimin 1 yılı uygulamaya ayrılmıştır. İtalya’da 4 yıllık eğitimin, 2 yılı kuramsal, kalan 2 yılı uygulamalı olarak verilmekte iken, Güvenlik Bilimleri Fakültesinde 4 yıllık eğitim süresinde, 3’üncü sınıfın sonunda 1 aylık staj yapılmaktadır. Bu bakımdan Güvenlik Bilimleri Fakültesinde verilen uygulamalı eğitimin yeniden değerlendirilmesinde fayda görülmektedir (Yurdaer, 2000: 212).

Tablo: 4 Güvenlik Bilimleri Fakültesi’nde Okutulan Seçimlik Dersler

SEÇİMLİK DERSLER	
S.NO	DERS ADI
1	BİLİŞİM SUÇLARI
2	BEYİNİ ETKİN KULLANMA VE YARATICI DÜŞÜNME
3	DİKSİYON VE HİTABET
4	YABANCI DİLLER (Çinçe, İspanyolca, Rusça, Arapça, Fransızca)
5	BİLGİSAYAR PROGRAMLAMA
6	ÇOCUK SUÇLULUĞU
7	ETKİLİ SUNUM TEKNİKLERİ
8	YÖNETİM VE LİDERLİK
9	SINIRAŞAN ÖRGÜTLÜ SUÇ OPERASYONLARI
10	İNFAZ DENETİMLİ SERBESTLİK
11	SUÇLA MÜCADELEDE ANALİTİK YÖNTEMLER
12	COMMUNITY POLICING AND LAW
13	PROJE YÖNETİMİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
14	KÜLTÜR VE SANAT
15	GÖRGÜ KURALLARI VE BEŞERİ İLİŞKİLER

Öğrencilerin Fakülteye yatılı olarak devam etmeleri zorunludur. İstekleri halinde Erasmus öğrencilerinin Fakülteye yatılı olarak devam etme mecburiyeti yoktur.

Öğrencilerden;

a) Mazeretsiz olarak, herhangi bir dönemde 52 ders saatinden fazla eğitim öğretime katılmayanlar,

b) Dekanlıkça kabul edilebilir mazeretleri olsa bile, herhangi bir dönem de, eğitim-öğretim yapılan tüm ders saatlerinin 1/3'ünü aşan sürede öğrenime devam imkânı bulamayanlar, o döneme ait tüm sınav haklarını kaybederler ve başarısız sayılırlar. Bu durumdaki öğrencilere bir sonraki yılın eğitim-öğretimine kadar izin verilir (www.pa.edu.tr/tr/gbf/, 2008).

Herhangi bir dönem boyunca, okutulan bir dersin toplam ders saatinin 1/3'ünü aşan sürede o derse devam etmeyenler, o dersle ilgili tüm sınav haklarını kaybederler ve o dersten başarısız sayılırlar. Öğrencilere, resmi tatil izni, sömestr izni, evci izni,

günü birliğine izin, gece yatısına izin, hafta sonu izni, mazeret izni, yurtdışı izni ve hastalık izni olmak üzere dokuz türlü izin verilir.

Öğrencilere Erasmus Programı veya benzeri uluslararası eğitim-öğretim programlarından yararlanabilmeleri veya araştırma yapmaları ve tez hazırlamaları için Başkanlıkça yurtiçi ve yurtdışı gerekli izinler verilir. Erasmus programı kapsamında yurtdışına gidecek öğrencilerin seçilmesi, yurtdışında alacakları dersler, bu derslerin fakültede sayılması, notlarının hesaplanması, özlük hakları ve diğer konular Erasmus Üniversite Beyannamesi, Değişim Sözleşmesi ve Uygulama El Kitabında bulunan hükümlere göre Başkanlık tarafından çıkarılacak Yönergede belirlenen esaslara göre düzenlenir. Fakülteye gelen Erasmus öğrencilerinin veya Akademinin katıldığı benzer uluslararası eğitim-öğretim programları veya yapılan ikili anlaşmalar gereği fakülteye gelen öğrencilerin iâşe ve ibateleri Başkanlıkça sağlanır (www.polislik.net: 2010).

Erasmus öğrencileri veya benzeri uluslararası eğitim-öğretim programları veya ikili anlaşmalar gereği Fakülteye gelen öğrencilere dekanlıkça dersler planlanabileceği gibi, bu öğrenciler ihtiyaç duydukları kredilere karşılık gelen dersleri her sınıftan alabilirler (polakd.edu.tr, 2007).

Fakültede, ara, dönem sonu, not yükseltme, bütünleme, mazeret sınavları ile ek sınavlar planlanır. Her ders için, her dönemde bir ara ve bir dönem sonu sınavı yapılır. Bir günde en çok üç dersin sınavı planlanır. Sınav tarihleri ve yerleri internet üzerinden bilgisayar programı aracılığı ile duyurulur. Bu duyurular öğrenci ve öğretim elemanları için tebliğ niteliği taşır. Sınavlar 100 tam not üzerinden değerlendirilir. Kesirli notlar en yakın tam nota yuvarlatılır.

Güvenlik bilimleri fakültesinde ölçme-değerlendirme ve sınıf geçme "bağlı değerlendirme sistemi" ne göre yürütülür. Fakülteyi başarı ile bitiren öğrencilere, Başkan ve Dekan tarafından imzalanan Güvenlik Bilimleri Fakültesi Lisans Diploması verilir ve uygun kadrolara atanırlar. Mezuniyet sonrası Personel Daire Başkanlığının tahsis ettiği kontenjana göre ilk atama yerlerinin belirlenmesinde, mezuniyet sıralamasına göre açık kur'a sistemi ile öncelik ve tercih hakkı tanınır.

Öğrenciler, eğitim-öğretimin herhangi bir aşamasında, tazminat ödemek şartıyla Fakülteye yazılı başvuruları ile Fakülteden ayrılma isteklerini bildirerek ayrılabilirler.

Öğrencilerden; öğrenimlerini 25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanununda belirlenen azami süre içerisinde tamamlayamayanlar, sağlık kurullarınca verilecek raporlara dayalı olarak Akademide öğrenime devam imkânı kalmadığı Genel Müdürlük Sağlık Komisyonunca belirlenmiş olanlar, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memur olma niteliğini kaybedenler ve fakülteye giriş ile ilgili nitelikleri taşımadıkları veya kaybettikleri öğrenimleri sırasında anlaşılanlar, yönetim Kurulu kararı, Dekanın teklifi, Başkanın onayı ile Fakülteden ilişkileri kesilir (polakd.edu.tr, 2007).

Birinci ve ikinci sınıfı başarı ile tamamladıktan sonra, disiplin nedeniyle ilişkisi kesilen veya hakkında disiplin soruşturması devam edenler hariç olmak üzere, öğrenimlerini süresi içerisinde tamamlayamayan veya tamamlayamayacağı anlaşılan öğrenciler, istekleri halinde Polis Memuru olarak durumlarına uygun teşkilat kadrolarına atanırlar.

Sağlık şartları sebebiyle öğrencilik sıfatını kaybedenlerden, ilişkisinin kesilmesinden itibaren iki yıl içerisinde öğretime devam edebileceği ve faal polislik yapabileceği sağlık kurulları ve Genel Müdürlük Sağlık Komisyonunca belirlenenler hariç, Fakülteden çıkan veya çıkarılan diğer öğrenciler bir daha Fakülteye alınmazlar. Fakültede lisans eğitimi yapanlar (yabancı uyruklular hariç) her öğrenim yılı karşılığında iki yıl süreyle mecburi hizmet yapmakla yükümlüdürler.

3.6.1.4. Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu gereği 2001 yılında kurulan Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Polis Akademisi Başkanlığı'nın Fakülte ve Yüksek Okulları'ndaki öğretim üyesi ihtiyacını karşılamak ve bunun yanında Güvenlik Bilimleri alanında uzman personel yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

İlgili bilim dallarında lisansüstü eğitim öğretim yapmak, Emniyet Teşkilatı için öğretim elemanı yetiştirmek, bilimsel araştırma, inceleme ve yayın faaliyetlerinde bulunmak, akademik danışmanlık hizmetleri yapmak, bilimsel toplantı, sempozyum, konferans, seminer düzenlemek, Güvenlik personeline, ihtiyaç duyduğu alanlarda uzmanlık ve yönetim nosyonu kazandırmak amacı ile eğitim-öğretim vermek, kurs ve sertifika programları düzenlemek gibi faaliyetler Enstitü'nün ana faaliyet alanları arasında bulunmaktadır.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsünün asıl öğrenci kaynağı Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri fakültesi mezunlarıdır. Bunun yanında Yüksek lisans ve doktora

programı; İktisadi ve İdari Bilimler, Harp okulları, Hukuk ve Siyasal Bilgiler Fakültelerinden mezun olanlar başvurabilmektedir.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsünün ana faaliyet alanları arasında; İlgili bilim dallarında lisansüstü eğitim öğretim yaparak, Emniyet Teşkilatı için öğretim elemanı yetiştirmek, bilimsel araştırma, inceleme ve yayın faaliyetlerinde bulunmak, akademik danışmanlık hizmetleri yapmak, bilimsel toplantı, sempozyum, konferans, seminer düzenlemek, güvenlik personeline ihtiyaç duyduğu alanlarda uzmanlık ve yönetim nosyonu kazandırmak amacı ile eğitim - öğretim vermek, kurs ve sertifika programları düzenlemek olarak sayılabilir (www.pa.edu.tr/tr/gbf/, 2008).

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü şu Anabilim Dalı Başkanlıklarından oluşmaktadır. Bunlar:

- Suç Araştırmaları Anabilim Dalı,
- Uluslararası Güvenlik Anabilim Dalı,
- Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Anabilim Dalı,
- Ceza Adaleti Yönetimi Anabilim Dalı,
- Adli Bilimler Anabilim Dalı,
- Trafik Güvenliği ve Yönetimi Anabilim Dalı,
- Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Programı,

25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunun 26 ncı maddesinin son fıkrası hükmüne dayanılarak 25/04/2002 tarihli ve 24736 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Enstitüsü eğitim-öğretim yönetmeliği ile Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsünde lisansüstü eğitim ve öğretim yapma, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Polis Akademisinin ihtiyaç duyduğu alanlarda öğretim elemanı yetiştirme ile öncelikle Emniyet Teşkilatı ve personelinin ihtiyacı dikkate alınarak kamu ve özel sektöre uzmanlık, kurs ve sertifika programı düzenlemenin esas ve usullerini belirlenmiştir. Güvenlik bilimleri enstitüsünde açılacak anabilim dalları, kurulun önerisi, yüksek kurulun teklifi ve Yüksek Öğretim Kurulu kararı ile tespit edilir (www.pa.edu.tr/tr/gbf/, 2008).

3.6.1.4.1.Suç Araştırmaları Anabilim Dalı

Programın temel amacı, suçun sosyolojik ve hukuksal boyutlarına ilişkin lisans sonrası eğitim vermek ve bilimsel çalışmalar yaptırmaktır. Türkiye’de alanında ilk olan Suç Araştırmaları Yüksek Lisans programı, bir yandan kolluk teşkilatlarında görev yapan yöneticilerin suç konusunda uzmanlaşmasına, diğer yandan da sosyal bi-

limler eğitimi almış kişilerin suç olgusunu farklı boyutlarıyla araştırmasına imkan sağlamaktadır. Program, suç ve suçlu psikolojisi, kriminoloji, suç sosyolojisi, viktimo-
moloji, suç hukuku, delil hukuku, terörizm ve insan hakları gibi alanları kapsayacak
şekilde tasarlanmıştır. Bu alanlarda ortaya çıkan sorunlar teorik ve uygulamalı olarak
ele alınmaktadır (mevzuat.adalet.gov.tr,2009).

Tablo: 5 Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Suç Araştırmaları Anabilim Dalında

Gündüz Okutulan Dersler			Akşam Okutulan Dersler		
Kodu	Dersin Adı	Kredi	Kodu	Dersin Adı	Kredi
GBE 901	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (Yeni girenler ve Kalanlar için zorunlu)	3	GBE 901	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Yeni girenler ve Kalanlar için zorunlu)	3
SAR 102	Kriminolojide Çağdaş Yönelimler (zorunlu)	3	SAR 102	Kriminolojide Çağdaş Yönelimler(zorunlu)	3
SAR 104	Suç ve Suçlu Psikolojisi (seçmeli)	3	SAR 105	Kolluk Yetkileri (seçmeli)	3
SAR 105	Kolluk Yetkileri (seçmeli)	3	SAR 115	Ceza Adaletinin Temel İlkeleri(seçmeli)	3
SAR 110	Suç Mağdurları Bilimi (Viktimo- moloji) Seçmeli	3	SAR 114	Demokratik Sistemlerde Siyasal Suçlar ve Terör(seçmeli)	3
SAR 114	Demokratik Sistemlerde Siyasal Suçlar ve	3		SEMİNER	
	SEMİNER				

(www.pa.edu.tr/tr/gbf/, 2008)

3.6.1.4.2. Uluslararası Güvenlik Anabilim Dalı

Programın temel amacı, dünyada suç olgusunun küreselleşmesi ile ortaya çıkan sınır aşan suç örgütleri ve bu örgütlere karşı güvenlik güçlerinin mücadelesinin yapı-sal, hukuksal ve organizasyonel boyutlarına ilişkin lisans sonrası eğitim vermek ve bilimsel çalışmalar yaptırmaktır. Türkiye’de alanında ilk olan Uluslararası Polislik Çalışmaları Yüksek Lisans programı, bir yandan kolluk teşkilatlarında görev yapan yöneticilerin sınır aşan suçlar konusunda uzmanlaşmasını, diğer yandan da bu suçlar ile mücadelenin farklı katmanlarını oluşturan ve diğer sosyal bilimler alanlarında eğitim almış kişilerin, uluslararası suç olgusunu farklı boyutlarıyla araştırmasını mümkün kılmaktadır. Program, uluslararası polislik alanında yapılan işbirliği çalışmaları, uluslararası insan hakları, uluslararası terörizm, göç, karapara aklama, uluslararası örgütlü suçlar gibi alanları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu alanlarda ortaya çıkan sorunlar teorik ve uygulamalı olarak ele alınmaktadır.

Tablo:6 Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Uluslararası Güvenlik Anabilim Dalında Okutulan Dersler

Gündüz Okutulan Dersler

Akşam Okutulan Dersler

Dersin Kodu	Dersin Adı	Kredi	Dersin Kodu	Dersin Adı	Kredi
UPÇ 304	Karşılaştırmalı Polislik(zorunlu)	3	UPÇ 304	Karşılaştırmalı Polislik (zorunlu)	3
UPÇ 305	Uluslararası Hukuk ve Terörizm(seçmeli)	3	UPÇ 305	Uluslararası Hukuk ve Terörizm (zorunlu)	3
UPÇ 306	Türk Dış Politikasında Güvenlik (seçmeli)	3	UPÇ 306	Türk Dış Politikasında Güvenlik (seçmeli)	3
UPÇ 308	Barışı Koruma Misyonu ve Polis (seçmeli)	3	UPÇ 308	Barışı Koruma Misyonu ve Polis (seçmeli)	3
	SEMİNER		UPÇ 312	İnsan Haklarının Uluslararası Korunumu ve Polislik (seçmeli)	3
				SEMİNER	

3.6.1.4.3. Güvenlik Stratejileri Ve Yönetimi Anabilim Dalı

Programın temel amacı, kolluk teşkilatlarında çalışan yöneticilerin ve diğer sosyal bilimler eğitimi almış kişilerin güvenlik yönetiminde kendini geliştirmelerini ve güvenlik yönetimi ve stratejileri alanında araştırma, inceleme yapmalarını sağlamaktır. Programın misyonu, Türkiye’de kolluk kuvvetlerinin özellikle polis teşkilatının idari, örgütsel ve işlevsel olarak analizinin yapılarak daha iyi bir güvenlik hizmeti sunmanın yollarının bulunmasına katkı sağlamaktır. Program; Türkiye’de devlet, bürokrasi, polis ilişkilerine, yönetim tekniklerine, terörizm ve terörle mücadeleye, organize suçlara ve bunlarla mücadeleye güvenlik yönetiminde motivasyona, yönetim kültürüne, polis kültür ve etiğine, şehirleşme ve güvenlik sorunlarına, spor organizasyonlarında güvenlik sorunlarına ve yönetimine, idaredeki hukuki sorunlara, vb konulara odaklanmıştır (mevzuat.adalet.gov.tr, 2009).

**Tablo:7 Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Stratejileri Ve Yönetimi
Anabilim Dalında Okutulan Dersler**

Kodu	Dersin Adı (GÜNDÜZ)	Kredi	Kodu	Dersin Adı (GECE)	Kredi
GBE 901	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri	3	GBE 901	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri(Yeni girenler ve Kalanlar için) (zorunlu)	3
GSY 220	Güvenlik Sistemleri(zorunlu)	3	GSY 220	Güvenlik Sistemleri(zorunlu)	3
GSY 202	İnsan Kaynakları Politikası(seçmeli)	3	GSY 202	İnsan Kaynakları Politikası(seçmeli)	3
GSY 208	Türk Siyasal Hayatı (seçmeli)	3	GSY 208	Türk Siyasal Hayatı (seçmeli)	3
GSY 214	Sportif Organizasyonlarda	3	GSY 214	Sportif Organizasyonlarda Güvenlik	3
GSY 216	Kentleşme ve Güvenlik	3	GSY 216	Kentleşme ve Güvenlik Sorunları(seçmeli)	3
GSY 219	Modern Yönetim Teknikleri(seçmeli)	3	GSY 219	Modern Yönetim Teknikleri(seçmeli)	3
	SEMİNER			SEMİNER	

3.6.1.4.4. Ceza Adaleti Yönetimi Anabilim Dalı

Programın temel amacı, ceza adaleti sistemi olarak tanımlanan üç ana aşamadan (kolluk, mahkeme ve infaz- ıslah) özellikle son ikisinin detaylı araştırılması, incelenmesi ve öğretilmesidir. Bu program, Türkiye’de suç oluşmadan başlayan ve ceza sistemiyle tekrar topluma kazandırma aşamalarına kadar toplam sürecin bir arada incelenmesini sağlayarak Türk toplumunda adaletin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bölümün dersleri adalet bürokrasisinin incelenmesi, ceza adalet sistemleri, karşılaştırmalı hukuk sistemleri, ceza ve infaz kurumlarının yönetimi, hapisane yönetimi, mahkeme yönetimi, alternatif cezalandırma yöntemleri, savcı-kolluk ilişkileri gibi, alanlara odaklanmıştır (mevzuat.adalet.gov.tr, 2009).

**Tablo:8 Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Ceza Adaleti Yönetimi Anabilim Dalında
Okutulan Dersler
Gündüz Programı**

DERSİN KODU	DERSİN ADI	KREDİ
GBE 901	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri(Yeni girenler ve Kalanlar için) (zorunlu)	3
CA- 414	Ceza Adaleti Teori ve Modelleri(zorunlu)	3
CA-410	Çocuk Suçluluğu ve Ceza Adalet Yönetimi(seçmeli)	3
CA-416	Kolluk ve Medya(seçmeli)	3
CA-404	Karşılaştırmalı Ceza Adalet Sistemleri(seçmeli)	3
CA- 417	Türk Hukukunda İstinafi(seçmeli)	3
	SEMİNER	

Akşam Programı

DERSİN KODU	DERSİN ADI	KREDİ
GBE 901	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (Yeni girenler ve Kalanlar için) (zorunlu)	3
CAY 414	Ceza Adaleti Teori ve Modelleri(zorunlu)	3
CAY 415	Ceza Adalet Reformu(seçmeli)	3
CAY 410	Çocuk Suçluluğu ve Ceza Adalet Yönetimi(seçmeli)	3
CAY 416	Kolluk ve Medya(seçmeli)	3
CAY 404	Karşılaştırmalı Ceza Adalet Sistemleri(seçmeli)	3
CAY 417	Türk Hukukunda İstinaf(seçmeli)	3
	SEMİNER	

Tablo:9 Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Doktora Programında Okutulan Dersler

Gündüz Programı

DERSİN KODU	DERSİN ADI	KREDİ
DGSY 14	Devlet Sistemleri ve Güvenlik	3
DGSY 01	Türkiye’de İç Güvenlik Politikaları	3
DGSY 06	Türkiye’de Kriz Yönetimi Uygulamaları	3
DGSY 07	Kara Para Aklama	3
DGSY 09	E-Devlet ve Güvenlik	3

Akşam Programı

DERSİN KODU	DERSİN ADI	KREDİ
DGSY 14	Devlet Sistemleri ve Güvenlik	3
DGSY 01	Türkiye’de İç Güvenlik Politikaları	3
DGSY 03	Türkiye’de Siyasal Şiddet ve Terörün Tarihsel Analizi	3
DGSY 05	Güvenlik Hizmetlerinde İletişim	3
DGSY 06	Türkiye’de Kriz Yönetimi Uygulamaları	3
DGSY 07	Kara Para Aklama	3
DGSY 09	E-Devlet ve Güvenlik	3

Bütün programlarda dersler dönemliktir. Dersler her yıl yeniden değerlendirilmekte ve mevcut derslere yenileri eklenebilmektedir. Yüksek lisans öğrencilerinin almakla yükümlü oldukları dersleri, seminer ve tez çalışmasını 4. yarıyılın sonuna kadar bitirmeleri gerekmektedir. Tez aşamasında uygun bulunduğu takdirde öğrenciye iki yarıyla kadar ek süre verilebilmektedir (pa.edu.tr/inde.php?, 2010).

Enstitü anabilim dalları, fakülte bölümleri ile aynı adları taşırlar. Bununla birlikte, Enstitüde, fakültede yer almayan bölümlerden farklı anabilim dalları kurulabilir.

Yabancı uyruklu adayların lisansüstü programlara kabulü, Enstitünün teklifi üzerine, Yüksek Kurulun görüşü alınarak Polis Akademisi Yönetim Kurulunca karara bağlanır (mevzuat.adalet.gov.tr, 2010).

3.6.1.5. Polis Meslek Eğitim Merkezleri (POMEM)

Emniyet Teşkilatının ihtiyacı olan polis memurlarını yetiştirmek üzere 4 yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olanlardan aranılan niteliklere sahip olup yapılacak değerlendirme ve seçmelerde başarılı olan adaylara, 6 aydan az olmamak üzere

İstanbul Arnavutköy Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Aydın Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Bilecik Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Merzifon Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Eskişehir Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

İzmir Bornova Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Çankırı Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Mersin Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü 9 ayrı merkezde polis meslek eğitimi veren eğitim ve öğretim kurumlarımızdır (emniyet.gov.tr,2009).

4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun ek 24 üncü Maddesi hükmüne dayanılarak 07/05/2008 tarihli ve 26869 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Polis Meslek Eğitim Merkezleri Giriş Yönetmeliği ile Polis Meslek Eğitim Merkezlerine alınacak öğrencilerle ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir.

POMEM'lere giriş için başvurular, Genel Müdürlük tarafından tespit ve ilan edilen tarihler arasında, İl Emniyet Müdürlükleri Eğitim Şube Müdürlüklerine şahsen yapılır. İl Emniyet Eğitim Şube Müdürlüklerince başvurusu alınan bayan ve erkek

adayların sayıları en geç üç gün içinde Başkanlığa bildirilir. Başvuru dosyaları, değerlendirme ve seçme neticesine kadar İl Emniyet Müdürlükleri Eğitim Şube Müdürlüklerince muhafaza edilir.

Genel Müdürlükçe belirlenen bölge merkezlerinde değerlendirmeye tabi tutulacak adayların girecekleri yeri ve tarihleri belirten listeler ilgililere tebliğ edilmek üzere İl Emniyet Müdürlüklerine gönderilir. Listeler beş gün süreyle ilan panolarına asılır ve elektronik ortamda da duyurulur. Bu hususta tutanak tanzim edilir. İl Emniyet Müdürlüklerinde ilan edilen listeler ve elektronik ortamda yapılan duyurular adaylara tebliğ edilmiş sayılır.

Değerlendirme ve seçme üç aşamada yapılır:

a) İlk aşamada; kurul, adayların fizikî görünüşü, konuşma düzgünlüğü, Sağlık Yönetmeliğinde belirtilen hususlar ile 7 nci Maddede belirtilen şartlara haiz olup olmadığı ve arşiv araştırması sonuçlarını dikkate alarak değerlendirmesini yapar.

b) İkinci aşamada; adaylara, Genel Müdürlükçe belirlenecek konuların yazılı olduğu bir kart çektilir. Konu ile ilgili konuşma yapması istenilir. Her bir adaya konu hakkında düşünmesi ve sunum yapması için eşit süre verilir. Değerlendirme sırasında adayın;

1) Konu hakkında bilgi düzeyi,

2) Kendisinden istenileni kavrama,

3) Kendine güven duyma,

4) İfade etme yeteneği,

5) Beden dilini kullanma becerisi, olmak üzere beş ayrı kritere göre değerlendirmesi yapılır. Değerlendirme, her bir kriter on iki puan olmak üzere toplam altmış puan üzerinden yapılır.

c) Üçüncü aşamada; adayın fizikî yeterliği, Genel Müdürlükçe belirlenecek alanlara ve kriterlere göre değerlendirilir. Adayın fizikî yeterlilik durumu toplam kırk puan üzerinden değerlendirilir. Adayın başarılı sayılabilmesi için, (b) ve (c) bentlerinde belirtilen toplam tam puanların ayrı ayrı %50'sini aşması gerekir. Ancak bundan sonra, değerlendirme ve fizikî yeterlik puanları toplanır.

Değerlendirme ve fizikî yeterlik aşamalarından herhangi birinde "POMEM ÖĞRENCİ ADAYI OLAMAZ" kararı verilen aday başarısız sayılır ve bir sonraki aşamaya katılamaz. Hakkında "POMEM ÖĞRENCİ ADAYI OLAMAZ" kararı verilen aday, aynı dönem için bir başka Kurula müracaat edemez (aydinpmyo.edu.tr,

2009). 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun ek 24 üncü maddesine dayanılarak 08/05/2005 tarih ve 25809 sayılı resmi Gazetede yayınlanan Polis Meslek Eğitim merkezi Eğitim-Öğretim yönetmeliğine göre yaptırılacak her seviyedeki eğitim-öğretim;

a) Her türlü eğitim faaliyetlerinde ve etkinliklerde öğrencilere mesleki davranış alışkanlıkları kazandırmak

b) Eğitim-öğretim faaliyetleri; sınıflarda, laboratuvarlarda , uygun görülen diğer tesislerde, laboratuvar, uygulama çalışmaları, inceleme gezileri, araştırma ve seminer yaptırmak

c) Ders konularında yer almayan ve öğrencilerin öğrenmesinde fayda umulan konularda konferans, seminer, sempozyum, panel ve diğer eğitim etkinlikleri düzenlemek kriterlerine uyularak yürütülür:

POMEM'lerde eğitim - öğretim süresi mezun olma esası ile en az altı (6) aydır. Her öğretim süresi iki (2) dönem, her dönem ise en az oniki (12) haftadan oluşur. POMEM'lerde okutulacak dersler ve eğitim öğretim müfredatı, mesleki ihtiyaç ve gelişmelere göre Başkanlık tarafından düzenlenir.

Tablo:10 Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde Okutulan Dersler

SIRA	1.DÖNEM	Ders Saati
1	Polis Savunma Taktikleri ve Eğitimi	4
2	Silah Bilgisi ve Atış Eğitimi Uygulamaları	3
3	Polis Meslek Hukuku	3
4	Mesleki Yazışma Teknikleri ve Uygulamaları	3
5	Önleyici Polis Hizmetleri	2
6	Ceza Hukuku	2
7	Ceza Muhakemesi Hukuku	2
8	Disiplin Hukuku ve Memur Hakları	2
9	Toplumsal Psikoloji	2
10	Devlet Güvenliği	2
11	Fiziki Yeterlilik Geliştirme	2
12	Trafik Hizmetleri	1
13	İlk Yardım Uygulamaları ve Teknikleri	1

SIRA	2.DÖNEM	Ders Saati
1	Polis Savunma Taktikleri ve Eğitimi	4
2	Silah Bilgisi ve Atış Eğitimi Uygulamaları	3
3	Polis Meslek Hukuku	3
4	Mesleki Yazışma Teknikleri ve Uygulamaları	3
5	Önleyici Polis Hizmetleri	2
6	Ceza Hukuku	2
7	Ceza Muhakemesi Hukuku	2
8	Disiplin Hukuku ve Memur Hakları	2
9	İletişim	2
10	İnsan Hakları Uygulamaları	2
11	Toplum Destekli Polislik	1

http://www.polislik.net/v2/inde.php?option=com_content&tas=view&id=74&Itemid=

POMEM'lerde haftada en çok 30 saat ders yapılır. Ders süresi 45 dakika olup, her ders arasında 15 dakika dinlenme verilir. Sömestr izninden başka resmi tatillerde eğitim öğretime ara verilir. Öğrenciler eğitim - öğretime yatılı olarak devam etmek zorundadırlar. Mazeretsiz olarak eğitim - öğretim süresince toplam beş (5) gün ve daha fazla devam etmeyen öğrencinin notlarına bakılmaksızın Genel Müdürlükçe POMEM'le ilişkisi kesilir.

POMEM Müdürlüğünce kabul edilebilir bir mazereti olsa dahi 20 ders günü ve daha fazla derslere devam etmeyen öğrenciler o öğretim süresi için eğitim-öğretim hakkını kaybederler. Öğrencilere; resmi tatil, sömestr, evci, günü birlik, gece yataısı, hafta sonu ve mazeret izni verilir. Öğrenciler, öğrenimleri esnasında evlenme talep edebilirler.

Öğrenciler, eğitim-öğretimin herhangi bir aşamasında POMEM Müdürlüğüne yazılı başvuruları ile POMEM'den ayrılma isteklerini bildirerek ayrılabilirler.

Sınavlar; ara sınavı, final sınavı, bütünleme, ek bütünleme ve mazeret sınavlarından oluşur. Bir ders için, her dönemde en az bir (1) ara sınavı ile eğitim öğretim süresi sonunda bir (1) final sınavı yapılır. Dönemlik dersler için bir ara sınavı ve dönem sonunda bir (1) final sınavı yapılır. Sınavlar yazılı, test, uygulamalı veya sözlü şeklinde yapılabilir. Sınavlar, yüz (100) tam not üzerinden değerlendirilir. Kesirli notlar bir üst tam nota dönüştürülür.

POMEM'deki eğitim - öğretimi başarı ile tamamlayan öğrencilere Başkanlık tarafından tespit edilerek POMEM Müdürlüğü tarafından tanzim edilen POMEM diploması verilir. POMEM'den mezun olarak kadrolara atamaları yapılan aday memurlara görmüş oldukları eğitimlerin uygulamalarını, yapılan işlemleri öğrenmelerini ve memurluk vasıflarını kazanmalarını sağlamak amacıyla eğitim şube müdürlerinin gözetiminde ve hazırlanacak bir plan dahilinde en az iki hafta süreyle Uygulamalı Mesleki Eğitim yaptırılır.

Aday memurlara, gözlemci durumunda olduklarından fiili görev verilmez. Ancak disipline riayeti, görev kavrama ve anlama, halkla ilişkiler ve öğrendiklerinin mesleğe yansıtılması bakımından il emniyet müdürlüğünde emirlerinde görevlendirildikleri amirleri tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonuçları sonraki eğitimlerde göz önünde bulundurulmak amacıyla Başkanlığa gönderilir. (idealhukuk.com,2009)

3.6.2. HİZMETİÇİ EĞİTİM

3.6.2.1 Hizmetiçi Eğitim Tanımı, Amacı ve Özellikleri

Hizmetiçi Eğitimde: kurumda çalışan personelin bilgi, beceri ve davranışlarının geliştirilmesi olarak tanımlanabilen hizmetiçi eğitim kavramı, birbirlerine benzerle beraber, değişik şekillerde ifadesini bulabilmektedir. Burada bir kaç tanıma yer vermek istiyoruz.

Hizmetiçi eğitim, özel ve tüzel kişilere ait iş yerlerinde, belirli bir maaş ve ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylere, görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir.

Hizmetiçi eğitim, her düzeydeki personelin, kendi refahları ve bağlı bulundukları kuruluşun ilerlemesine katkıda bulunacak bilgi ve yeteneklerinin, sürekli ve sistemli bir şekilde geliştirilmesidir. Hizmetiçi eğitim, kamu hizmeti görevlilerinin hizmete yatkınlığını sağlamayı, verimlilik düzeylerini yükseltmeyi, gelecekteki görev ve sorumluluklarını daha iyi yerine getirebilmeleri için onların bilgi, deneyim ve becerilerini artırmayı amaçlayan eğitim etkinlikleridir Bu tanımlar incelendiğinde, hepsinin ortak noktasının bir kurumda çalışan personelin çeşitli yönlerden geliştirilmesi amacı olduğu anlaşılır (Aydın 2000: 146).

Hizmetiçi eğitimin tanımı dikkate alındığında, bu eğitimin amacının, kısaca personelin performansını, başarısını, ya da verimliliğini yükseltmek olduğu söylenebilir. Çünkü iyi eğitilen personel iyi iş veya hizmet üretir. Diğer bir ifade ile, verimlilik ve etkinliğin sağlanmasında hizmetiçi eğitimin önemi büyüktür.

Buradan, personelin, yaptığı veya yapmak zorunda olduğu iş veya hizmet ile ilgili ne kadar bilgili olursa ve yenilikleri ne kadar izleyebilirse, o kadar başarılı olacağı sonucu çıkarılabilir. Hizmetiçi eğitimin, üretken veya verimli hale getirdiği personelin yaptığı işten tatmin olmasını sağlamak gibi bir amacının olduğu da söylenebilir. Ancak verimli bir hizmetiçi eğitimin verilebilmesi için, aşağıda ele alınacak olan, hizmetiçi eğitim politikanın belirlenmesi ve planlama konularından önce, hizmetiçi eğitimin temel amaçlarının tesbit edilmesi gerekir. Hizmetiçi eğitimin genel amaçları, hizmetiçi eğitimin, yapıldığı kurumun politikasına ve amaçlarına uygun olarak bir sistem bütünlüğünü koruyacak, kendi içinde ve temel ihtiyaçları karşılayacak şekilde tesbit edilir (Taymaz, 1981: 6).

Hizmetiçi eğitimin genel amaçları hem eğitime katılan personel ve hem de kurum açısından düşünülebilir. Hizmetiçi eğitimin genel amaçları şöyle sıralanabilir.

- Verimliliği arttırmak,
- İleriki görevlere hazırlamak, ,
- Öğrenme sürecini artırmak,
- Daha yüksek iş tatmini sağlamak,
- Daha düşük bir işgücü dönüşüm oranı ve düşük bir işgücü devrini sağlamak,
- Kurumda etkili haberleşme, insan ilişkileri ve işbirliğinin sağlanmasına yardımcı olmak,
- Yeniliklere ve gelişmelere uyum sağlamak,
- İş usullerinin geliştirilmesini sağlamak,
- Kurumda kontrol ve denetim yükünün azaltılmasını sağlamak.

Herhangi bir hizmet içi eğitim programının önemi, kurumsal bir sistemde istenilen yönde bir değişikliğin oluşturulmasıdır. Bu değişikliği ortaya çıkaracak eğitim programları; her kurumda, belirli düzeylerde farklı bireylere uygun yöntemlerle düzenlenebilir. Her alan ve kademedeki hizmet içi eğitimin özellikleri aşağıda belirlenmiştir:

- Amaçlar, kurumun amaç ve politikasına uygun seçilir,
- İhtiyaç duyulduğu zaman planlanır,
- Etkinlikler kısa zamanda planlanacak şekilde programlanır,
- İş başında ve kurum bünyesinde yapıldığı için becerilerin geliştirilmesine önem verilir,
- Yetişkin eğitimi ve psikolojisi dikkate alınır,
- Katılan yetişkinlerin yaş ve öğrenim düzeyleri farklılık gösterir,
- Etkinlikler genelde uygulamalı bir şekilde yürütülür.

Hizmetiçi eğitimin en önemli özelliği, her yerde ve her zaman geçerli olabilen bir faaliyet olmasıdır. Kurum içinde veya dışında, işbaşında veya iş dışında yapılabilen bir faaliyettir. Önemli olan, bu faaliyetin gereken şekilde ve kurumun amaçlarına uygun olarak yerine getirilmesidir. Çünkü bunun için belirli bir yöntemin izlenmesi ve bir sürecin tamamlanması gerekir. Hizmetiçi eğitim evrensel öğelerden oluşan bir süreçtir. Birbirini izleyen, birbiriyle bağlantılı pek çok süreçten ve eylemden oluşur (Kazu ve Gümüş, 2001: 184).

Hizmetiçi eğitimi diğer eğitim faaliyetlerinden ayıran bazı özellikleri vardır. Bunların önemli olanları şöyle sıralanabilir:

- Hizmetiçi eğitimin amacı öğrenmeden ziyade mal ve hizmetin kaliteli ve verimli bir şekilde üretimini temin etmek olduğundan, hizmetiçi eğitim meslek eğitimi niteliğinde bir faaliyettir.
- Hizmetiçi eğitimin genel amaçları, bu eğitimi alacak olan personelin çalıştığı kurumun genel amaç ve politikasına uygun olarak seçilir.
- Hizmetiçi eğitim, ihtiyaç duyulduğu zaman planlanır ve bu plan doğrultusunda hazırlanan eğitim programı uygulanır.
- Memurun bu dönemde sorumlu olduğu bir görevi olduğundan, eğitimle bu görevin uyuşması, yani eğitim dolayısıyla hizmetin aksamaması gerekir.
- Hizmetiçi eğitime katılan personel yetişkin insan olduğundan, bu eğitim yetişkinler eğitiminin özelliklerini taşır.
- Eğitime katılanların meydana getirdiği grup daha homojendir, çünkü aynı veya benzer eğitimi almak durumunda olan ve genellikle aynı birimlerde çalışanlar bir araya gelir.
- Hizmetiçi eğitim genellikle uygulamalı olarak yapılır, çünkü genellikle az zamanda çok ve yeni şeylerin öğretilmesi gerekir.
- Hizmetiçi eğitim, bilimsel teknik ve yöntemlerdeki değişiklikleri, okul programlarına oranla daha yakından izlemek gibi bir özelliğe sahiptir.

3.6.2.2. Hizmetiçi Eğitiminin Gerekliliği

Hızla değişen bir toplumun ve mesleğin koşullarını evvelce görmüş oldukları öğrenim ile karşılamakta zorluk çeken personelin hizmet içinde yetiştirilmesinin zorunluluğu gün geçtikçe artmaktadır. Aslında eğitimin amaçlarından biri, eğitimin sü-rekliliğini sağlamaktır. Bu açıdan bakıldığında hizmet içi eğitimin gerekli-liği şöyle özetlenebilir:

Okul eğitimi, bireyin tüm yeteneklerini ortaya çıkartıp yönlendirmeye yeterli değildir. Bu nedenle bir çok insanın işe başladıktan sonra gizli kalan yeteneklerini geliştirdikleri görülür. Bireyin bazı yetenekleri hizmet içinde geliştirilerek kendisine uygun olan işte çalışması ve başarısı sağlanır. Toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik yapısı sürekli olarak değişmekte ve gelişmektedir. insanın bu değişimlere uyumu yaşam boyu eğitim ile sağlanabilir. Her meslek alanında yalnız okulda kazandırılan bilgiler ile çözümlenemeyecek sorunlarla karşılaşılabilir. Bu gibi durumlarda çalışan insan kurumdaki işine uyum sağlayabilmesi için eğitime ihtiyaç duyar. Çok pahalı

olan makine ve araçların kullanılmasını gerektiren bir yetiştirme programı, genellikle okullarda tam olarak sağlanamaz. Bundan kaynaklanan eksiklikler hizmet içi eğitim yoluyla giderilebilir. Bilim ve teknolojik gelişmeler her meslek alanına yeni bilgi, teknik, yöntem ve araçlar getirmekte, çalışanları bu bakımdan öğrenmeye, yetiştirmeye zorlamaktadır. Bu zorlama kuşkusuz hizmet içi eğitimi gerekli kılmaktadır (Kuzu ve Gümüş, 2001: 183-184).

3.6.2.3. Hizmetiçi Eğitiminin Sağladığı Yararlar

Hizmetiçi eğitim, genellikle bireye işi için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak amacı ile yapıldığından, eğitim programı bir bakıma meslek eğitimidir. Bu nedenle meslek eğitiminden beklenen yararlarla çok yakın bir ilişkisi olduğu görülmüş ve değerlendirilmesi de aynı yaklaşımla yapılır. Hizmetiçi eğitiminin sağladığı yararları kurumsal ve bireysel yararlar olmak üzere iki kategoride toplayabiliriz (Taymaz, 1981:15). Kurumsal Yararlar,

- Hizmetin kalitesi ve verimlilik artışı sağlanır,
- Kurumun kendisini yenilemesi kolaylaşır,
- Yenilik ve gelişmelere kolaylıkla uyulur,
- İş güvenliği sağlanır, iş kazaları azalır,
- Amortisman, bakım ve onarım giderleri azalır,
- Kurum, hizmet ettiği toplumda saygınlık kazanır,
- Kurumda iletişim ve ilişkilerin sağlanması kolaylaşır,
- Üst kademe veya alanlara personel hazırlanır,
- Personel arası anlaşmazlıklar ve disiplin sorunları azalır,
- Personelin işinden ve başkalarından şikayeti eksilir.

Bireysel Yararlar;

- Bireyin işinde güven duygusu gelişir,
- Bireyin morali yükselir, huzurlu çalışma sağlanır,
- Hizmetiçinde kurumda yükselme olasılığı artar,
- Bireyin işinde memnuniyetsizliği azalır,
- İş yerinde insan ilişkilerinde gelişme olur,
- İş arkadaşları arasında iletişim daha kolaylaşır,
- Geleceğe daha güven ve ümitle bakılır,
- Kurum içinde ve dışında saygınlık kazanılır,

- Öğrenme yolu ile bireysel doyum sağlanır,
- İşinde sınama-yanılma süresi kısılır,
- Birey işinde isteklenir ve güdülenir,
- Rahat ve emin iş yapma olanağı sağlanır.

3.6.2.4. Hizmetiçi Eğitiminin Sınırlılıkları

Hizmetiçi eğitim, üretimde en önemli faktör olan insan gücünün etkinliği artırma amacına yönelik yapılır ve bu amaca hizmet eder. Ancak bir kurumda karşılaşılan tüm sorunların hizmetiçi eğitim yolu ile çözümlenebileceğini düşünmek veya beklemek doğru değildir. Amacın hayal ürünü olmasını önlemek, ölçülebilirlik ilkesine uygun olmasını sağlamak üzere aşağıdaki sınırlılıkların göz önünde bulundurulmasında yarar vardır. Eğitim ihtiyacı ve amacı saptanmadan yapılırsa yarar sağlanamaz. Bireylerin amaç ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmadan yapılan eğitimden olumlu sonuç alınmaz.

Hizmetiçi eğitim programı, personelin temel bilgi ve beceri seviyesine uygun değilse başarı sağlanamaz. Bir kurumdaki organizasyon bozukluğundan doğan sorunlar hizmetiçi eğitim ile çözümlenemez. Hatalı personel politikası, hizmet içi eğitimin yararlılık derecesini azaltır. Gerekli potansiyele sahip olmayan bireylere yapılan eğitim ile başarı sağlanamaz. Hizmetiçi eğitim kurumda yalnız bir kademeye yapılmış ise beklenen yarar sağlanamaz. Hizmetiçi eğitimde görevin gerektirdiği nitelikte elemanlar görevlendirilmemiş ise başarılı öğretim yapılamaz (Taymaz, 1981: 8).

3.6.2.5. Polisin Hizmetiçi Eğitimi

Buraya kadar, genelde hizmetiçi eğitim uygulamasının nasıl olduğu konusu üzerinde duruldu. Bu kısımda ise poliste hizmetiçi eğitimin önemi, gerekliliği ve uygulanması üzerinde durulacaktır. Emniyet Teşkilatında personelin hizmet içinde eğitilmesi konusu yetersiz olsa da, bu amaçla nitelik ve nicelik itibarıyla çok çeşitli hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlendiği bir gerçektir.

3.6.2.6. Emniyet Teşkilatının Hizmetiçi Eğitim Politikası

Emniyet teşkilatında hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin tarihçesi ve gelişme sürecine, bakıldığında, bunun Türk tarihinde emniyet hizmetlerinin görülmeye başladığı tarihler kadar eski olduğu söylenebilir. Profesyonel anlamda emniyet teşkilatının kuruluş günü olarak 10 Nisan 1845 kabul edilmesine rağmen, emniyet hizmetlerinin ilk olarak VIII. yüzyılda görülmeye başladığı bilinmektedir (Aydın, 2000: 150). Ancak, ilk

olarak fiili eğitim hizmeti veren Polis Okulu, Osmanlı imparatorluğu'nda meşrutiyetten önceki yıllarda, Selanik'te açılmıştır. Günümüzde, gerek hizmet öncesi temel eğitim, gerekse hizmetiçi eğitim faaliyetleri vermek amacıyla kurulmuş çok sayıda Polis Okulu ile bir Polis Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

2000 yılından beri hizmetiçi eğitimlerine insan hakları ve halkla ilişkiler dersi zorunlu olarak getirilmiştir. 2004 yılından itibaren ise insan hakları, toplum destekli polislik ve polis meslek etiği derslerine yer verilmektedir.

Avrupa Konseyi ile işbirliği çerçevesinde polis profesyonellik ve toplum projesi hazırlanmış olup, hizmet içi eğitimlerde eğitim verecek 9 kişilik eğitici eğitimcileri havuzu oluşturularak bu kadro gruplar halinde Almanya, Danimarka ve Hollanda'da kurs görerek ve kursa ilişkin raporlarını İnsan Hakları On Yılı Ulusal Komitesine iletmış, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurs vermeye başlamışlardır. Ayrıca bu kadro ile polis meslek yüksekokulu öğretim elemanlarına insan hakları bağlamında kurslar düzenlenmiştir (suçbilimi. org/?, 2008).

Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı koordinesinde yürütülen hizmetiçi eğitim faaliyetlerini düzenleyen eğitim planına göre insan hakları, halkla ilişkiler ve polis meslek etiği konularında düzenlenecek hizmet içi eğitimler artırılacak, yine polisi ilgilendiren drama, yakalama, gözaltına alma, ifade hürriyeti, toplantı ve gösteri yürüyüşleri gibi konularla ilgili personel bilgilendirilecektir. Bu da emniyet teşkilatının insan hakları, temel kişi hak ve özgürlüklerine verdiği önemin bir göstergesidir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün hizmetiçi eğitimleri Emniyet Teşkilatında büyük bir eğitim seferberliğine işaret etmektedir. Her geçen gün eğitim kalitesinin artması, eğitici personellerin uzman kadrolarca yetiştirilip sürekli olarak eğitim materyalleri ile desteklenmesi ile insan hakları eksenli polisin karşılaştığı sorunları yanlış anlamaları ve bilinçsiz uygulamaları azaltacak ve daha etkin bir güvenlik gücü ile halk kendi kişi özgürlüklerini yasal çerçevede rahat güvenli ve huzurlu bir ortamda yaşayacaktır. Polisin Hizmetiçi Eğitimi; Polislik mesleği yapılırken, yönetici ve memurlara, kamusal işleri daha verimli yapmalarını sağlamak için, gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması için yapılan çalışmalardır. Emniyet Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu hizmetiçi eğitim etkinlikleri Eğitim Daire Başkanlığı eşgüdümünde merkezdeki Daire Başkanlıkları ile İl Emniyet Müdürlükleri tarafından yürütülmektedir. Ancak tüm kamu kuruluşları gibi emniyet teşkilatı da hergün değişen sosyal,

kültürel, ekonomik ve siyasal koşullara ayak uydurabilmek için büyük çabalar sarf etmesine rağmen, henüz istenen düzeye geldiği söylenemez. Genelde Türk kamu bürokrasisinin hantallaşmış yapısı ve özel olarak polis bürokrasisinin kendi yapısı bunun en büyük engellerinden birisidir. Bürokrasi gibi emniyet teşkilatının da ciddi bir yeniden yapılanmaya ihtiyacı var, ancak bu uzun vadede yapılabilecek bir iştir. Dolayısıyla, kısa vadede, günlük hayatı ve değişimi yakalayabilmek için, polisin hizmet içinde eğitilerek, gelişen ve değişen şartları öğrenmesi, yeni ve çağdaş bilgilerle donatılması, mevcut bilgilerini tazelemesi ve bunları görev alanında uygulamaya çalışmasının sağlanması gereği ortaya çıkmaktadır. Gerçekten stresli ve zor bir meslek icra eden emniyet personelinin, günümüz şartlarında çalışabilmesinde hizmetiçi eğitimin önemi büyüktür.

Günümüzde Emniyet teşkilatı personelinin hizmet içinde eğitilmesi, disiplin ve ciddi hizmet anlayışını teşkil etmektedir. Yeterli şekilde ve emniyet hizmetinin özelliklerine göre yetiştirilmemiş personelin, görev başında ve olaylara müdahalede zaafiyet göstereceği gerçeğinden hareketle, eğitim için nelerin gerektiği, bunların nasıl sağlanacağı ve bu yolda hangi hedeflere ulaşılacak istendiğine dair ilkeler tesbit edilip, uygulamaya konularak, bir hizmetiçi eğitim politikası çizilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliğinde, Emniyet Teşkilatı hizmetiçi eğitim politikasının temel ilkeleri şöyle sayılmıştır (Aydın, 2000: 151).

- Hizmetiçi eğitimin belli plan ve programlara bağlanması,
- Hizmetiçi eğitimde sürekliliğin sağlanması,
- Eğitim mevzuatının düzenlenmesi,
- Eğitim yöneticileri ve eğitici personelin seçimi,
- Eğitim süresinin yeterli düzeye çıkarılması,
- Müfredat programlarının amaca uygun şekilde hazırlanması,
- Kitap ve ders notlarının yeterli ölçüde hazırlanması,
- Ders araçlarının temini,
- Uygulamalı eğitim çalışmalarına ağırlık verilmesi,
- Eğitim kapasitesinin geliştirilmesi.

Ancak uygulamada olumlu gelişmeler olsa da, yukarıda saydığımız ilkelerin Emniyet teşkilatınca ne kadar geçerli olduğu tartışılabilir.

Toplumsal dinamizm, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, suç ve suça ilişkin unsurların değişmesi ve demokratik hareketlilikler beraberinde pek çok olguyu da birlikte

getirmektedir. Polis Eğitim Kurumlarında yetiştirilen polisler ne kadar nitelikli eğitilirse eğitilsin, bir süre sonra mevcut bilgi birikimleri ya eskiyecek ya da karşılaştıkları sorunları çözmede yetersiz kalacaktı. İşte bu nedenle, sürekli meslek içinde yetiştirmeye ve geliştirmeye olanak sağlayacak olan hizmetiçi eğitim programlarının hazırlanmasına ve uygulanmasına gereksinim vardır.

Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin planlanmasında ve uygulanmasında Eğitim Birimleri ve Üniversitelerle işbirliği yapılarak ekiple çalışma tekniklerinin uygulanması gerekir. Burada amaç, mevzuata dayalı teorik bilgidен çok, uygulamaya ve polisin görevi esnasında karşılaştacağı durumlara yönelik bilgi ve becerileri kazandırmak olmalıdır. Özellikle ihtiyaç-sorun değerlendirmesi yapılarak, polisin görevini yaparken ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri, tutum ve davranışlara öncelik verilmelidir. Hizmetiçi eğitim uygulamalarının başarılı olabilmesi için çok etkin bir planlamanın yapılması ve uygulanması gerekir. Bu planlama sürecinde aşağıda belirtilen unsurların dikkatle ele alınması ve incelenmesi gerekir (Cerrah - Semiz, 1999: 13).

- Hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının saptanması,
- Hedef ve hedef davranışlarının belirlenmesi,
- İnsan ve madde kaynaklarının belirlenmesi,
- Kullanılacak araç-gereç ve ekipmanların belirlenmesi,
- Kullanılacak yöntem ve tekniklerin belirlenmesi,
- Uygulama yeri, zaman ve süresinin saptanması,
- Kontrol ve değerlendirme süreçlerine yer verilmesi.

Eğitim etkinliklerinin niteliğinin artırılmasında planlamanın çok önemli bir yeri vardır. Etkili bir planlama hem öğretmenin nerede ne yapması gerektiğine rehberlik eder, hem de öğrencinin hangi davranışların kazanacağına açıklık getirir (Cerrah - Semiz, 1999: 13).

3.6.2.7. Emniyet Teşkilatında Uygulanan Başlıca Hizmetiçi Eğitim Türleri

Önceden, Polis Okullarında verilen “temel eğitim” de hizmetiçi eğitim sayılmaktaydı. Çünkü, burada hizmete uyumlarını sağlamak, gerekli bilgi, beceri ve uygulama yeteneği kazandırmak amacıyla, emniyet teşkilatına ilk defa “aday polis memuru” olarak atanan personele eğitim veriliyordu. Çünkü öğrenci aynı zamanda memur sayılıyordu. Ancak şimdi Polis Okullarında okuyan öğrenciler mezun olduktan sonra me-

murluğa atandıkları için, bu eğitim “hizmet öncesi eğitim” sayılır.

Emniyet Örgütü'nde hizmetiçi eğitim gereksinmesi çeşitli yöntemlerle saptanmaktadır. Bu yöntemler şunlardır (Atılğan, 1986: 85).

3.6.2.7.1. Kayıt ve Raporların İncelenmesi

Çalışan personele ilişkin olarak kayıt ve raporlarda personelin nitelikleri, disiplin cezaları, devamsızlıkları, terfiler ve teftiş sonucu değerlendirme raporları personelin ne tür bir eğitime gereksinimi olduğunu belirleyen en önemli göstergedir.

3.6.2.7.2. Örgütsel Gelişme ve Değişme

Emniyet Teşkilatı'nın, işlevsel ve organik yapısında, personelin nitelik ve niceliğinden, polis teknolojisi ile ilgili polisin içinde yaşadığı, etkilediği ve etkilendiği çevresinde, sürekli ve hızlı değişimler olmaktadır. Personeli bu değişme ve gelişmeler konusunda bilgilendirmek için hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenlenmektedir.

3.6.2.7.3. Anket ve Görüşme

Polisin hizmet içi eğitim gereksinimi özel olarak hazırlanmış anketleri uygulamak ve görüşme yöntemi ile saptamak olanaklıdır.

3.6.2.7.4. Gözlem

Gözlemlerde bulunularak personelin ruhsal durumu, iş ve mesleki bilgisi hakkında bilgi edinilebilir. Böylece personelin görevi, hizmetin gerektirdiği biçimde yapıp yapmadığı saptanabilir.

Yukarıda sayılan yöntemlerle hizmet içi eğitim gereksinmesi saptandıktan sonra, duruma göre hizmet içi eğitim türlerinden hangisinin açılması gerekiyorsa ilgili hizmetiçi eğitim kursu açılır. Emniyet teşkilatında halen çeşitli alanlarda veya konularda çok sayıda hizmetiçi eğitim verilmektedir. Ancak uygulanan tüm bu hizmetiçi eğitim türleri, uygulanma amacı, şekli, uygulandığı yer ve kişiler gibi ölçütler dikkate alınarak, başlıca altı grupta toplanabilir (Aydın, 2000: 152).

İlk grup hizmetiçi eğitim, **Mesleki ihtisas kurslarıdır**. Bunlar, polisi ilgilendiren her konuda düzenlenebileceği için, çok sayıda olabilir. Emniyet hizmetinin çok yönlü olması polisin belli konularda uzmanlaşmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu nedenle, uzmanlık isteyen, narkotik, mali polis, silah-mühimmat, teknik büro, istatistik, muhabere, ayniyat saymanlığı ve mutemetlik, istihbarat, özel hareket, bomba uzmanlığı, soruşturma ve sorgulama, fotoğrafçılık, silah-atış, araç-bakım, kaza-tahkik vs. gibi konularda, süresi 10 ila 180 gün arasında değişebilen kurslar olarak düzenlenebil-

mektedir.

İkinci bir hizmetiçi eğitim türü, ***Orta Kademe Amir Yetiştirme Kursudur***. Bu eğitim ile, Emniyet Genel Müdürlüğü Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliğinde belirlenen niteliklere sahip (lise mezunu olma ve belli bir süre çalışmış olma gibi) polis memurları değişik branşlarda eğitilerek, Komiser Yardımcısı olup, Başkomiserliğe kadar çıkabilen orta kademe amir olarak yetiştirilir. Ayrıca meslek içinde üniversiteyi bitiren polis memurları da, zaman zaman açılan sınavı geçtikten sonra terfi etmelerinden önce bu eğitimi alırlar. Önceleri daha çok düzenlenen bu kurslar, son yıllarda daha seyrek olarak, ihtiyaç duyuldukça açılmaktadırlar.

Emniyet personeli için düzenlenen bir tür hizmetiçi eğitim de ***uygulamalı eğitimdir***. Bu eğitim, hiyerarşik amirler tarafından personelin bilgilerinin tazelenmesi, denetlemelerde görülen aksaklıkların giderilmesi, hizmetle kullanılacak yeni tekniklerin ve mevzuattaki değişikliklerin öğretilmesi amacıyla verilen bir eğitimidir. Bu eğitimin sonunda, herhangi bir test ve sınava başvurulmamaktadır.

Atış eğitimi de polis için önemli bir hizmetiçi eğitimidir. Çünkü, polisin emniyet ve asayiş sağlamada istenilen hizmeti verebilmesi ve başarılı olabilmesi, büyük ölçüde, silah bilgisinin iyi olmasına ve iyi bir atış kabiliyetine sahip olmasına bağlıdır. Bu nedenle teşkilatta en çok önem verilen eğitimlerden biri silah atış eğitimidir.

Diğer bir hizmetiçi eğitim türü, ***yurtdışında eğitimidir***. Ülke içinde takip edilemeyen bilimsel ve teknik yenilikleri yerinde görmek, öğrenmek ve ülkedeki hizmet alanlarına aktarmak amacıyla, belirli zamanlarda, belirli sayıda personel yurtdışına gönderilir. Kriminal ve teknik yönü ağırlıklı olan bu kurslarda, ayrıca modern yöneticilik ve eğitim planlaması gibi konular da incelenebilmektedir.

Son bir hizmetiçi eğitim türü olarak ***yurtiçi diğer kurumlarda eğitim sayılabilir***. Yurtiçinde, çeşitli amaçlarla yapılan çok sayıda hizmetiçi eğitim türü vardır. Ancak burada, halen en yaygın olarak uygulanan bir kaç şöyle sıralanabilir. Yabancı dil eğitimi, eğitimcilik formasyonu kazandırma eğitimi, operasyonel eğitim, sivil savunma eğitimi, lisansüstü eğitim vs. denilebilir.

Emniyet Teşkilatında her yıl değişik alanlarda personelin hizmet içi eğitim görmesi sağlanmaktadır. Personelin en çok hizmet içi eğitim gördüğü alan uygulamalı eğitimidir. Emniyet Hizmetleri Sınıfı personelinin % 20'sinin her yıl uygulamalı eğitimden geçirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, Emniyet Örgütün de branşlaşmayı sağlamak amacıyla, kurum içinde ve kurum dışında mesleki uzmanlaşma kursları açıl-

maktadır.

Görüldüğü gibi Emniyet Teşkilatında değişik türlerde hizmetiçi eğitim uygulaması bulunmaktadır. Bu hizmet içi eğitim etkinliklerine Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinden önemli bir pay ayrılmaktadır. Personel sayısının her yıl artması ve güvenlik alanındaki gelişmeler personele sunulan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin daha etkin hale getirilmesi sonucunu doğurmuştur. Ancak tüm bu ihtiyaçları karşılayabilecek şekilde, Emniyet Teşkilatında yeterli bir hizmetiçi eğitim uygulamasından söz etmek mümkün değildir. Bu eğitim verecek birimlerin ve eğitici personelin nitelik ve nicelik itibarıyla yetersizliğinin yanı sıra, hizmetiçi eğitimin ne olduğu, kime nasıl ve ne zaman verilmesi gerektiğinin bilinmemesi ile yeterli ve işleyen bir hizmetiçi eğitim politikasının bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

Emniyet Teşkilatı personelinin hizmet içinde eğitilmesi, disiplin ve ciddi hizmet anlayışına dayanmaktadır. Yeterli şekilde ve emniyet hizmetinin özelliklerine göre yetiştirilmemiş personelin, görev başında ve olaylara müdahalede zaafiyet göstereceği gerçeğinden hareketle, eğitim için nelerin gerektiği, bunların nasıl sağlanacağı ve bu yolda hangi hedeflere ulaşılacak istendiğine dair bazı ilkeler tesbit edilip, uygulamaya konularak, bir hizmetiçi eğitim politikası çizilmiştir. Ancak ne derece iyi ve uygulanabilir bir politikanın olduğu ve bununla belirlenen hedeflere ne ölçüde ulaşıldığı tartışılabilir (Aydın, 2000:145).

Yukarıda değinilen hizmetiçi eğitimden sonuç olarak çıkarılabilecek olan Emniyet Teşkilatında başarılı bir hizmetiçi eğitim uygulamasının olmamasıdır. Bunun çok sayıda sosyo-ekonomik, kültürel, mesleki ve teknik nedenleri sayılabilir. Ancak burada bunların başlıcaları kısaca belirtilecektir. Öncelikle bu başarısızlığın önemli nedenlerinden biri olarak, Emniyet Teşkilatının iyi ve işleyen bir hizmetiçi eğitim politikasının olmadığı belirtilmesi gerekir. Bununla ilgili mevzuat olmasına ve belli ilkeler konulmasına rağmen, uygulamada verimli sonuçlar alınamamakta ve sorunlar yaşanmaktadır. Bunun altında aşağıda değinilecek diğer bazı sorunların olduğu da bir gerçektir. Örneğin, hizmetiçi eğitim konusunu da kapsayacak şekilde iyi ve işleyen bir personel politikası bulunmamaktadır (Aydın, 2000:183).

Emniyet Teşkilatında hizmetiçi eğitim uygulamasını başarısız kılan diğer önemli bir neden de Türk Polis Teşkilatı oldukça büyük ve kapsamlı bir nitelik taşımaktadır. Böylesine bir yapıda kimlere, nerede ve nasıl hizmetiçi eğitim verileceği sorusu cevaplandırılması gereken önemli bir sorundur. Hizmetiçi eğitim etkinliklerine önce-

likle, en çok ihtiyaç duyulan birimlerden ve personelden başlanmalıdır. Bu personelin seçilmesinde, toplumla en çok etkileşim halinde bulunan personele öncelik verilmelidir. Çünkü, eğitim etkinliklerinin sonucunun kısa sürede toplum tarafından görülmesi, kamuoyunun bu tür çalışmalara destek olmasını sağlayacaktır. Böylece bir yandan hizmetlerin niteliği değişecektir. Diğer taraftan ise, polise duyulan güven ve saygınlık daha da artacaktır. Özellikle Çevik Kuvvet, Asayiş ve Trafik gibi birimlerin personeline bu tür etkinliklere katılmaları için öncelik verilebilir (Cerrah ve Semiz, 1999:14).

Diğer bir neden polisin hizmetiçi eğitim ihtiyacının iyi ve sağlıklı bir şekilde tesbit edilememesidir. Bir hizmetiçi eğitim kursu düzenleneceği zaman, öncelikli bir iş olarak, yukarıda belirtilen yol ve yöntemler ile bunun yapılması gerekir. Hizmetiçi eğitim ihtiyacının iyi bir şekilde belirlenmemesinden dolayı, yıllardır Emniyet Teşkilatında hizmetiçi eğitim arzı hizmetiçi eğitim ihtiyacı dengesizliği giderilememiştir. Diğer bir ifade ile, ihtiyacı olan kişilere ve istenen sayıda kişiye gereken kurs imkanı sağlanamamaktadır. Özellikle mesleki ihtisas kurslarına katılabilmek herkes için her zaman mümkün olmamaktadır. Halbuki ihtiyaç hisseden ve isteyen her personel gereken kursu alabilmelidir. Özellikle personelin branşlaşması ve sürekli olarak branşı ile ilgili birimlerde çalıştırılmasının tartışıldığı günümüzde bu tür kurslara daha fazla yatırım yapıp önem verilmelidir. Böylece her branşta yeterli eleman elde olmuş olur ve branşlaşmaya geçildiğinde eleman sıkıntısı çekilmemiş olur. Ayrıca Emniyet Teşkilatında personel politikası hizmetiçi eğitim politikası uyumsuzluğu vardır.

Bu biraz da yer değiştirmelerde personelin gördüğü hizmetiçi eğitim ile edindikleri yetenek ve özelliklerine gerekli ölçüde dikkat edilmediği görülmektedir. Personelin, aldığı eğitime uygun birimlerde çalıştırılmasına azami dikkat gösterilmelidir. Verim ve başarı için branşlaşma ya da uzmanlaşmaya geçmek ve personelin çalışma yerlerini sürekli değiştirmeden uzmanlıklarından yararlanmak gerekir.

Son olarak, her şeye rağmen yukarıda sayılan hizmetiçi eğitim kurslarından her yıl binlerce kişi geçmekte ve Emniyet Teşkilatına daha yararlı olacak şekilde görevlerinin başına dönmektedir.

3.7. FAKÜLTE VE YÜKSEKOKULLAR

Fakülte ve Yüksek Okullar adı altında, teşkilatların ihtiyaç duyduğu uzmanlık alanlarında nitelikli personel yetiştirilmesi amacıyla özel branşlar hariç, Ankara'da ki

Devlet Yüksek Öğretim kurumlarında öğrenci okutulmakta, ayrıca mesleki ve uygulamalı eğitim dersleri verilmektedir.

3.8. YÖNETİCİLİK EĞİTİMİ EMNİYET HİZMETLERİ

Emniyet hizmetleri sınıfı personelinin rütbe terfi sınavında başarılı olan 3.sınıf Emniyet Müdürleri için yüksek kademe yöneticilik eğitimi ile, başkomiserlikten, emniyet amirliğine geçiş aşamasında düzenlenen meslek içi orta kademe yöneticilik eğitimi Güvenlik Bilimleri Enstitüsünce verilmektedir.

3.9. UYGULAMALI EĞİTİM VE STAJ EĞİTİMİ

Staj eğitimi uygulamalı mesleki eğitim olup, öğrencilerin hizmetlerle ilgili olarak yapılan işlemleri yerinde görmeleri, meslek öncesinde mesleğe hazırlık mahiyetinde öğrenmeleri ve öğrencilere kazandırılmak istenen vasıfların kazandırılması amacıyla özellikle de üst düzey polis yöneticileri konumundaki polis amirlerinin amirlik, liderlik ve yöneticilik vasıflarını kazanmaları açısından önemlilik arz eder. Polis adayı, teşkilatın tüm birimlerinde müdahil konumunun dışında, gözlemci vasfıyla olay, evraklarda yapılan işlemlerde, dikkatli bir şekilde alıcı pozisyonunda staj eğitimini tamamlamaktadır. Bu eğitimde öğrenciler silahsız ve yetkisiz olarak staj gördükleri birim amirleri sorumluluğunda çeşitli görevlere götürülmekte ve gözlem yaptırılmaktadır. Bu staj sırasında öğrencilerin olaylara müdahale etmelerine müsaade edilmemekte, staj bitiminde öğrencilerin performansları staj görülen birim amirince değerlendirilmekte, düzenlenen değerlendirme formları Polis Akademisi Başkanlığına gönderilmektedir.

Polis Akademisi ve Polis Okullarında verilen eğitimin, polislik mesleğinin temelinde yatan prensiplerin iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla, polisin; görevlerini icra ederken demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü kavramlarını göz önünde bulundurarak hareket etmesi, içinde bulunduğu toplumun sosyo kültürel yapısını ve toplumsal problemlerini iyi bilerek analiz etmesi, özellikle görev başında karşılaştığı olaylardan örnekler verilerek problemin kaynağına inme ve çözme doğrultusunda verilmesi, böylece eğitimin daha da etkili hale getirilerek kalıcı hale getirilmesi ile polis amirinin bilinçli, adil, olgun, halkla iyi iletişim kurabilen liderlik ve yönetim kabiliyetlerine haiz, tüm demokratik değer, tutum ve davranışların kazandırılması açısından büyük önem taşır.

3.10. YÖNETİCİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ VE YÖNTEMLERİ

Bir toplumda ekonomik ve kültürel gelişmenin gerektirdiği üst düzey yöneticilerin eğitimi ve yetiştirilmesi sorunu, son çeyrek yüzyılda hem ulusal hem de uluslararası düzeyde tartışılmakta ve giderek önem kazanmaktadır. Bu konu bir yandan ulusal yönetim sistemlerinin toplumsal değişmelere uygun olarak yeniden düzenlemeyi öngören çabalara, bir yandan da uluslararası örgütlerin etkinliklerine konu olmaktadır. Bugün kamu hizmetlerinin daha fazla çeşitlenmesi, teknik ve yönetsel yöntemleri kullanarak örgütsel sorunları çözebilecek yöneticilere ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır.

Üst düzey yöneticilerin görevleri, sorumlulukları ve işlevlerine ilişkin uygulamalar her ülkede farklılık gösterdiğinden, tüm ülkeler için ortak eğitim modelinden söz edilemez. Zaten bu durum, toplumların toplumsal yapılarının farklılığı nedeniyle mümkün de değildir. O halde önemli olan, ister gelişmiş olsun ister az gelişmiş olsun, bir ülkenin kendi toplumsal koşullarının siyasal ve yönetsel sistemlerinin gerektirdiği yöneticileri yetiştirme çabasını göstermesidir. Çünkü kamu kurum ve kuruluşlarının kilit noktalarında görev yapacak yöneticilerin yetiştirilmesi sorunu bugün, her zamankinden daha da önemlidir. Biz de aşağıda yöneticilerin nasıl yetiştirileceği ve nasıl bir metot uygulanması gerektiğini incelemiş olacağız.

3.10.1. Yöneticilerin Eğitilmesi Ve Yetiştirilmesinin Önemi

Hem kamu, hem de özel sektör görevlilerinin üst düzey görevlere hazırlanması artık bir zorunluluktur. Çünkü, ulusal kaynakların önemli bir kesimi, bu sektörlerdeki üst düzey görevlilerince alınan kararlara göre kullanılmaktadır. Ancak bütün ülkelerdeki üst düzey görevlilerin aynı sistem içinde ve aynı şekilde eğitilmeleri beklenebilir. Çünkü ülkelerin eğitim sistemleri, yönetsel kültür ve gelenekleri birbirinden farklı olduğundan, bir sistemin başka bir sisteme aynen aktarılması zordur. Bundan dolayı kimi zaman uyarlama yapılarak yararlanma yoluna gidilir. Burada önemli olan, kamu görevlilerini üst görevlere hazırlarken kendi yönetim ve kültürel geleneğini göz önünde bulundurarak, dünyadaki gelişmeleri gözden geçirmek ve değerlendirmektir (Bulut ve Bakan, 2001:113). Çünkü dünyada meydana gelen değişim, yenilik ve reformlar, kamu ve özel sektör görevlilerini üst düzeylere hazırlamak için zorunlu bir nedendir.

Bir ülkede yeterli bir yönetim sisteminin olması yeterli bir eğitim sistemiyle mümkün olacaktır. Bu açıdan gerek kamu gerekse özel sektör yönetiminde öngörülen

hedeflerin gerçekleşmesine yönelik olarak, yönetici yetiştirmeye önem verilmesi ve bu konuda yeni düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Türkiye'de 1982 ve 1984 yıllarında yönetim sisteminin iyileştirilmesine çalışılmakla beraber, bu sistemi yönetecek yöneticilerin nitelikleri ve eğitimleri üzerinde durulmamıştır. Oysa kalkınmanın ve iyi bir yönetimin, her düzeydeki yöneticilerin yöneticilik yeterlikleriyle yakından ilişkisi vardır. Yönetime ilişkin amaçlar, hedefler, yönetmeyi esas alan yasalar, kurallar ve örgütlenmeler önemli parametreler olmakla beraber bunları işe dönüştürecek her kademede yöneticilerin hazırlanmaması durumunda hayata geçmesi imkansızdır. “Hiç bir yönetim sisteminin, yöneticilerin niteliklerinden daha iyi olamayacağı” dikkate alınır, yeniden yapılanmalara girerken yönetici eğitimini de aynı anda ele almanın gerekliliği ortaya konmuş olur. Ülkemizde yöneticilik mesleğine gereken önemin verildiği söylenemez. Hatta “*yöneticiliğin okulu yoktur*”, “*yöneticilik bir deneyimdir*”, “*yöneticilik kitaplardan öğrenilemez*” şeklindeki ifadelerin halen söylenilmesi yöneticiliğin öneminin anlaşılamadığını göstermektedir. Ayrıca anlaşılması güç de olsa yapılan araştırmalar, bazı yöneticilerin de özellikle alt kademelerin eğitilmesine karşı bir tutum sergilediklerini göstermektedir (Peker, 1989: 11-13). Bütün bunlar göz önünde tutulduğunda yöneticilerin geliştirilmesi ve eğitilmesinin ne kadar gerekli olduğu görülecektir.

Bugün yöneticilere ne iş yaptıkları sorulduğunda, “*halkın sorunlarını gidermekle görevliyim*”, “*şirketin maliyetlerini düşürüp satışları artırmakla görevliyim*” gibi cevaplar yerine genellikle “*çok sayıda kişiyi yönetiyorum*”, “*çok önemli bir bölümün başındayım*” gibi cevaplar alınmaktadır. Burada dikkati çeken nokta, yöneticilerin nasıl bir anlayışa sahip olduklarıdır. Yani yöneticiler, kendilerini teşkilattan ayrı ve onun üstünde emir veren bir makam olarak görmek yerine, kendi konumlarını teşkilat bütünü içinde ve teşkilatı başarıya taşıyan önemli bir parça olduğunu düşünmeleri başarılı bir yönetimi ortaya koyabilecektir. Çünkü yöneticiler, teşkilatların başarıya ulaşmasında önemli rolü olan kişilerdir. Bu açıdan çevre şartları da göz önünde tutularak, insani, mali ve fiziksel kaynakları iyi ve doğru planlama, organize etme, yönlendirme, yönetme, denetleme ve sürekli değişiklik arz eden güçlüklerle mücadele hazır olma yönünde eğitilmelidirler. Böylece, yöneticilerin, verilen eğitimlerle, kendi kişisel yetenek, deneyim ve becerilerini birleştirerek sorunların üstesinden gelme başarısını göstermeleri sağlanmalıdır (Bulut ve Bakan, 2001: 113).

Yöneticilerin geliştirilmesi ve yetiştirilmesinde eğitilmenin, yön vermenin yanı sıra

ra yöneticilerin de kendi yeteneklerini geliştirme yönünde çaba harcamaları gerekmektedir, Yeteneği, bilgi ve beceriyi öğrenme ve onları iyi bir şekilde kullanma başarısı olarak değerlendirirsek, bunun üst basamaklara hazırlanması sürecine de yeteneğin geliştirilmesi diyebiliriz. Bir yöneticinin yöneticilik yapacağı örgütün özelliklerini iyi anlaması ve değerlendirmesi gerekmektedir.

3.10.2. Yöneticilerin Eğitilmesi Ve Yetiştirilmesindeki Esaslar

Yöneticilerin yetiştirilmesinde ve geliştirilmesinde bazı esaslar vardır. Bunlardan **birincisi**, yöneticinin yönetmekte olduğu sosyal sistemin özellikleri, sorunları ve baskı kaynakları hakkında duyarlı hale getirilmesidir. Yöneticiler, genellikle formal ya da informal olarak iç ve dış çevrenin baskısı altındadırlar. Bu durum yöneticilerin etkinlikleri ve verimlilikleri üzerinde önemli rol oynamaktadır. Çünkü karşılıklı bir etkileşim söz konusudur. Dolayısıyla yöneticilerin iç ve dış çevreyi tanımaları ve ona uygun stratejiler geliştirmeleri hususunda eğitilmeleri ve geliştirilmeleri gerekmektedir. Diğer bir ifade ile yöneticilerin, iyi bir yönetim için, *yeni yönetim tekniklerine açık olmak, fırsatlardan iyi bir şekilde yararlanmak, çevre baskılarına duyarlı olmak ve iyi ilişkiler kurmak* konusunda eğitim almaları gerekmektedir.

Yöneticilerin geliştirilmesinde **ikinci esas**, yöneticilerin yeniliklere ayak uydurması ve onları takip etmesidir. Diğer bir ifade ile yöneticilerin hızlı gelişmenin ve değişimin ne yönde ve hangi alanlarda olduğunu yakından izlemesi zorunludur. Bunun için kurumlar, (kamu/özel) yeni araç ve yöntemlerle geleceği sağlıklı düşünebilmek ve buna ilişkin teknolojiyi ve beşeri araçları oluşturmak zorundadır,

Yöneticilerin geliştirilmesinde **üçüncü esas**, yöneticilerin karar verme ve problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesidir. Karar vermeyi çeşitli alternatifler arasından bir seçim ve tercih yapmakla ilgili bedensel ve zihinsel çabaların toplamı olan bir süreç olarak düşünürsek bu sürecin sağlıklı olması için karar vermeye yardımcı olacak düşünsel ve fiziksel yönlerin olduğu, diğer bir deyişle önce düşünme ve sonra bilgilerin toplanması ve işlenmesi gereği ortaya çıkar. Yönetici, bir çok alternatif içinde bir seçim yapacaktır. Ancak bu kararın sonuç doğurucu nitelikte olması da önemlidir. Bundan dolayı iyi bir karar etkili, verimli, zamanında alınmış, uygulanmış ve amaca ulaştırılmış karardır. Bununla beraber yöneticiler etkin karar verme ve problemi çözmek için ani karar vermelerden ve farklı düşünelere kulak kapamaktan çekinmelidir. Aksine karar verirken bilgi, inceleme ve analizleri göz önünde bulundurarak ve farklı düşünce ve yaklaşımları dikkate alarak karar verilmelidir. (Bulut ve Bakan,

2001:114).

Yöneticilerin yetiştirilmesinde **önemli bir esas** da öğrenmenin ve gelişmenin yeni yollarını aramaktır. Bu çerçevede şu varsayımların göz önünde bulundurulması gerekir:

- Herkes, faydalı bir fikrin kaynağı olabilir,
- Soruna en yakın olanlar genellikle en iyi fikre sahiptirler,
- Öğrenme alt kademede olabileceği gibi üst kademede de olması gerekir,
- Her şey değişebilir,
- Açık bir diyalog süreci fikirleri geliştirir,
- Daha fazla bilgi daha iyi bir yol sağlayabilir,
- Yeni fikirler değerlidir,
- Bazen yapılan bir hata, öğrenmek için bir fırsat olabilir.

Bütün bu varsayımları göz önünde bulunduran bir eğitim yöntemi, yöneticilik eğitiminde önemli yararlar sağlayabilir (Bulut ve Bakan, 2001:115).

3.10.3. Yöneticilerin Yetiştirilmesine İlişkin Eğitim Merkezleri Ve Etkinlikleri

Eğitim kurumları arasında kamu yönetimi okulları ve enstitüleri, eğitim sorunlarının çözümünde önemli bir yol olarak ilgi görmüştür. Çeşitli ülkelerde var olan okul ya da enstitü uygulamaları yarım yüzyıldan fazla bir geçmişe sahip olmasına karşın bu kurumların örgütlenmesi ve işlevleri konusunda tam uzlaşma yoktur. Nitekim bazı ülkelerde bu kurumların işlevi, eğitim, araştırma, danışma, dökümantasyon, yayın ve hizmetiçi eğitimi iken, bazı ülkelerde kamu personelinin seçiminde ve yükseltilmesinde yetkili olmaktadır. Ayrıca bazı okul ve enstitüler de ülkenin çeşitli bölgelerinde eğitim merkezleri açarak personel eğitimini bölgesel olarak yürütmektedir. Fakat Türkiye de, yöneticilerin yetiştirilmesinde gerekli duyarlılığın gösterildiğini söylemek zordur. Ancak etkinlik ve verimliliğin sağlanması için yöneticilerin önemli rollerinin olduğu ve eğitilmeleri gerektiği de kabul edilmektedir. İşte bu kabule ilişkin ilk girişim, 1952'de Türk Hükümeti ile Birleşmiş Milletler işbirliği sonucu Ankara'da TODAİE'nin kurulmasıdır. Ancak bugün bile enstitünün etkinliklerinin yeterli olduğu söylenemez. Diğer bir ifade ile yöneticilik eğitimi alanında hala bir boşluk söz konusudur. Türkiye bu boşluğu diğer ülkelerden metot ithal ederek dolduramayacağına göre, kendi koşullarıyla tutarlı bir uygulama düzeni oluşturmak zorundadır. Bu bağlamda Anayasa ile ön görülen yüksek yöneticilerin yetiştirilmesi

konusunda ulusal bir politika geliştirilmesi, kapsamlı ve kalıcı bir program uygulamaya konması gerekmektedir.

3.10.4. Yöneticilerin Eğitilmesi Ve Yetiştirilmesinde Kullanılan Metotlar

Başarılı ve faydalı bir eğitimin geliştirilmesi, birden bire ortaya çıkan bir olay değildir. Bazı koşulların oluşması gerekir. Örneğin, yeterli zaman, gerekli kaynak, eğitimi güvenilir bir şekilde yürütecek tecrübeli eleman bu koşullardan bazılarıdır. Eğitim kapsamına giren kişilerin bulunduğu ortam gerekli teknik donanımına sahip olması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile bilgisayara, gerekli olan diğer aletlere, referans metinlerine ve uzman kişilere ulaşma olanakları bulunmalıdır. Bununla beraber dikkati çeken bir nokta, yönetim örgütlerindeki çalışma koşullarının her geçen gün daha da iyileştirilmesi ve örgütsel imkanların artırılmasına rağmen, günümüz eğitim örgütlerinde imkanların daraldığı, çalışma koşullarının istenen düzeye çıkamadığı görülmektedir. Bunun için eldeki olanakların en etkili bir şekilde değerlendirilmesi ve sürekli yeni yaklaşımların araştırılması gerekmektedir (Bulut ve Bakan, 2001: 118).

Diğer bir ifade ile kaliteyi artırma, iyi personel yetiştirme ve insan gücü planlamasında yeni yolların ve yeni metotların denenmesi gerekir. Metot, bir hedefe varmak için izlenen akılcı bir gidiş yoludur. Burada hedef, yöneticilerin eğitilmesi ve yetiştirilmesi olduğuna göre, o zaman “*niçin eğitilmeli?*” ve “*nasıl eğitilmeli?*” sorularının cevapları, takip edilecek yöntemi de belirleyecektir. Bununla beraber her yöntemin her yerde uygulanması söz konusu olamayacağına göre uygulanan yöntemin; iyi seçilmesi ve bazı niteliklere sahip olması gerekir (Peker, 1989: 55-57).

Bugün hem kamu hem de özel sektör alanında meydana gelen hızlı değişimler, bu alanların yeniden yapılandırılmasını ve değişimlere adapte edilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu adaptasyonun sağlanması için, daha önce de belirtildiği gibi yöneticiler, kendilerini geliştirme çabasında olmalıdırlar. Yöneticilerin kendilerini geliştirme çabalarının yanı sıra, teknik, kavramsal ve insan ilişkilerindeki becerilerinin geliştirilmesi için programların, yöneticilerin bulundukları kademelere göre seçilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede geliştirme programları, yöneticinin yaptığı işi ve örgütü daha geniş açıdan görebilme olanağını doğurur. Gerçekçi ve sürekli hareket halinde olan bir gelişme programı, yöneticilerin değişiklikleri ve yenilikleri daha kolay benimsemelerini sağlar.

Geliştirme programları, genellikle;

- yönetim kurma,
- örgüt kültürü,
- hedef saptama,
- zaman yönetimi,
- iletişim,
- performans değerlendirmesi ve geliştirmesi,
- yönetimde yararcılık,
- toplantı yönetimi gibi konuları kapsamaktadır.

Çağdaş eğitim teknikleri olarak da;

- davranış analizi,
- duyarlılık eğitimi,
- danışma,
- gruplar arası sorunların çözümü,
- karşılaşma toplantıları,
- hedef saptama,
- örnek olay,

planlama yöntemleri olarak kullanılmaktadır.

Ayrıca yöneticilerin yeteneklerinin geliştirilmesiyle ilgili, “*açık havada deneye-
rek öğrenme*”, “*hizmetiçi eğitimi ve yönetici yetiştirme kursları düzenleme*” yön-
temleri de uygulanmaktadır. Bu yöntemin amacı aynı işyerinde beraber çalışan kişi-
lerin, işletme dışında ve farklı bir ortamda, eşit şartlar altında yeni deneyimler ve
yeni bir çalışma kültürü kazandırmaktır. Diğer bir ifade ile kişileri değişime açık hale
getirmektir (Bulut ve Bakan, 2001: 119).

Yukarıda değindiğimiz yöneticilerin eğitimiyle ilgili saptamaların ışığında,
Emniyet Teşkilatı, kadrosunu oluşturan kişilerin eğitimi için kendi yöneticilerini
kendisi yetiştirmeye karar vermiştir. İlk olarak Polis Enstitüsünü kurmuş sonra bunu
Polis Akademisine çevirmiştir. İstisnalar hariç tutulursa, Polis Akademisi, Emniyet
Teşkilatının orta ve üst kademe amir kadrosunu yetiştiren tek kurum hüviyetindedir.

Polis Akademisinden beklenen, üstün nitelikli yönetici yetiştirmesidir. Her ne
kadar bu yöneticiliğin sınırları T.C. Emniyet Teşkilatı gibi görünse de hayatın ileri
aşamalarında ülke içindeki diğer resmi ve sivil örgütlerde ve görev verildiğinde de

uluslararası örgütlerde görev yapmak olarak gösterilebilir. Özellikle kitle iletişiminin gelişmesi, uluslararası organizasyonların faaliyet alanlarını genişletmeleri sonucunda bu örgütlerde yöneticilik yapma da kapsam alanına alınmalıdır. Dolayısıyla yöneticilik denince sadece Emniyet Teşkilatında bir büroda iki memurun başında amirlik yapmak olarak düşünülmemelidir. Öyleyse hedef, ülkemizde ve yurtdışında tüm teşkilatlarda en iyi şekilde yöneticilik yapabilecek kapasitede insanların yetiştirilmesi olmalıdır.

3.11. POLİS EĞİTİMİNDE SORUNLAR

“Sorun”, araştırılıp öğrenilmesi ve düşünülüp çözümlenmesi gereken bir durum veya problemdir. Mecazi anlamda ise sorun, sıkıntı veren dert ve durum demektir. Polis eğitiminin sorunları, bir anlamda polisin kendisini sorgulamasıdır. Bütün eğitim kurumları gibi polis eğitiminin de bir takım sorunları vardır. Esasen, sorunu olmayan bir eğitim kurumu yok gibidir. Polis eğitimini yetersiz görenlerin oranı oldukça yüksektir. Aslında eğitim sorunu, yalnız polisin değil genel olarak toplumun önemli bir sorunudur. Devletin aynası ve yansıtıcısı kabul edilen polis ülkedeki bu sorunları dışarıya en iyi yansıtabilen bir kurumdur. Ülkemizde polis eğitiminin yetersizlik ve sorunları Avrupa Birliği ülkelerinin polisi ile karşılaştırıldığında daha açık ortaya çıkar. Mesela gelişmiş ülkelerde polisin yapmış olduğu tahkikatlar uzun sürmekle birlikte yargılama süreci kısadır. Ülkemizde ise bu durum tam tersidir. Polisin sunduğu bilgi ve belgeleri inandırıcı ve güvenilir bulmayan mahkemeler, sağlıklı karar vermekte zorlanmakta ve böylece yargılama süreci uzun sürmektedir. Bu durum, halkın polise ve yargıya olan güvenini olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer taraftan, ülkemizde polisin yapmış olduğu idari işlemlere karşı açılan davaların birçoğu, idari mahkemelerde polis aleyhine sonuçlanmaktadır. Ayrıca, ülkemizden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine açılan davaların büyük kısmı polisin insan hakları ihlalleri ile ilgili olup bu davalar dolayısıyla devlet büyük çapta tazminat ödemek zorunda kalmaktadır. Bütün bu sorunlar polisin iyi eğitilememesinden kaynaklanmaktadır. Bilindiği gibi, iyi yetişmemiş güvenlik görevlilerinin yanlışlıkları hem polis teşkilatını, hem de devletin saygınlığını olumsuz yönde etkilemektedir (Fındıklı, 2000: 18).

Polis Eğitim kurumlarından mezun edilen polislerin donanımlı yetiştirilememeleri ve görevlerini yaparken ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerilere sahip olmamaları durumunda hem Emniyet Teşkilatı zor durumda kalacak hem de nitelikli ve kaliteli hiz-

met ortaya konamayacaktır. Bu gibi olumsuzluklarla karşılaşılması için, devamlı toplumla iç içe bulunan polislerin gerekli olan bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazanarak polis eğitim kurumlarından mezun edilmeleri çok önemlidir. Bu şekilde polisin halka verdiği hizmet kalitesi artacak, halkın da polise bakış açısı değişecektir. Önceleri yeterli önem verilmeyen Türk Polis Teşkilatının eğitimi ülkemizin Avrupa Birliğine girme sürecinde yavaş yavaş gelişmiş ülkelerin polis eğitim standartlarını yakalamaya çalışmaktadır. Eğitim çalışmalarında bazı batılı ülke polis teşkilatlarından destek alınmakta, ders müfredatları incelenmekte, bilgi alışverişinde bulunulmaktadır.

3.11.1. Polis Eğitiminde Sorununun Kaynakları

Ülkemizde polis eğitiminin karşı karşıya bulunduğu belli başlı sorunlar şunlardır:

3.11.1.1. Eğitime Bakış Sistemsizlik Sorunu

Polis eğitiminde temel sorun, sistemsizlik, zihniyet, anlayış ve eğitime bakış sorunudur. Gerçekten, polis eğitiminin belli bir felsefesi, sistemi ve istikrarlı bir eğitim politikası yoktur. Polis eğitiminden ne anlaşıldığı, ne beklendiği ne tip bir polis yetiştirilmek istendiği belirsizdir. Oysa, eğitim anlayışı ve süreci her şeyden önce bir sistem yaklaşımına dayanır (Fındıklı, 2000:19).

Polis Eğitim Sistemi temelde teorik ağırlıklıdır. Bu nedenle eğitim kurumlarında öğretilen bilgiler, davranışa dönüştürülemede yada istenen verim elde edilememektedir. Mevcut sistemde dersler birbirinden bağımsız olarak işlenmektedir. Haliyle alan tanıtımı tam yapılamadığından ve bilgilerde yeteri ölçüde verilemediğinden, polis adayları uygulamaya istenilen ölçüde hazırlanamamaktadır. Bu durum polis adaylarının göreve başladıkları birimlerde ki görevlilerden çok şey öğrenme durumunda bırakmaktadır. Bazen de genç polisler kendi çözüm yöntemlerini kendileri bulmakta, buda Emniyet Teşkilatında belirli bir davranış standardının oluşamamasına yol açmaktadır.

Polis eğitim sistemi, gelişmiş ülkelerin polis eğitim sistemiyle karşılaştırıldığında, bazılarında fazla yer verildiği, bazılarında da hiç yer verilmediği görülmektedir. Türk Polis eğitiminde bir sistem bütünlüğü bulunamadığından sisteme müdahaleler olmakta ve eğitim yönlendirilmeye çalışılmaktadır. Derslerde başarılı olamayan öğrenciler için zaman zaman ek imtihanlar konularak bunların eğitim kurumlarında zorla sınıf geçirilerek mezun olmaları sağlanmaktadır. Bu durum hem eğitimin ciddi-

yetini ve kalitesini bozmakta, öğrenciyi olumsuz yönde etkilemekte, Emniyet Teşkilatının da başarısını düşürmektedir. Gelişmiş ülkelerin polis eğitim sistemlerine ba-kıldığında, kendilerine ait bir eğitim sistemi olduğu görülmekte, dışarıdan müdahalelerin yapılamadığı ve belirlenen eğitim politikası doğrultusunda hareket edildiği görülmektedir. Bu da haliyle polisin başarısını arttırmakta, mensubu bulunduğu teşkilata saygınlık kazandırmaktadır.

Emniyet Teşkilatında, polis eğitim kurumları genel olarak geri hizmet birimleri olarak algılanmakta, buralarda çalışmak tercih edilmemektedir. Aktif görevlerde bulunan başarılı personel zaman içerisinde bu görevlerinden alınarak eğitim kurumlarında görevlendirilmekte, netice itibariyle bu personelde göreve karşı isteksizlik ve küskünlük oluşmaktadır. Eğitim kurumlarında isteksiz ve yeterli donanıma sahip olmadan eğitim veren bu personel, gerek davranış olarak öğrenciyi olumsuz yönde etkilemekte gerekse eğitim kalitesini düşürmektedir. Eğitimde ki sistemsizlik sorunu çözülürse bu problemlerin bir çoğu çözülebilecektir.

3.11.1.2. Davranış Değişikliği Sorunları

Türk Polis Eğitiminin temel amaçlarından biri “Her türlü eğitim etkinliklerinde ve ders dışı zamanlarda mesleki davranış alışkanlıkları kazandırmaktır” biçiminde ifade edilmiştir. Kuramsal olarak bu amacı benimseyen Türk Polis Eğitim Kurumları, her ne kadar, yıllık eğitim ve ders kitaplarında bu konuya vurgu yapmaktalarsa da, uygulamada davranış değişikliğinin istenilen düzeyde gerçekleştiğini söylemek mümkün değildir. Bu nedenle çözümleme yapabilme, bilgiyi ve akli etkin kullanım, insan haklarına saygı, tarafsız davranabilme, sürekli kendini yenileyebilme gibi konularda aksamlar görülebilmektedir. Bu sorunların nedenleri şu şekilde açıklanabilir:

- Türk Polis Eğitim kurumlarının öğrenci kaynağı ilköğretim ve liselerdir. Genel olarak bu kurumlardaki eğitimin yetersizliği polis eğitim kurumlarına düşük kalitede girdi olarak yansımaktadır. Yine bu öğrencilerin alt veya orta düzey sosyo-ekonomik toplum kesiminde gelmiş olmaları, kendilerini özel izlencelerle geliştirme seçeneğinden de yoksun bırakmaktadır.
- Türk Eğitim kurumlarında kuramsal bilgiyi davranışa dönüştürecek; uygulamalı eğitim olanakları yetersizdir. Güvenlik Bilimleri Fakültesi ve Polis Meslek Yüksekokullarında yazları sadece 1 ay uygulamalı eğitim yapıldığı düşünülürse bunun ne kadar yetersiz olduğu anlaşılacaktır. 4 yıllık GBF’de bu eğitim toplam 3 aydır.
- Ayrıca derslerin kalabalık sınıflarda yapılması, öğrencilerin derslere etkin katılı-

mının sağlanamaması, öğretmenin yönlendirici olmaktan çok sınıfta tek belirleyici olma isteği olumlu davranış değişikliğini engellemektedir.

- Öğrenci “bilgiyi isteyecek, bilgiyi duyacak, duymak yetmez, hem de anlayacak, anlamak da yetmez, kendi değişikliği için kullanacak” kıvamda eğitimciler tarafından yetiştirilememiş olması da önemli bir sorundur (www.isref.org, 2010).

3.11.1.3. Yönetim ve Yönetici Personel Sorunu

Polis eğitiminin bir başka önemli sorunu, yönetici personel sorunudur. Halen polis eğitim kurumlarının başındaki üst yöneticiler, birinci sınıf emniyet müdürleridir. Ancak yakın bir geçmişte Polis Akademisinin başına sivil bir profesör getirilmiştir. Polis eğitim kurumlarına öğrenci alımından mezuniyetine kadar olan süreçte istenilen sayıda eğitimci bulunmamaktadır. Eğitim kurumlarını yönetenlerin, eğitimciler olması gerekirken ülkemizdeki polis eğitim kurumları maalesef bürokratik bir anlayışla yönetilmektedir. Polis eğitimine önem veren yabancı ülkeler, polis eğitim kurumları yöneticiliklerine mutlaka “eğitim yönetimi” alanında yetişmiş yöneticileri getirmektedir. Nitekim, İngiliz Polis Akademisinin müdürü, İçişleri bakanı tarafından atanan bir profesördür. Ayrıca, İngiliz polis eğitim kurumları, içinde sivil eğitim uzmanlarının da bulunduğu bir üst kurul tarafından yönlendirilmekte ve yönetilmektedir. Bürokratik yönetim anlayışı, öğrencilerde kendilerini ifade edememe gibi bir takım sıkıntılara yol açmaktadır. Bu durum mezun olduktan sonrada devam etmektedir. Halkla 24 saat iç içe olup onların sorunlarına çözüm bulması gerekirken kendisi toplum için problem olmaktadır. Eğitim kurumlarının başına mutlaka eğitim formasyonu almış, Akademik kariyeri olan kişilerin getirilmesi, okullarda verilen eğitimin kalitesini arttıracak, daha sistemli bir eğitim politikasının oluşmasını sağlayacaktır.

3.11.1.4. Eğitici Personel Sorunu

Emniyet Teşkilatının başarısının bir yanda akademik ve bilimsel çalışmalara yer vermesi, diğer yanda ise mesleki tecrübelere önem verilmesi ile sağlanabileceği ifade edilmektedir (www.isref.org, 2010). Bu ifadeden polis eğitim kurumlarında eğitici olarak, profesyonel polis personel ve akademik personel görevlendirilmesi anlaşılmaktadır. Halen Polis Akademisinde görevli eğitimcilerin çoğunluğu akademik personel olmasına rağmen, Polis Meslek Yüksek Okullarında ki eğitimcilerin çoğunluğunun profesyonel polis personelinden oluştuğu görülmektedir. Son yıllarda bu durum ya-

vaş yavaş akademik personele doğru kaymaktadır. Polis eğitim kurumlarında başarılı bir eğitim verilebilmesi için, meslek derslerine profesyonel polis personeli tarafından, teorik derslerin ise akademik personel tarafından verilmesi mevcut sorunların çözümünde etkili olacaktır.

Bunun yanında Polis Meslek Yüksekokullarında eğitimin bir kısmı öğretmen Emniyet Müdürleri tarafından verilmektedir. Öğretmen Emniyet Müdürlerinin birçoğu değişik sebeplerden dolayı PMYO'larına gönderilmiş, emekliliği yaklaşmış, meslekten bir beklentisi kalmamış kişiler olup, bunların PMYO'larında istenilen seviyede kaliteli bir eğitim veremeyeceği aşıkardır. Bu nedenle polis eğitim kurumlarında görevlendirilecek profesyonel polis personelinin atama kriterleri yeniden belirlenmelidir. Polis eğitim kurumlarında görevli eğitimciler, zaman zaman yapılacak anketlerle öğrenciler tarafından değerlendirilmeli ve verimlilikleri hakkında idare tarafından bilgi sahibi olunarak kendilerini yenilemeleri sağlanmalıdır.

Eğitimdeki en önemli faktör, öğretmenlerdir. Eğitemediğimiz meslek sahiplerinin ülke yerine kendilerine hizmet ettikleri ve dolayısıyla ülkemizin içine düştüğü durum dikkate alınırsa, insanlarımızı eğitemememizin nelere mal olduğunu açıkça görebiliriz. Esasen ülkemizde yaşanan sıkıntıların ortaya çıkmasında, mesleki bilgiler yüklenmiş ancak, eğitilmemiş, liyakatsiz insanların payını unutmamak gerekir (Bilgiç, 2005:141).

3.11.1.5. Program ve Müfredat Sorunu

Polis Eğitim Birimleri kurumları arasında bir konu birliği ve program bütünlüğü bulunmamaktadır. Eğitim kurumlarının ders konuları ve müfredatları birbiriyle ilgisizdir. Polis kolejinin eğitimi fen bilimleri ağırlıklı olduğu halde onun devamı olan Güvenlik Bilimleri Fakültesinin ders müfredatı ise tamamen sosyal bilimler ağırlıklıdır. Polis eğitimi bir bütündür. Dolayısıyla eğitim kurumları arasında birbirinden kopuk müfredatlarla sağlıklı polis eğitimi yapılamayacağından ders müfredatlarının birbirini tamamlayıcı şekilde tekrar düzenlenmesi gerekir.

Polis Kolejinde okutulan derslerin hiç biri polislik mesleği ile ilgili değildir. Buda Polis Kolejinin varlığını tartışılır hale getirmektedir. Kolej öğrencilerinin mesleki bilgi açısından, herhangi bir lisedeki öğrenciden hiçbir farkı yoktur. Eğer Polis Koleji, Polis Akademisinin kaynağını oluşturuyorsa müfredat programına Polisin Görev ve Yetkileri, Önleyici Polis Hizmetleri, Temel Trafik Bilgisi gibi Emniyet Teşkilatını tanıttıcı dersler konulmalıdır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin sağlıklı

bir şekilde yürütülebilmesi için konuyla ilgili uzman personel kadroların atamaları yapılmalıdır. Müfredat, eğitim ve öğretim programları okulun ve Emniyet Teşkilatının amaçları doğrultusunda sürekli olarak değerlendirilerek, derslerin içeriklerinde bulunan tekrarlar, çakışmalar ve eksiklikler giderilmelidir.

3.11.1.6. Eğitim Araç ve Gereçlerin Sorunu

Türk Polis Eğitim kurumlarının çoğu eğitim araç ve gereçleri açısından yeterli kaynağa sahip değildir. Bilginin kalıcı olmasında ve beceriye dönüşmesinde oldukça etkili olan video, televizyon, tepegöz, projeksiyon, bilgisayar gibi görsel ve işitsel ders araçları eğitim etkinliklerinde yeterli ölçüde kullanılmamaktadır. Ayrıca, eğitimcilerin kolaycı yaklaşımı ve alışkanlıkları da bu ders araçlarının gerekli ölçüde kullanımını engellemektedir. Geleneksel eğitim yöntemi (anlatıma dayalı eğitim) büyük ölçüde devam ettirilmektedir. Genel olarak eğitim binalarının yetersizliği, özellikle de yatakhane ve dersliklerin kalabalık olması öğrenciyi olumsuz yönde etkilemekte, onu sıradanlaştırmakta, daha doğrusu nesneleştirmektedir.

Birkaç PMYO (Aksaray ve İstanbul Adile Sadullah Mermerci gibi) dışında derslerin uygulamalı olarak yapılabileceği eğitim binalarının yetersiz olması eğitimi olumsuz yönde etkileyen bir etmendir.

Eğitimin önemli kaynaklarından biri olan kütüphanelerin, polis eğitim kurumlarında gereken ilgiyi gördüğünü söylemek zordur. Pek çok polis eğitim kurumunda kendi haline terk edilmiş, yetersiz kitap koleksiyonu, eskimiş bilgi dokümanları ve boş ortamlarıyla kütüphaneler polis eğitime yeterli ölçüde katkıda bulunmaktan uzaktır (Çavuşoğlu, 2004:183).

3.11.1.7. Sosyalleşme Sorunu

Polis Eğitim Kurumları yatılı okullardır. Bu tür yatılı okulların öğrenciler üzerinde bazı olumsuz etkileri olduğu söylenebilir. Bunlardan birisi halkla olan ilişkilidir. Okullarda sadece hafta sonu ve yaz tatilleriyle sınırlı olan halkla ilişkiler, meslekleri gereği, gece gündüz halkla iç içe olan polisleri sosyalleşme açısından olumsuz yönde etkilemektedir.

Polis Eğitim Kurumları çoğunlukla kent merkezlerinden uzak mekanlarda konuşturılmışlardır. Hafta içi öğrencinin tüm vakti hemen hemen burada geçmektedir. Öğrenci genel olarak devamlı aynı kişiler ile iletişim içerisinde.

Polis Kolejlerine gelen öğrenciler çok küçük yaşlarda buralara alınmakta, yaşam-

larının ikinci şahıslar tarafından programlandığı görülmekte bu nedenle kişilik ve benlik gelişmelerinde bir takım sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca bu okullarda öğrencinin tüm ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmakta, öğrenciye de çok azda olsa bir harçlık verilmektedir. Öğrenci neredeyse pek para harcamak durumunda kalmamaktadır. Buda öğrencilerde bir bedel ödeyerek satın alma alışkanlığının gelişmesini önler. Bu şekilde sosyalleşen bir öğrenci kazanmış olduğu alışkanlığını sosyal hayatta düşük maaşıyla birleştirdiğinde değişik zorluklarla karşılaşır. İstenmeyen bir takım olumsuzlukların yaşanmasına zemin hazırlar. Sonuçta, hem memur, hem kurum ve hem de toplum zarar görür.

Polis Eğitim Kurumlarında öğrencinin 24 saati disiplin altında geçmekte, disiplin baskısı hafta sonları da değişik şekillerde devam etmektedir. Buda öğrencilerin kafasında sivillere yönelik olarak “biz ve ötekiler” kavramını oluşturmaktadır. Görevi gereği 24 saat halkla iç içe olan polis, lojmanda ikamet etme gibi yaşantısıyla yalnızlaşmakta, ne yazık ki emekli olduğunda da bu durum devam etmekte, bir türlü sivil hayata uyum sağlayamayıp polis dünyasından kopamaz, polis evi, polis lokali gibi yerlere giderek zamanının büyük bölümünü oralarda geçirir.

Tüm bu nedenlerden dolayı, okulda iken öğrencilerin halkla kaynaşmasını sağlayacak organizasyonlar yapılmalıdır. Haktan kopuk yaşayan bir polisin, mesleğinde başarılı ve verimli olması mümkün değildir.

3.11.1.7. Kalite Sorunu

Eğitim kurumlarının temel amacı; farklı düzeyde bulunan öğrencilerin bilgi toplumunun evrensel yaşam koşullarında mutlu ve uyumlu yaşamaları için eğitilmeleri eğitim sistemlerinin temel amacıdır. Kaliteli bir eğitim aynı zamanda kişilerde etik davranma anlayışının oluşmasını sağlamalıdır. “Vazifesini suistimal yahut bila şevk ve heves vazifesini angarya suretinde ifa ederek maaş alan, kendisini millete hiç bir hizmette bulunmayarak fuzuli besleten bir hükümet memuru ile şunun bunun evini kasasını soyan, çantasını çarpan bu vasıtayla geçinen bir hırsız arasında bence hiçbir fark yoktur ” (Bilgiç ve Karakaya, 2010:48). İbrahim Ferudun’un da bahsettiği gibi polis eğitiminde, etik ilkeler üzerinde hassasiyetle durulmalıdır. Eğitimin kalitesi, bireyin gelişmesi, öğrenmesi ve uygulamada başarılı olması ile ölçülebilir. Öğrenciler mezun olduktan sonra, mesleğe geçtiklerinde, topluma kaliteli bir hizmet verebilmek için önemli alanlarda temel ve mesleki becerilerini kazanmış olmalıdırlar. Kaliteli bir eğitim için teori ve uygulama arasında bir temel bağ ve uyum olmalıdır. Eğitim girdi-

lerini; öğretmen, teknoloji, öğrenci, aile, devlet, eğitim yöneticisi, fiziki mekanlar ve ders materyalleri olarak sınıflandırırken, herhangi birinde ortaya çıkacak bir sorunun yaşanması, kaliteli eğitimde hataların ortaya çıkacağını kabul etmek demektir. Hatanın çözümü ise eğitim girdilerinde sorun olmasını engellemeye çalışmak ve polis adaylarına kaliteli bir eğitim verilmesini sağlamakla gerçekleşecektir. Fakat halen ülkemizde Polis eğitim kurumlarında kaliteli eğitim ve hizmet anlayışı konusunda yeterli bir gelişme yoktur.

3.11.1.9. Denetim Sorunu

Emniyet teşkilatı tarafından topluma verilecek güvenlik hizmeti, verimli bir hizmet politikasına sahip olması kadar bu politikaların uygulanmadığını denetleyecek etkili bir mekanizmanın varlığı da önem taşımaktadır. Günümüzde etkili denetim denilince salt ceza yönünde değil, eğitici öğretici ve iyileştirici yönünün ön plana çıktığı görülmektedir. Polis eğitim kurumlarına yapılacak denetimlerde eksik yönlerin tespit edilmesi kadar bu eksikliklerin giderilmesi için çözüm önerilerinin belirtilmesi gerekir. Ancak denetimlerde her eksikliğin görülmesi mümkün olmayabilir. Bu amaçla verilen hizmetin çalışan her personelin “hesap verilebilirlik ve sorulabilirliğin” emniyet teşkilatına yerleştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Polis eğitim denetimi, hiyerarşik bir denetim olup işlemleri sadece mevzuata uygunluğunu tespit etmektedir.

3.11.1.10. Sınıf Komiserliği Sorunu

Topluma yakın bir ilişki içerisinde olan ve ülke güvenliğini sağlama da birinci derecede sorumlu olan polis teşkilatının polis memuru kadrosuna personel yetiştiren polis okulları önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedir. Polis okulu öğrencisinin aldığı eğitim; derslerinden aldığı mesleki bilgileri ve yöneticilerinden aldığı meslek disiplini ve davranış biçimi olmak üzere iki yönlü olarak değerlendirilebilir. Meslek bilgilerini eğitimcilerden alırken, meslek disiplin ve davranışı kendilerine hiyerarşik sıralamada en yakın olan sınıf komiserleri başta olmak üzere idarecilerinden alırlar.

Polis okullarında görev yapan sınıf komiserlerinin, geleceğe dönük misyon sahibi olmaları gerekir. Fakat hiçbir mesleki eğitim tecrübesi olmayan sınıf komiserleri çoğu kez öğrencileri olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Sınıf komiserleri görevlerini yerine getirirken üstlendikleri misyonları, öğrencilere rehberlik etmek, onlara olumlu davranış değişikliği kazandırmak suretiyle disiplin ve başarıya ruhunu kazandırmak-

tır. Bunun için öğrencilerini iyi tanımalı ve tahlil edebilmelidirler. Öğrencileri tanıyabilmek için, öğrencinin bulunduğu her ortamda bulunmalı ve onlarla vakit geçirmelidirler. Sınıf Komiserleri öğrencilere iyi örnek olmalı, sözleri ile davranışları arasında bağlantı bulunmalıdır. Özellikle öğrenci psikolojisini iyi bilmediler çünkü öğrenci öğrenim sürecinde bu psikolojiyle hareket edecektir. Fakat sınıf komiserlerinin bir çoğu eğitim aşamalarında psikolojik ve rehabilitasyon konularında bilgi almamaktadır. Bu sebeple öğrenciyi tanımakta zorluk çekmektedirler. Aynı zamanda yeterli ölçüde kadro tecrübeleri bulunmamaktadır.

Sonuç olarak öğrenci ile diyalog kuran, öğrenci üzerinde yoğunlaşan, ona rehberlik eden, yol gösteren, öğrencinin her türlü ihtiyacını bilen, başarısızlığının sebebini araştıran, bir sınıf komiseri olabilmek için muhakkak mesleki eğitim tecrübesi ve kültürel birikimi olan kişilerden seçilmelidir.

3.11.1.11. Şehit Polis Çocukları Sorunu

Şehit Polislerimizin çocuklarına gerekli eğitimi vermek zorundayız fakat belli bir başarı kriterini de gözetilmelidir. Zeka ve başarı düzeyi düşük öğrencilerin sınava bile girmeden polis okullarına alınması başarılı olan öğrencilere büyük bir haksızlıktır. Başarı seviyesi düşük şehit çocuklarımızın, emniyetin diğer birimlerinde değerlendirilmesi yoluna gidilmesi daha doğrudur. Bu öğrencilerin içinde çok başarılıları olduğu gibi düzgün cümle kuramayanlarda vardır. Bu durumdaki şehit çocuklarının Akademiye aldıktan sonra sınıfta bırakarak devre kaybetmeleri, atılarak memuriyete gitmeleri psikolojik açıdan daha yıpratıcı olmaktadır. Bu uygulama ele alınarak yeniden gözden geçirilmelidir, hem başarısız olan şehit çocuklarımıza hem de başarılı öğrencilerimize haksızlık edilmemelidir.

3.11.1.11. Yabancı Öğrenci Sorunu

Son yıllarda Akademiye çeşitli ülkelerden "misafir öğrenci" adıyla öğrenci alınmaktadır. Bunların bütün masrafları devlet bütçesinden karşılanmaktadır. Ancak, bu öğrencilerin seçimini Polis Akademisi yapmadığından gelen öğrencilerin kalitesi genelde düşüktür. Ayrıca, bu öğrencilerle özel olarak ilgilenilemediğinden beklenen amaç sağlanamamakta ve bunlar ülkemize yarardan çok zarar getirmektedir. Çünkü, bu öğrencilere özel bir ilgi gösterilip eğitilemediğinden öğrenciler geldikleri gibi ülkelere gitmektedir. Bu arada söz konusu öğrencilerin başarı dereceleri çok düşük olup sınıf geçebilmeleri için siyasi baskılar olmaktadır. Son olarak bu öğrencilerin

ders geçme notu “yirmiye” indirilmiştir. Bu durum Akademi ğrencileri arasında bir ikilik yaratmaktadır (Fındıklı, 2000: 24).

Sonuç olarak Yukarıda ayrıntılı olarak incelediğimiz Türk Polis Eğitimindeki sorunların çözüm yollarına değinmek gerekirse, polis kolejine binlerce kişi arasından seçilip okula girmeye hak kazanan ğrencinin, Güvenlik Bilimleri Fakültesine geçişinde bir sınava tabi tutulması önemlidir. Yine eğitim kurumlarında ek sınavlar yapılarak tüm ğrenci, mezun edilmeye çalışılmamalıdır. Eğitim kurumlarındaki bürokratik yönetim anlayışından vazgeçilmeye çalışılarak buralarda ki yönetim daha bağımsız hale getirilmelidir. Polis Eğitim Kurumlarında sosyal aktivitelerin mümkün olduğunca arttırılması polis-halk ilişkileri açısından oldukça yararlı olacaktır. Ayrıca ğrencilerin her şeyinin devlet tarafından verilmesi çok iyi analiz edilmelidir. Buralarda eğitimci personel görevlendirilirken, profesyonel polis personeli dengesi iyi kurulmalıdır. Okullarda sadece teoriye değil uygulamaya da ağırlık verilmelidir. Bu şekilde öğrencinin bazı konuları öğrenmesi daha kolay olacaktır. Buda alışma hayatında başarıyı getirecek, haliyle kurumun saygınlığını ortaya çıkaracaktır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde yukarıda hazırlanan çalışmadan elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlara bağlı olarak önerilere yer verilmektedir.

Avrupa Birliği standartlarında bir polis teşkilatı olmayı amaç edinen günümüz Türk polisinin oturmuş geleneksel polis kültürü ve imajını değiştirerek yerine günümüz şartlarına uygun bir polislik anlayışı ve modern bir organizasyon kültürünü tesis etmeleri kaçınılmaz bir önceliktir. Polis teşkilatı, kültür ve anlayışının irdelenmesi, Türk Polis Teşkilatının, Avrupa Birliği Polis Teşkilatlarının standartlarına ulaşmasının ilk ve en önemli adımını oluşturmaktadır. Uzun zamandır anlayışı yenilenmeyen Türk Polisinin geleneksel teşkilat kültürünü değiştirmesi gerekmektedir. Bu sorun Emniyet Teşkilatına personel yetiştiren, eğitim ve öğretim kurumlarının Avrupa Birliğine uyumuyla aşılabacaktır.

Avrupa Birliğine tam üyelik aşamasında bulunan Türkiye, Birlik Antlaşmaları, Katılım Ortaklığı Belgesi ve Ulusal program kapsamında yaptığı yasal düzenlemeler ve yeniden yapılanma çalışmalarıyla birliğe tam üye olma yolunda hızla ilerlemektedir. Güvenlik hizmeti veren Polis Teşkilatının kendini bu sürecin dışında tutması düşünülemez. Bu noktada polis eğitim kurumlarına önemli görevler düşmektedir. İnsan gücünü hazırlayan Polis teşkilatının eğitim kurumları, hukuk devleti, demokrasi ve insan hakları ilkeleri doğrultusunda yetiştireceği nitelikli polislerle bu sürece katkıda bulunmalıdır. Eğitim insan hayatının sadece belli bir dönemini kapsayan bir süreç değildir. Aynı zamanda eğitim kişilere bilgi ve sorumluluk kazandırma fonksiyonunun yanında günümüzde artık şuur ve sorumluluk kazandıran sonu olmayan bir süreçtir. Eğitime program açısından bakacak olursak geleneksel yaklaşımda “çocuğa hangi dersleri okutacağız” sorusuna, çağdaş yaklaşımda da “öğrenci neyi öğrenecek” ve “öğrenciye öğrenecekleri nasıl öğretilecek” sorularını cevaplandırması gerekmektedir. Bugün çağdaş eğitimin odak noktasını bilgi değil öğrenci oluşturmaktadır. Eğitimin günümüzde en büyük amacı ve hedefi insanlara sadece istikbal değil istikamet verebilmektir. Polis eğitim sistemimiz de yavaş yavaş bu istikamete doğru gitmektedir. Bu istikamet doğrultusunda şu an polislerimize önce iyi ve örnek birer vatandaş daha sonra polis oldukları düşüncesi aşılanmaya çalışılmaktadır. Bu çerçevede diğer Avrupa ülke polislerinde olduğu gibi birer üniformalı vatandaş oldukları gerçeği aşılanmaya çalışılmalıdır. Demokratik bir toplumda güvenlik ve huzuru sağlamakla

görevli polis memurlarının etkili ve verimli bir eğitimden geçirilmesi ve polis eğitiminin yönetim ve yönlendirilmesine esas alınacak bir eğitim politikasının ve felsefesinin belirlenmesi gerekir. Polisin Demokratik yaşamı, ancak demokratik, anlayışlı, bilgili, disiplinli, ahlaklı, kararlı, araştırmacı, yardım sever, yol gösteren, insancıl, hoşgörülü, sabırlı, halkla ilişkileri sağlam olan polisler ile sağlanabilir. Bu arada polis okullarındaki eğitim sisteminin gözden geçirilmesi ve sürekli değişime açık olan toplumumuza ayak uyduracak bir konuma getirilmesi gerekir. Emniyet teşkilatında, Polis eğitim kurumlarına eğitici olacakların bir “*eğitim formasyonu kazandırma kursu*”ndan geçirilmesi ve bu kursu başarıyla bitirenlerin, eğitim kurumlarına sürekli öğretmen olarak atanması yararlı olacaktır. Ayrıca Polis eğitim kurumlarına yönetici olacakların da eğitimden anlayan, sorun çözebilen, insancıl bir nitelik ve yetenekte, akademik kariyer sahibi olması gerekmektedir.

Emniyet teşkilatında başarılı bir hizmetiçi eğitim uygulaması yapılamamaktadır. Bunun çok sayıda sosyo-ekonomik, kültürel, mesleki ve teknik nedenleri sayılabilir. Öncelikle bu başarısızlığın önemli nedenlerinden biri olarak, emniyet teşkilatının iyi ve işleyen bir hizmetiçi eğitim politikasının olmadığı belirtilmesi gerekir. Bununla ilgili mevzuat olmasına ve belli ilkeler konulmasına rağmen, uygulamada verimli sonuçlar alınamamakta ve sorunlar yaşanmaktadır. Örneğin, hizmetiçi eğitim konusunu da kapsayacak şekilde iyi ve işleyen bir personel politikası bulunmamaktadır. Hizmetiçi eğitim ihtiyacının iyi bir şekilde belirlenmemesinden dolayı, yıllardır emniyet teşkilatında “hizmetiçi eğitim arzı”, “hizmetiçi eğitim” ihtiyacı dengesizliği giderilememiştir. Diğer bir ifade ile ihtiyacı olan kişilere ve istenen sayıda kişiye gereken kurs imkanı sağlanamamaktadır. Ama tüm sıkıntılara rağmen hizmetiçi eğitim kurslarından her yıl binlerce kişi geçmekte ve emniyet teşkilatına daha yararlı olacak şekilde görevlerinin başına dönmektedir.

Demokratik hukuk devleti ilkesinin izlenmesinde, kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanmasında önemli görevler üstlenen emniyet teşkilatı mensuplarının, hukuk devleti ilkelerine bağlı, insan haklarına saygılı, bilgili ve nitelikli kişilerden oluşması çok önemlidir. Çünkü günümüzde toplumumuzun yapısı ve beklentilerinin değişmesiyle polis hizmetlerinin niteliği ve niceliği de değişime uğramıştır. Ülkemizdeki polis eğitim sistemimiz de her yönden bu değişime ayak uydurmak mecburiyetindedir. Günümüzde değişmeyen tek şey değişimdir. Bilimsel ve teknolojik değişimlerden

etkilenen mesleğimizin kendine özgü bir eğitim anlayışının olması gerekmektedir. Artık birçok kimsenin yadsımasına karşı ortaya polis bilimi çıkmıştır. Bu sayede polislik mesleği geleneksel yöntemlerle değil bilimsel yöntemlerle yapılr hale gelmiştir. Tüm bu değişiklikleri takip edecek ve geliştirecek olanlar ise iyi eğitilmiş polislerimizdir. Polis eğitimindeki amacımız yalnızca sayıyı arttırmak değil niteliği de arttırmak olmalıdır. Polisimizin sorunları ve eksiklikleri genelde eğitim, planlama ve koordinasyon eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bundan dolayı çözüm de gene eğitimden geçmektedir.

Türkiye’de polis eğitimi, diğer çağdaş ülkelerle karşılaştırıldığında en önemli fark eğitimin teorik olmasıdır. Avrupa Birliği sürecinde güvenlik hizmetleri alanında yapılan değişimlerden en önemlisi insan hakları alanında kaydedilen gelişmelerdir. Süreç içerisinde yapılan değişimlere bakıldığında kolluk kuvvetlerinin, eğitim, teknoloji, sorgu teknikleri, olay yeri incelemeleri gibi alanlarda hızlı bir şekilde yenilenmesi sağlanmıştır. Bugün kolluk görevlileri, geleneksel sorgu tekniklerinden ziyade aldıkları çağdaş güvenlik eğitimi ve teknoloji kullanımları sayesinde, delilden sanığa giden bir yol edinmişlerdir. Bu bağlamda AB süreci kolluk görevlilerine yaptıkları işin mantığını yeniden gözden geçirme fırsatını da vermiştir. Artık polisimiz “toplum içinde, halk için ve halkla beraber hizmet” felsefesini işin birinci önceliği haline getirmiştir. Nitekim insan hakları alanında ki bu gelişmeler, Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT) raporlarında da kendini göstermeye başlamıştır. Artık Türkiye önceki dönemlerdeki gibi insan hakları konusunda aldığı olumsuz raporlarla dünya kamuoyu önünde zor durumlarda kalmaktan kurtulmaya başlamıştır.

Polisliğe başvuran adayların bu meslekle ilgili gereken konularda aydınlatılması gerekmektedir. Bu sayede mesleki zorluklar ve niteliği hakkında bilgi sahibi olan kişi mesleğine daha çabuk adapte olur.

“Nasıl bir polis?” sorusuna, hukuk devleti ilkelerini özümsemiş, demokrasiye ve insan haklarına saygılı, önyargısız, halkın güvenini kazanmış, onun huzuru için çalışan, bilimsel düşünce yapısına sahip, çözümleme ve hızlı karar verebilme yeteneği olan bir polis yanıtı verilmelidir. Bugünün dünyasında, hizmet verdiği toplumun desteğini alamayan polis örgütlerinin başarılı olması olanaklı değildir. Bu nedenle polis eğitim kurumları İngiltere ve Hollanda gibi pek çok AB ülkesinde başarıyla uygulanan “*toplum destekli polislik*” uygulamasına ağırlık vermektedirler. Avrupa Birliği

lkelerinin polis eğitimindeki farklılıklar, ülkelerin kendilerine özgü toplumsal, kültürel, yönetimsel, siyasal ve ekonomik özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Birlik lkeleri arasındaki farklılıklar azaltılmalı, polis eğitimlerindeki ortak özellikler artırılmalıdır.

AB, polis eğitimine yönelik çalışmalarını 1992 Maastricht Antlaşması sonrası kurulan Avrupa Polis Kolejleri Birliği (AEPC) ve 2000 yılında kurulan Avrupa Polis Koleji (CEPOL) aracılığı ile sürdürmektedir. Söz konusu kuruluşlar ye ülke ve aday ülke polis eğitim kurumlarını kucaklayacak biçimde eğitim politikalarını belirlemeli ve uygulamaya geçirilmelidir. Yabancı ülkelerle karşılıklı ğrenci değişimiyle kalite yakalanmalıdır.

Türk polis eğitim kurumlarının AB polis eğitim kurumları AEPC ve CEPOL’le ilişkileri oldukça düşük düzeydedir. AB' ye tam üyelik aşamasında olan Türkiye’de polis eğitim kurumları kendilerini bu yönde hazırlamalı, adı geçen kurumlarla ve diğer Avrupa Birliğine ye ülkeler ve polis eğitim kurumları ile işbirliği olanaklarını arttırmalıdır. Türk polis eğitim kurumlarının gerek AB lkeleri ile gerekse diğer ülkelerle ilişkilerini güçlendirmek ve üzere Polis Akademi'si bünye-sinde “*Uluslararası İlişkiler Enstitüsü*” kurulmalıdır.

Polis eğitiminde dersler anlatıma dayalı geleneksel yöntemle değil, AB lkele-
rinde olduğu gibi davranış kazandırmaya dönük, sorun çözme yöntemi ile işlenme-
lidir. Ders konuları günlük yaşamdan seçilen gerçek veya gerçeğe yakın konular ol-
malıdır. Senaryo ve öbek çalışmaları ile öğrencilerin zleme ve karar verebilme
yeteneği geliştirilmelidir. Öğrencilerin kendi başlarına bilgi kaynaklarına ulaşarak
araştırma devi hazırlayabilmeleri ve bunları sunmalarına olanak verilmelidir. Türk
polis eğitim kurumları eğitimde son derece etkili olan bilgisayar, video, projeksiyon
cihazı, tepegöz vb. görsel ve işitsel ders araçlarıyla desteklenmeli, alt yapı olanakları
yönünden güçlendirilmelidir. Eğitimin kalitesi arttırılmalıdır.

Polisimizden istenen tutum ve davranışları geliştirmenin yolu, polis okullarındaki
eğitimden geçer. Her türlü sorunun çözümü eğitimle olacaktır. Sorun eğitimse, -
zm de ancak eğitimle olacaktır. Gerekli ve yeterli eğitim verilmediği zaman, kamu
düzenini sağlamakla görevli olan polis, bazen kendisi kamu düzensizliğine sebep
olmaktadır. Bunun yine çözümü eğitimle olacaktır. Eğitim-ğretim açısından polis
okullarının konumu, fiziki yapısı ve eğitici kadrosu yeterli düzeye getirilmelidir. Si-

yasi mülahazalarla açılması gereken yerlere polis okulu açılmaması gerçeği göz ardı edilmemelidir. Dolayısıyla belli kriterleri taşıyan yerlere polis okulu açılmalıdır. Polisliğe girişte Eğitim-Öğretim açısından uygun kontenjandan daha fazla öğrenci alınmamalıdır. Polis sayısının çokluğunun kaliteye tercih edilmesi yanlış bir seçimdir.

Türk Polis Akademisi'nde yaz aylarında yapılan toplam üç aylık, PMYO'larda ise bir aylık uygulamalı eğitimin süresi uzatılmalıdır. AB ülkelerinin çoğunda bu süre toplam eğitimin 1/3 veya 1/2 oranına denk düşmektedir. Polis Akademisi'nde ilk iki yıl kuramsal eğitime ağırlık verilip üçüncü yıl uygulamalı eğitime ayrılabilir. Emniyet örgütünün farklı birimlerinde danışman personelin denetiminde yapılacak olan uygulamalı eğitimden sonra, öğrenciler dördüncü sınıfta kuramsal ve uygulamalı eğitimi birlikte değerlendirme olanağı bulacaktır. PMYO'ların üçüncü yarıyılında benzer çalışma yapılabilir. Son dönem eksiklerin giderilmesine ve değerlendirmeye ayrılmalıdır.

Eğitim süreklilik isteyen bir süreçtir. Sadece Polis okulunu ve polis akademisini bitirip diploma almak günümüzde çok fazla bir şey ifade etmemektedir. Hızla değişen dünya şartlarına ve değişen suç şekillerine göre personel sürekli hizmetiçi eğitimden geçirilmelidir. Hizmet içi eğitim programları katılımı arttırmak için mümkün olduğunca il merkezlerinde düzenlenmelidir. Hizmetiçi eğitim programını başarı ile bitiren personele program sonrasında mutlaka başarı belgesi verilmesi ve terfi işlemlerinde bu belgenin dikkate alınması sağlanmalıdır. Polislik mesleğinin hizmet ve davranış standartlarının oluşturulabilmesi amacıyla bir an önce branşlaşmaya geçilmesi, görev analizleri ve iş tanımları yapılmalıdır.

Polis eğitim çizelgeleri ve ders konuları belirlenirken açık ve katılımcı bir tavır sergilenmeli, İl Emniyet Müdürleri, yerel yöneticiler, medya ve diğer sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmalıdır. Polis eğitim kurumlarının tepe yöneticilerinin bilgi ve görgülerini artırmaları ve kendilerini yenilemelerine olanak verecek özel eğitim programları düzenlenmelidir. Ayrıca öğrencileri yetiştirecek olan öğretim görevlilerinin akademik kariyer sahibi olması, Emniyet Müdürlerinin ise mesleki dersleri verebilecek nitelikte ve donanımda olması gerekmektedir.

Avrupa'da eğitimde geçerli normlara ve standartlara uyum da çeşitli kültür ve anlayış farklılıkları ile karşılaşacağımız bir gerçektir. Fakat Türkiye için Avrupa Birliğine tam üyelik, öz değerlerimizi yitirmeden ve ulusal egemenliğimizden ödün ver-

meden, bir hedef olarak düşünölmelidir. Ancak bu hedefe kesinlikle varılacak diye bir zorunluluk ta olmamalıdır. Tam üye olalım veya olmayalım, bizim için önemli olan Avrupa Birliği eğitim standartlarını yakalamak adına yapacağımız çalışmalarla kaydedeceğimiz gelişmelerdir.

KAYNAKÇA

- Adem, Mahmut, (1993), *Eğitim Hakkı*, TODAİE İnsan hakları Yıllığı, cilt 10, Ankara.
- Adem, Mahmut, (1993), “*Ulusal Eğitim Politikamız ve Finansmanı*”, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No:172.
- Akkaya, A. (2003), *Fransa’da Polis Eğitimi*, Ankara Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Atabay, Sevinç, (2007), *Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Topluluk Programları*, Avrupa Birliği Politikaları, İmaj yayınları, Ankara.
- Atılğan, Yusuf, (1986), *Kamu Kuruluşlarında Eğitimin Önemi ve Bir Kamu Kuruluşu Olarak Emniyet Teşkilatı*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Aydın, A. Hamdi, (2000), “Hizmetiçi Eğitim Kavramı ve Emniyet Teşkilatına Yansıması” Ankara, *21.Yüzyılda Polis Eğitimi Sempozyumu Bildiriler*, 25-27 Ekim 2000 Dedeman Oteli, Ankara: EGM Eğitim Daire Başkanlığı.
- Aydın, A. Hamdi, (1996), *Polis Meslek Hukuku*, Doğu Matbaacılık, Ankara.
- Aydın Polis Meslek Okulu, (2009), (<http://www.aydinpmyo.edu.tr/topics.asp?mid=2&path=465359516A41>, Erişim Tarihi:18.09.2009)
- Ayhan, A. (2002), *Dünden Bugüne Türkiye’de Bilim-Teknoloji ve Geleceğin Teknolojileri*, Beta Basım Yayım, İstanbul.
- Başlar, Kemal, (2001), *İnsan Hakları ve Kamu Hürriyetleri*, Polis Meslek Yüksekokulu Ders Kitabı, SFN yayınları, Ankara.
- Beren, Fatih, (2001), “Polislik Uygulamaları Perspektifinden Polis Meslek Etiği”, Ankara: *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt:3, Sayı:1-2, ss:75
- Bergen Bildirileri (2008), http://www.digm.meb.gov.tr/belge/AB_Bergenbildiri.htm, (Erişim Tarihi: 07.12.2008)
- Bolanya Süreci, (2008), <http://canaktan.org/egitim/bolonya/anasayfa-bolonya.-htm>, (Erişim Tarihi: 07.02.2008).
- <http://bologna.gov.tr>, (Erişim Tarihi: 05.12.2008).
- Binbaşoğlu, Cavit, (1998), *Eğitime Giriş*, Binbaşoğlu Yayıncılık. Ankara.

- Bilgiç, Veysel K, (2005), *Güneydoğu Sorunu ve Çözüm Önerileri üzerine Düşünceler*, Yönetim ve Güvenlik Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Seçkin Yayınları
- Buran, Ayhan, (1992), “*Türk Polis Örgütünde Eğitim Süreci ve Önemi*”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Bulut, Yakup ve İsmail Bakan, (2001), “Yönetici Eğitiminin Önemi ve Eğitim Yöntemleri”, *21.Yüzyılda Polis Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, 25-27 Ekim 2000 Dedeman Otel, Ankara: EGM Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara.
- cagipolisi.com, (2007), <http://www.cagipolisi.com.tr/16/20-21-22-23.htm>, (Erişim Tarihi: 07.12.2007)
- Cerrah, İbrahim, (2000), *Mesleki Etiğin Polis Eğitimindeki Yeri ve Önemi*, EGM. Eğitim Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Cerrah, İbrahim, ve Semiz, Emin, (1999), *21.Yüzyılda Polis*, Emniyet Genel Müdürlüğü Matbaası, Ankara.
- Cerrah, İbrahim, ve Mehmet Bedri, Eryılmaz, (2001), *Avrupa Polis Etiği Yönetmeliği ve Açıklayıcı Notlar*, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Yayınları, yayın no:1, Ankara.
- Çavuşoğlu, Bilal, (2004), *Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Polis Eğitimi*, İnönü Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya
- Çevik, Hasan H, ve Turgut, Göksu, (2002), *Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis* Seçkin Yayınları, Ankara.
- Duman, A, (2002), *Avrupa Birliği Ve Eğitim*, Mülkiye, Ankara.
- Emniyet Genel Müdürlüğü (2008), <http://www.egm.gov.tr/temuh/insanhaklari/3.htm>, (Erişim Tarihi:12.01.2008)
- Emniyet Genel Müdürlüğü, (2009), <http://www.egm.gov.tr/polisolma.polismyo.asp>, (Erişim Tarihi:11.11.2009)
- Emniyet Genel Müdürlüğü, (2009), <http://www.emniyet.gov.tr/egitim/index-91.html>, (Erişim Tarihi: 26.10.2009)
- Erdoğan, Fevzi, (1987), *Türkiye ve Fransa’da Polis Yöneticilerinin Yetiştirilmesi*, Gazi Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Ergün, M, (1996), *Eğitim Felsefesi*, Pegem Yayıncılık, Ankara.

- Ferudun, İbrahim, (2010), *Polis Efendilere Mahsus Terbiye ve Malumat-ı Meslekiye* Yayına Hazırlayan, Bilgiç, Veysel K, ve Karakaya, Muhittin, (2010), Polis Akademisi Yayınları, Güvenlik Tarihi Serisi:1, Başak Matbaacılık , Ankara.
- Fındıklı, Remzi, (1993), *Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi*, İçişleri Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Fındıklı, Remzi, (2000), “Polis Eğitiminin Sorunları” *21.Yüzyılda Polis Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, 25-27 Ekim 2000 Dedeman Oteli, Ankara: EGM Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara.
- forum.arkitere.com.tr, (2008), <http://www.forum.arkitere.com.tr>,
(Erişim Tarihi: 24.04.2008)
- Gedikoğlu, Tokay, (2005), *Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:1, sayı:1, Haziran, Mersin.
- Gültekin, İbrahim, (2010), “Türk Polis Eğitimi Üzerine Söyleşi”,(www. isref.org/index.php?pid=43&page=view&id=1241 (Erişim Tarihi: 31 Ocak 2010)
- idealhukuk.com, (2009), <http://www.idealhukuk.comhukuk/hukuk.asp?mct=mevzuatdetay&x=yonetmelik&y=Y%c3%b6netmelikler&id=784&h=p&tit>
(Erişim Tarihi:17.11.2009)
- ihd.org.tr, (2007), <http://www.ihd.org.tr/belge/aihs.htm>, (Erişim Tarihi: 03.10.2007)
- Karaman, Özcan, (2002), Polis Memuru Adaylarının Mesleki Sosyalleşme Sorunu (*İngiltere Türkiye Örneği*), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Kaya, Y. Kemal, (1993), *İnsan Yetiştirme Düzenimize Yeni Bir Bakış: Eğitimde Model Arayışı*, Hacettepe Üniversitesi, Ankara: Sosyal ve İdari Bilimler Yayınları,
- Kazu, İ. Yaşar ve Çetin Gümüş, (2001), “Polisin Eğitiminde Hizmetiçi Eğitimin Yeri ve Önemi”, *21.Yüzyılda Polis Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*. 25-27 Ekim 2000 Dedeman Oteli, Ankara: EGM Eğitim Daire Başkanlığı.
- Kesercioğlu, T ve Oğuz, Serin, (2001), “21.Yüzyılda Türkiye’de ve Bazı Batı Ülkelerindeki Polisin Eğitim Programlarının karşılaştırılması” Ankara, *21.Yüzyılda Polis Eğitimi Sempozyumu Bildirileri*, 25-27 Ekim 2000 Dedeman Oteli, Ankara: EGM Eğitim Daire Başkanlığı.

- Köktaş, Arif, Bozkurt Enver ve Özcan, Mehmet, (2001), *Avrupa Birliği Hukuku*, Nobel Yayınevi, Ankara
- Küllü, Mümin, (1990), *Türkiye ve Almanya'da, Polis Örgütlerinde Personel Eğitimi*, Ankara Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara
- mevzuat-adalet.gov.tr, (2007), <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/20871.html>, (Erişim Tarihi:10.09.2007)
- mevzuat.adalet.gov.tr, (2010), <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/27960.html>, (Erişim Tarihi:15.09.2010)
- mevzuat.adalet.gov.tr, (2009), <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/21024.html>, (Erişim Tarihi:15.09.2009)
- Tekinalp, Ünal ve Tekinalp Gülören, (1997), *Avrupa Birliği Hukuku*, Beta yayınevi, İstanbul.
- Özcan, Mehmet, (2001), *Avrupa Birliği Sürecinde Polisin Rolü*, Polis Dergisi 155.yıl Özel Sayısı: 22 .
- Özgüler, Mustafa, (2001), *Hollanda Emniyet Teşkilatı Eğitiminde Yeniden Yapılanma ve Polis Okullarında Eğitim*, Hollanda Polis Eğitimi, Seçkin Yayınları, Ankara.
- Öztürk, Hüseyin, (1983), *Eğitim Sosyolojisi*, Utku yayınları, Ankara.
- Peker, Ömer, (1989), *Yönetici Eğitimi*, Ankara, TODAİE Yayınları, No:230.
- polakd.edu.tr, (2007), www.polakd.edu.tr/baskanlik/index.php/sayfa=23, (Erişim Tarihi:08.12.2007)
- Polis Akademisi, (2008), <http://www.pa.edu.tr/tr/gbf/index.php?sayfa=dersler>, (Erişim Tarihi: 08.02.2008)
- Polis Akademisi, (2010), (<http://www.pa.edu.tr/tr/pmyo/index.php?sayfa=dersler>, (Erişim Tarihi: 05.01.2010)
- Polis Akademisi, (2010), (<http://www.pa.edu.tr/index.php?pid=103>, Erişim Tarihi: 17.11.2010)
- polislik.net, (2010), http://www.polislik.net/v2/inde.php?option=com_content&tas=view&id=74&Itemid, (Erişim Tarihi: 09.04.2010)
- Şahin, Eyüp, (2001), *Osmanlı Polisinin Eğitimi ve Bu Amaçla Açılan Polis Okulları*, Ankara: Polis Dergisi, Cilt:3, Sayı:6.
- Taymaz, H, (1981), *Hizmetiçi Eğitim*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fak. Yayınları, no: 94, Ankara, Sevinç matbaası.

yayimmeb.gov.tr, (2008), <http://www.yayimmeb.gov.tr>, (Erişim Tarihi:16.05.2008)

Yılmaz, Yaşar, (1998), *Açıklamalı Polis Meslek Hukuku*, Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları,

Yurdaer, Ahmet (2000), *Polis Akademisi'nde Verilen Uygulamalı Eğitim ve Polis Eğitimi Sorunları*, Ankara: Polis Bilimleri Dergisi, cilt 2, Sayı: (7-8).